

EFEKTIVITA PROCESU PO SUZOVÁNÍ VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V České REPUBLICE Z HLEDISKA DOTYČNÝCH SUBJEKTŮ Ó AKTUÁLNÍ STAV A NÁVRHY NA MOŽNÁ ZLEPŠENÍ

Diplomová práce

Zpracovatel: Bc. Eva Smolková

Školitel: RNDr. Vojtěch Vyhnálek, CSc., EIA SERVIS s.r.o. eské Bud jovice

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Praze dne 28. prosince 2009

ÚVOD.....	2
I. VÝCHODISKA POSUZOVÁNÍ VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTĚDÍ.....	5
II. NADNÁRODNÍ KONTEXT POSUZOVÁNÍ VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTĚDÍ.....	12
II.1. POSUZOVÁNÍ VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTĚDÍ NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI.....	12
II.2. POSUZOVÁNÍ VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTĚDÍ NA ÚROVNI EU.....	14
II.2.1. <i>Obecná charakteristika posuzování vlivů v právu EU</i>	14
II.2.2. <i>Posuzování záměrů (projektové posuzování)</i>	17
II.2.3. <i>Strategické posuzování</i>	21
II.2.4. <i>Posuzování vlivů na evropsky významné lokality a přírodní oblasti</i>	23
II.2.5. <i>Problémy v rámci implementace požadavků vyplývajících ze směrnice EIA</i>	24
III. POSUZOVÁNÍ VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTĚDÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	27
III.1. PRÁVNÍ ÚPRAVA POSUZOVÁNÍ VLIV NA ŽIVOTNÍ PROSTĚDÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	27
III.2. POPIS PROCESU EIA V ČESKÉ REPUBLICE.....	28
IV. EFEKTIVITA PROCESU EIA V ČESKÉ REPUBLICE Z HLEDISKA PRÁVA EVROPSKÉ UNIE A Z HLEDISKA JEDNOTLIVÝCH VNITROSTÁTNÍCH AKTÉR.....	36
IV.1. OTÁZKA EFEKTIVITY PROCESU EIA OBECNĚ.....	36
IV.2. NEDOSTATKY PROCESU EIA V ČESKÉ REPUBLICE Z HLEDISKA PRÁVA EU.....	37
IV.2.1. <i>Problém nedostatku nebo úplného chybění ve věcnosti k soudní ochraně</i>	39
IV.2.2. <i>Problém automatického vyloučení tzv. podlimitních záměrů</i>	45
IV.2.2. <i>Problém únikového získávání informací pro efektivní zapojení ve věcnosti do procesu EIA</i>	49
IV.2.2. <i>Problém neuvážených variant v rámci oznámení záměru</i>	51
IV.3. PROCES EIA V ČESKÉ REPUBLICE Z HLEDISKA JEDNOTLIVÝCH AKTÉR.....	52
IV.3.1. <i>Posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska oznamovatelů záměrů</i>	54
IV.3.2. <i>Posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska státní správy</i>	56
IV.3.3. <i>Posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska zpracovatelů posudků</i>	60
IV.3.4. <i>Posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska dotčené veřejnosti (nevládních organizací)</i>	62
V. VYHODNOCENÍ EFEKTIVITY PROCESU EIA V ČESKÉ REPUBLICE A DOPORUČENÍ KE ZLEPŠENÍ.....	65
VI. ZÁVĚRY.....	68
VII. LITERATURA.....	70
VIII. INTERNETOVÉ PRAMENY.....	72
IX. SEZNAM PŘÍLOH.....	73

Institut posuzování vlivů na životní prostředí prokázal za dobu své relativně krátké existence, že je jedním z důležitých nástrojů ochrany životního prostředí. Samozřejmě jej nelze chápat odděleně od ostatních způsobů, potažmo opatření jiných za účelem zachování a zlepšování stavu přírodních zdrojů, jelikož se jedná štoliko o nástroj procesní, má efektivní působit právě pouze v kombinaci s ostatními druhy opatření. Tato skutečnost ovšem fládným způsobem nesnižuje jeho důležitost v současném kontextu ochrany životního prostředí, a to nejen na úrovni vnitrostátní, ale též na úrovni nadnárodní. Na druhou stranu nelze nevidět, že v některých případech ne zcela dostatečné propojení tohoto nástroje s ostatními způsoby ochrany životního prostředí, potažmo zmiňovaný šprocesní charakter tohoto nástroje, z nichž někdy jen pouze nástroj formální, bez skutečného pozitivního dopadu na ochranu životního prostředí, potažmo jeho jednotlivé složky.

Východiskem pro edkládané diplomové práce je bakalářská práce na téma *šVnitrostátní a evropská úprava v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí*, kterou jsem na tehdejší Biologické fakultě JU obhájila v květnu 2007. V uvedené bakalářské práci jsem se zabývala zejména v té době aktuálním stavem procesu posuzování vlivů na životní prostředí v České republice z hlediska platných právních norem, a to na pozadí práva Evropské unie. Právě v rámci této bakalářské práce jsem narazila na skutečnost, že proces posuzování vlivů je v určitých situacích a/nebo některými typy aktérů, které se na něm podílejí, chápán afl příliš formalisticky, což vede k jeho značné neefektivitě, potažmo k ohrožování úelu, pro který byl vůbec proces posuzování vlivů na životní prostředí vytvořen a který by jím měl být sledován.

podobn jako v práci bakalá ské, z n kterých praktických zku- enosti, která jsem nabyla v rámci avou studijních stáflí, a to ve spo- nosti EIA SERVIS s.r.o. eské Bud jovice, která zpracovává odborné posudky pro proces posuzování vliv , a dále na Ministerstvu flivotního prost edí, které je úst edním orgánem státní správy v této oblasti. V rámci t chto stáflí jsem m la mofnost seznámit se jak s praktickými postupy p i posuzování vliv na flivotní prost edí, tak s problémy, se kterými se potýkají jednotlivé subjekty, kterých se posuzování vliv v eské republice dotýká. Vedle toho erpám v práci téfl z dal-í praktické zku- enosti (praktické studie), která souvisí s podlimitním zám rem výstavby tzv. polyfunk ního domu v okolí mého sou asného bydli-í by jsem si v doma skute nosti, fle z p ípadu dot eného zám ru nelze vyvozovat obecné záv ry, ukázal zejména postup ze strany orgán dot ené státní správy adu nedostat k , se kterými se sou asný systém posuzování vliv na flivotní prost edí, jak je v eské republice nastaven, potýká. Ostatn , zji-í ní u in ná v rámci zmín né praktické studie pln korespondují s dal-ím zdrojem informací, který jsem pro práci vyuffila, a sice s výsledky dotazníku s otázkami týkajícími se procesu posuzování vliv na flivotní prost edí, zacíleného na ty i skupiny dot ených subjekt : podnikatelskou sféru (oznamovatele zám r), dot ené orgány státní správy, zpracovatele posudk a kone n téfl nevládní organizace a -ír-í dot enou ve ejnost. Posledním pramenem informací, ze kterého hojn v p edkládané diplomové práci vycházím, se stal samotný informa ní systém EIA dostupný -íroké ve ejnosti, p i emfl informace takto získané jsem zpracovala zejména metodami nakládání se statistickými údaji.

Cílem p edkládané diplomové práce je navázat na zmi ovanou p edchozí práci bakalá skou a na základ popisu, shrnutí a kritické analýzy sou asného stavu procesu posuzování vliv na flivotní prost edí v eské republice, v etn zohledn ní legislativních zm n, které od doby zpracování, potaflmo obhájení bakalá ské práce nastaly, a s pomocí údaj

dotazníku a z informačního systému EIA u jednotlivých dotazů a z informací o stavu EIA u jednotlivých dotazů. Účelem této práce je analyzovat efektivitu procesu posuzování vlivů na životní prostředí v České republice, jak je v současnosti nastaven.

Práce je členěna do pěti substantivních kapitol. První kapitola je obecným úvodem do problematiky posuzování vlivů na životní prostředí. Druhá a třetí kapitola úzce navazuje na zmiňovanou bakalářskou práci a stručně popisuje současný stav posuzování vlivů na životní prostředí na mezinárodní, unijní (evropské) a vnitrostátní úrovni. Jádro práce tvoří čtvrtá a pátá část, které na pozadí zjištění aktuálního stavu nastavení procesu EIA na zmiňovaných úrovních posuzují a vyhodnocují efektivitu tohoto procesu v České republice z hlediska Evropské unie a jednotlivých aktérů, které se podílí na procesu posuzování vlivů na vnitrostátní úrovni. Konkrétně jsou ve čtvrté kapitole posouzeny hlavní nedostatky procesu EIA v České republice a dále shrnuty výsledky výzkumu efektivitu procesu EIA z pohledu jednotlivých aktérů, jak byli výše zmíněni, a následující kapitola pak tyto výsledky analyzuje a hodnotí je.

Stav statistických údajů zjištěných z informačního systému EIA je k 29. listopadu 2009. Stav uvedených právních předpisů, není-li v textu uvedeno jinak, se vztáhe k 28. prosinci 2009.

Na tomto místě bych chtěl poděkovat zejména panu RNDr. V. Vyhnálkovi, CSc. za cenné rady, celkové odborné vedení a pomoc, kterou mi při psaní této práce poskytoval.

V Praze 28. prosince 2009

Rychlý globální hospodářský vývoj ve 20. století s sebou přinesl zvyšující se tlak člověka a prostředí, jejichž využívání, na životní prostředí. Toto působení člověka vedlo a stále vede k rozsáhlým změnám na slovkách životního prostředí, a to v různé intenzitě na všech úrovních, tedy na úrovni lokální, regionální, národní, i na úrovni globální. Je nepochybné, že mnohé z těchto změn jsou jednak výrazně ekologicky negativní a velmi často i nevratné.

Negativní vlivy činnosti člověka na životní prostředí nelze zcela vyloučit. Opatření na ochranu životního prostředí se proto soustředí zejména na hledání přijatelných limitů znečištění (limitů, v rámci kterých je z hlediska konceptu trvale udržitelného rozvoje znečištění životního prostředí akceptovatelné, tj. udržitelné), tedy fakticky na *minimalizaci negativních vlivů* na všechny složky životního prostředí.

V zásadě lze chránit životní prostředí jak již před existujícími negativními vlivy, tedy je-li životní prostředí již znečištěno (tj. opatření vztahující se k následku), tak jako *preventivní opatření* před budoucími možnými negativními dopady lidské činnosti na životní prostředí (tj. opatření vztahující se k příčině). První normy na ochranu životního prostředí se soustředily převážně do oblasti prvního ze jmenovaných typů opatření, tedy na *odstraňování následků znečištění*, potažmo *poškození životního prostředí*, resp. jeho určitých složek. Například u rozsáhlých staveb docházelo ke vzniku a kumulaci takových negativních vlivů na životní prostředí, které nebyly v počáteční fázi projektu vůbec očekávány. Snaha o jejich minimalizaci s sebou přinesla nejen velké výdaje, ale v mnoha případech ani nebyla technicky uskutečnitelná. Jednou z možností, jak předjet tyto problémy, byla formulace takového rozhodovacího nástroje, který by dokázal identifikovat, zhodnotit a již ve fázi

odstranit možné negativní vlivy na životní prostředí,

a to ve všech fázích výstavby a provozu projektu, potažmo v rámci následného ukončení provozu a sanace dotčených pozemků.

Institut posuzování vlivů na životní prostředí představuje takový nástroj ochrany životního prostředí. Jeho základní myšlenkou je vyhodnotit možné dopady staveb a jiných obdobných činností na životní prostředí před tím, než budou takové projekty realizovány, a omezit či zcela eliminovat jejich případný negativní vliv buď tím, že realizace projektu nebude povolena či bude povolena za určitých podmínek, které negativní vliv na životní prostředí zmírní či vyloučí (v publikaci *Právo životního prostředí* kolektivu autorů pod vedením prof. Damohorského je v tomto ohledu odkazováno na skutečnost, že ve své podstatě jakákoli lidská činnost by měla podléhat předchozímu posouzení jejích dopadů na životní prostředí; v této práci je nicméně posuzování vlivů na životní prostředí chápáno úfleji jako formalizovaný proces, který se dotýká jen vybraných, tj. potenciálně zvláště škodlivých činností¹).

Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA – z angl. *Environmental Impact Assessment*) je chápáno jako specifický *postup (proces)*. Z podstaty tohoto procesu – posouzení vlivů určitého záměru na životní prostředí předtím, než je rozhodnuto o jeho realizaci – je patrné, že vychází z tzv. *zásady prevence*. Tato zásada je jedním z hlavních principů ochrany životního prostředí. Spoívá v usmírování a zabránění vzniku nepříznivých důsledků lidského chování na životní prostředí jejich předcházením.

Posuzování vlivů na životní prostředí je jedním z *prezentovaných nástrojů* ochrany životního prostředí. Takové označení vyplývá ze skutečnosti, že se jedná o nástroj, jehož

---

¹ Srov. Damohorský, M. a kol.: *Právo životního prostředí*, 2. vydání, s. 208.

řivotního prost edí jako celku a nikoliv pouze jeho jednotlivých složek. vý-e uvedený přístup je vyjád ením *principu integrace* a komplexnosti ochrany.

Ochrana řivotního prost edí by nem la být omezena pouze na regulaci ěinností, jeřl mají na řivotní prost edí bezprost ední (p římý) vliv. Lidská spole nost je vysoce organizovaná a komplikovaná a stejn tak i její ěinnosti. Z toho plyne, ře bychom m li k ur itým okruh m ěinností p istupovat *plánovit* , a to jak na základ v ěcných, finan ních, tak i asových d vod . Na základ vý-e uvedeného je více neř jasné, ře hlediska ochrany řivotního prost edí je nezbytné zohled ovat řiř v rané fázi rozhodování, kdy je-t nedochází k rozhodování o konkrétních ěinnostech p edstavujících bezprost ední zásah do řivotního prost edí, ale o základních koncep ních liniích a hranicích, z nichř se bude v pr b hu rozhodování o jejich realizaci vycházet.

Na základ vý-e uvedeného m řeme institut posuzování vliv na řivotní prost edí rozli-it na dv základní roviny: *koncep ní (strategické) posuzování*, jehoř p edm tem je posouzení vliv realizace koncep ních dokument , plán , apod., a *posuzování zám r (projektové posuzování)*, jehoř p edm tem je posouzení vliv ur itých konkrétních zám r (nap . staveb). Oba typy posuzování vychází z podobných východisek, základním rozdílem je v-ak (a) rozdílný p edm t posuzování a (b) r zná asová souslednost jednotlivých krok v rámci posuzování. Zatímco, jak bylo uvedeno, je p edm tem projektového posuzování konkrétní zám r (projekt), je p edm tem strategického posuzování ur itá obecná koncepce (rámcový dokument), jejíř schválení p edstavuje pro řivotní prost edí mnohdy daleko v t-í potenciál mořných vliv , neř práv schválení jednoho konkrétního projektu (nap . územn plánovací dokumentace podle stavebního zákona). Z hlediska asového pak rozdíl obou typ

záměr je do projektového posuzování předkládán již v základních obrysech (popř. ve variantách řešení), posuzování koncepcí těchto dokumentů by mělo probíhat souasně s jejich přípravou².

S posuzováním vlivů na životní prostředí velmi úzce souvisí *možnost ve veřejnosti podílet se na rozhodování* o projektech, které se životního prostředí dotýkají, potažmo které na něho mají významný vliv. Původně primárním důvodem je skutečnost, že negativní vlivy dotčených zájmů se mohou dotknout přímo věch, které dané lokální prostředí bezprostředně sdílí (tj. zejména v něm trvale bydlí). Takto vymezená veřejnost má pak zcela logicky zájem na jasném a jednoznačném vyhodnocení důsledků, které určitý zájem může na předmětné lokální životní prostředí mít a tímto způsobem ovlivňovat ji samotnou. V tomto ohledu by bylo možné namítnout, že zájmy dotčené veřejnosti může v rámci procesu posuzování vlivů reprezentovat příslušný orgán státu, který by měl dbát právě na minimalizaci negativních vlivů aktivit člověka na životní prostředí. Z praktických zkušeností s ochranou životního prostředí je nicméně zcela zřejmé, že stát není schopen reprezentovat zájmy dotčené veřejnosti dostatečným způsobem; navíc se často dostává v tomto ohledu do střetu zájmů, zejména v situacích, kdy je sám předkladatelem zájmu podléhajícího posouzení vlivů na životní prostředí. Právě v případech projektů zadávaných státem se jedná velmi často o zájmy s nejzávažnějšími vlivy na životní prostředí (může se jednat například o liniové stavby, přímo zadávané státem, i o projekty typu dostavby Jaderné elektrárny Temelín, zadávané společnostmi vlastněnou státem).

Kromě toho, jak například upozorňuje ve své publikaci prof. Krämer³, opatření na ochranu životního prostředí naráží velmi často na skutečnost, že směřují k blahu celé společnosti, tedy

² Blíže viz například Srov. Damohorský, M. a kol.: *ibid.*, s. 210.

³ Krämer, L.: *EC Environmental Law*, 6. vydání, s. 424.

např. hospodářských subjektů, jako je tomu v oblasti zemědělství, dopravy, přemýšlení apod. V důsledku toho za sebou nemají dostatečnou, jasně cílenou, společenskou *lobby* ve svých prospěších (tj. nedisponují oním *švested interest*o, jak se o něm prof. *Krämer* oběrněji zmíňuje, tedy ani nemají *švested interst defenders*o) a dochází tak často k tomu, že tato opatření určená ve prospěch životního prostředí nejsou dostatečně způsobilá, resp. efektivně v praxi prováděna. V případě záležitostí, které podléhají posuzování vlivů na životní prostředí, můžete nastat dotčené veřejnosti tento deficit nahradit. Objevuje se zde totiž jasně vymezená skupina veřejnosti spojená určitým konkrétním cílem, potažmo zájmem na ochraně lokálně i regionálně vymezeného životního prostředí. Přestože je zřejmé, že takto vymezená skupina obyvatel nebude mít nikdy tak silný potenciál, jako hospodářské vymezené zájmové skupiny, může bezesporu pozitivním způsobem zasáhnout do rozhodování o dotčených záležitostech. Propojení zapojení veřejnosti do rozhodování o inovacích (záležitostech) ovlivňujících významným způsobem životní prostředí spoívá právě v tom, že se toto zapojení děje právě ve fázi posuzování vlivů na životní prostředí, a to nejčastěji formou písemných, se kterými by se měl zpracovatel posudku, jakož i státní orgán vydávající stanovisko, vypořádat. Tímto způsobem se tak můžete stát dotčená veřejnost důležitým aktérem v procesu EIA, je-li tento proces nastaven tak, že písemné dotčené veřejnosti nejsou chápány jako pouhá formalita a jsou v rámci navazujícího rozhodování brány dostatečně v úvahu.

Se zapojením veřejnosti do rozhodování o životním prostředí souvisí bezprostředně rovněž (a) *přístup k informacím o životním prostředí*, resp. jeho stavu, a (b) *možnost přístupu ve veřejnosti k právní (soudní ochraně)*. Jak bude ukázáno dále v této práci, možnost veřejnosti získat včas a v potřebném rozsahu informace o životním prostředí velmi významně ovlivňuje schopnost účelně se zapojit do procesu posuzování vlivů na životní prostředí a tento proces

ástrojem je možnosť doterajšej možnosti efektívnej se-
bránit v situácii, keď podľa jej názoru nebylo jej stanovisko k určitému zámeru správne
i dostatečne zohľadnené. Táto obrana spočíva najmä v súdnom procese EIA,
ovšem účinnosť takej obrany je otázkou vnútroštátneho nastavenia právnych pravidiel.

Konečne je v rámci kapitoly vymezujúcej základné východiská procesu EIA nevyhnutné
zmínit sa krátko o tzv. *prehraničnom posudzovaní vlivu*. Hlavným problémom je totiž podozrenie
šneakceptuje hranice štát stanovene na základe spoločného historického vývoja, teda
špekulácie o hranici štát v tom zmysle, že znečistenie v jednom štáte sa môže
negatívne prejaviť v štátoch okolných (a v prípade znečistenia vedúcich napríklad
klimatickým zmenám na úrovni globálnej; tento typ znečistenia ovšem nie je bezprostredne
premierou ochrany v rámci posudzovania vlivu na životné prostredie, kde ide skôr o úroveň
lokálnu a regionálnu, preto mu v nasledujúcim nebude venovaná pozornosť), potiaľto v jejich
určených regiónoch. Napríklad zmiňovaná stavba Jadrovej elektrárne Temelín tak môže mať
vliv na životné prostredie nejen Juhozápadného kraja, ale tiež susedných regiónov Rakúska
a Nemecka (vzhľadom na lokálnu blízkosť sa jedná najmä o spolkovú zem Bavorsko a
Horné a Dolné Rakúsko). Z dôvodu možného ovplyvnenia životného prostredia iných štátov
nelze ani posudzovanie vlivu na životné prostredie obmedziť len na jeden štát, ale na medzinárodnej
úrovni sú stanovené mechanizmy, na základe ktorých dochádza v prípadoch schvaľovania
zámerov s možným významným vplyvom na životné prostredie okolných štátov k medzishátnej
posudzovanie vlivu. Tento proces ale vykazuje oproti úrovni vnútroštátnej značné špecifika, takže
i sledovanie účinnosti prehraničného posudzovania vlivu by si vyžiadalo oddelený výskum, ktorý
prekrojuje ciele a rozsah tejto práce. V nasledujúcom texte preto bude pojednávané, nebude-li
čisto inak, len o posudzovanie vlivu v rámci jedného štátu.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ch z projektového a strategického posuzování se bude
následující práce zaměřovat především na posouzení procesu projektového posuzování,
příemfl ve vztahu ke strategickému posuzování bude u in no na p íslu-ných místech pro
úplnost pouze n kolik poznámek.

II.1. Posuzování vlivů na životní prostředí na mezinárodní úrovni

Životní prostředí není vázáno na hranice států a je proto v zásadě třeba zvažovat i možnosti potenciálně škodlivé pro životní prostředí, které hranice států překračují (viz výše kapitola I). Přesto se nástroj posuzování vlivů uplatnil na úrovni mezinárodní a relativně pozdě, zejména při porovnání s úrovní současně Evropské unie. Je tomu tak zejména z důvodu, že předtím jen daleko větší procento případů se týká zámoří, jejichž potenciální vliv na životní prostředí je spíše lokální a proto často na rozdíl od úrody jiných oblastí, jako je například ochrana ovzdušného prostředí, dříve rozpracován tento nástroj právě na úrovni národní, potažmo v rámci tehdejšího Evropského hospodářského společenství (z tohoto důvodu nebyla rovina mezinárodní ani blíže představena v předchozí, bakalářské práci). Z důvodů získání komplexnějšího pohledu na proces EIA je nicméně vhodné se ve stručnosti o úrovni mezinárodní zmínit.

Základ mezinárodní smluvní úpravy posuzování vlivů na životní prostředí představuje Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahující hranice států. Tato smlouva byla podepsána v roce 1991 ve Finském městě Espoo a nabyla účinnosti 10. září 1997⁴, pro Českou republiku se stala závaznou 26. února 2001 (na úrovni dnešní Evropské unie předtím nástroj posuzování vlivů na životní prostředí existoval již od roku 1985)⁵. Tato úmluva se nicméně podle svého textu⁶ dotýká pouze zámoří, které by mohly mít významný přeshraniční vliv (*transboundary impact* podle čl. 1.1 Úmluvy). V tomto ohledu tedy mají smluvní strany Úmluvy povinnost promítnout její požadavky do svých právních předpisů, nicméně, jak jsem

⁴ Závazné mezinárodní smlouvy ovšem nejsou jedinými nástroji na mezinárodní úrovni, které posuzování vlivů zmíní. Z nezávazných dokumentů odkazujících na posuzování vlivů na životní prostředí, které ovšem na mezinárodní úrovni hrají poměrně významnou úlohu, lze jmenovat například Deklaraci z Ria a Agendu 21 (období 1992), blíže viz Damohorský a kol.: *ibid.*, s. 209.

⁵ Srov. též oficiální internetové stránky Úmluvy <http://www.unece.org/env/eia/>.

⁶ Srov. autentická znění Úmluvy, dostupná na <http://www.unece.org/env/eia/eia.htm>.

je dostupných v informačním systému EIA, jedná se
v případě České republiky o správný proces (v České republice byly požadavky
Úmluvy Espoo promítnuty do §§ 11 a 14 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na
řivotní prostředí a o změnách, kterých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na
řivotní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen zákon o posuzování vlivů na
řivotní prostředí či zákon EIA)).

Na Úmluvu z Espoo navazuje tzv. SEA protokol přijatý na konferenci v Kyjevě v roce
2003. Zatímco Úmluva sama se týká pouze projektového posuzování, je předmetem Protokolu
strategické posuzování (blíže k těmto pojmům srov. též dále). Protokol nicméně dosud
nevstoupil v platnost (Česká republika jej ovšem ratifikovala velmi brzy, jako druhá v pořadí
požadavky protokolu, které se týkají mezistátního posuzování koncepcí na řivotní prostředí,
jsou dnes upraveny v §§ 14a a 14b zákona EIA)⁷.

Jak bylo uvedeno výše, je jedním z charakteristických rysů procesu posuzování vlivů
účast veřejnosti. Standardy této účasti jsou rovněž upraveny na úrovni mezinárodního práva,
a to v Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti při rozhodování a přístupu k právní
ochraně v záležitostech řivotního prostředí (dále jen šAarhuská úmluva). Tato úmluva byla
podepsána 25. června 1998 v dánském městě Aarhus na konferenci ministrů řivotního
prostředí regionu Evropské ekonomické komise OSN (UNECE) a vstoupila v platnost
30. října 2001.

⁷ Protokol vyžaduje ke svému vstupu v platnost, aby jej ratifikovalo 16 států
(http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtsg_no=XXVII-4-b&chapter=27&lang=en).
Zatím posledním státem, který jej ratifikoval na 14. místě dne 8. 12. 2009 Nizozemsko, viz
<http://www.unece.org/env/eia/ratification.htm>.

II.2.1. Obecná charakteristika posuzování vlivů v právu EU

Z pohledu vnitrostátního procesu EIA je nastavení procesu posuzování vlivů na úrovni Evropské unie velmi důležitým základním konceptem tohoto procesu, jak je v současné době v České republice nastaven a používán, má totiž svůj původ v normách Evropské unie. Není tedy možné posuzovat efektivitu procesu EIA na vnitrostátní úrovni, aniž bychom se blíže seznámili s nastavením procesu EIA na úrovni unijní. V tomto ohledu je potřeba si především uvědomit, že jak samotné právo upravující proces EIA v České republice, tak i jeho provádění v praxi by měly odpovídat požadavkům, které vyplývají z práva Evropské unie. Právosloužitelnost vnitrostátních pravidel, potažmo jejich praktické aplikace, s normami unijními je podle mého názoru jedním z důležitých kritérií pro hodnocení efektivity procesu EIA v České republice. V návaznosti na závěry učené v předchozí, bakalářské práci se proto nejdříve zaměřím na popis aktuálního nastavení pravidel na úrovni Evropské unie a ve IV. kapitole pak budu analyzovat možné problémy tohoto procesu v České republice, a to s přihlednutím aktuálních změn zákona EIA, jak byly provedeny především zákonem č. 436/2009 Sb., který nabyl účinnosti dne 11. prosince 2009.

Na úrovni unijního práva jsou základem úpravy posuzování vlivů směrnice. Jejich podstatou je závaznost pro každý stát, kterému jsou určeny, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo (na rozdíl od nařízení, která jsou obecně platná, závazná jako celek a přímo aplikovatelná na území všech členských států). V praxi to znamená, že směrnice stanoví cíle, ukazatele a postupy a je v členském státu, jakými metodami a formami je integruje do svého právního řádu. V každém případě se nicméně musí jednat o obecně právně závazné předpisy (v českém právu se tedy bude jednat o zákony a podzákonné předpisy o nařízení

lem p itom je jifl zmi ovaný zákon EIA). D leflitým
pramenem unijního práva, který musí být p i aplikaci požadavk vyplývajících z tohoto práva
na vnitrostátní úrovni brán v potaz jako závazné právo, jsou rozhodnutí Soudního dvora EU.
V oblasti posuzování vliv na flivotní prost edí byla vydána celá ada velmi d leflitých
rozsudk , které významným zp sobem ovlivnily výklad n kterých ustanovení relevantních
unijních sm rnic (k n kterým rozsudk m d leflitým z hlediska tématu této práce srov. dále).

Na úrovni Evropské unie je dnes upraveno jak posuzování jednotlivých projekt , tak
posuzování strategické. Tzv. *projektové posuzování vliv* (srov. vý-e) na flivotní prost edí je
unijním⁸ (evropským) právem upraveno jifl pom rn dlouho. Prvním právním p edpisem
v této oblasti se stala *sm rnice Rady 85/337/EHS o posuzování vliv n kterých ve ejných
a soukromých zám r na flivotní prost edí* (dále téfl šsm rnice EIA⁸ i šsm rnice
o posuzování vliv ě). Sm rnice byla do sou asné doby dvakrát zm n na:

- První zm na byla provedena *sm rnicí Rady 97/11/ES ze dne 3. b ezna 1997, kterou se
m ní sm rnice 85/337/EHS o posuzování vliv n kterých ve ejných a soukromých
zám r na flivotní prost edí*. Ú elem této zm ny bylo zejména napravit ur ité
nedostatky p vodní úpravy a zohlednit vývoj v oblasti ochrany flivotního prost edí.
Významnou zm nu p inesla mořnost pro lenské státy, aby ve výjime ných p ípadech
vy aly ur itý zám r zcela nebo z ásti z požadavk stanovených touto sm rnicí. Zm na
dále nap . up esnila požadavky na p eshraní ní posuzování a požadavky na informace,
které má oznamovatel povinnost poskytnout.
- Druhou zm nu sm rnice EIA p inesla *sm rnice Evropského parlamentu a Rady
2003/35/ES ze dne 26. kv tna 2003 o ú asti ve ejnosti na vypracovávání n kterých*

---

⁸ V bakalá ské práci jsem pro právo Evropské unie pouřívala souhrnný pojem škomunitární⁸ (tedy právo
Spole enství, odvozeno od Smlouvy o založení Evropských spole enství). S ohledem na zru-ení Evropského
spole enství tzv. Lisabonskou smlouvou, která nabyla platnosti dne 1. prosince 2009, pouřívám v této práci jifl
odpovídající nový pojem unijní, resp. právo Unie.

se životního prostředí a o změně směrnice Rady 85/337/EHS a 90/81/ES, pokud jde o účast ve společnosti a přístup k právní ochraně, která byla významným způsobem doplněna směrnicí Rady 97/11/ES. Touto směrnicí byly do unijního práva transponovány požadavky Aarhuské úmluvy. Z hlediska procesu posuzování vlivů na životní prostředí je podstatné zejména stanovení přesných pravidel pro zapojení ve společnosti. V této souvislosti byly zavedeny takové pojmy, jako jsou například švejské společnosti a švédské společnosti⁹.

Naproti projektovému posuzování představuje posuzování koncepcí relativně nový prvek v evropském právu. Přislíbený právní předpis, kterým je *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES o posuzování vlivů na kterých plánuje a programů na životní prostředí*, byla přijata v roce 2001 a členské státy měly povinnost ji provést v rámci svých právních řádů do poloviny roku 2004.

Vedle směrnice, které horizontálně upravují proces posuzování vlivů pro životní prostředí jako celek, platí zvláštní pravidla pro posuzování vlivů na oblasti zařazené do sítě *Natura 2000*. Tato úprava je obsažena ve směrnici 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (*směrnice o habitátech*).

Akoli je posouzení efektivity procesu posuzování vlivů v této práci cíleno, jak výše uvedeno, především na oblast projektového posuzování, bude v této kapitole v novém pro úplnost krátký prostor popisu nastavení pravidel pro strategické posuzování i posuzování podle směrnice o habitátech.

---

⁹ Krämer, L.: EC *ibid*, s. 169 a násled.

Směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí vznikla, jak bylo výše naznačeno, na základě snahy Evropské unie sjednotit úpravu posuzování vlivů a zavést jeho používání v celé EU. Základním pojmem této úpravy je *zámař*, kterým se pro účely směrnice rozumí realizace staveb nebo jiných zařízeních, ale i jiné zásahy do prostředí a krajiny včetně těžby nerostů. Proces posuzování vlivů upravený směrnicí se vztahuje na ty zámaře, které mohou mít významný vliv na životní prostředí. Za účelem rozlišení zámařů s možným významným vlivem na životní prostředí od zámařů, u nichž takový vliv není předpokládán, kategorizuje směrnice zámaře do dvou základních skupin. Jednak se jedná o zámaře, u nichž se možný vliv na životní prostředí předvídá s ohledem na jejich charakter automaticky. Mezi tyto zámaře patří například rafinerie surové ropy, tepelné elektrárny a jiná spalovací zařízení, zařízení určená výhradně k trvalému skladování nebo konečnému uložení radioaktivního odpadu, výstavba dálnic, rychlostních silnic a dálkových železničních tratí a letišť s hlavní rozjezdovou a přistávací dráhou o délce 2 100 m nebo více, apod. U těchto zámařů, které jsou výše uvedeny v Příloze I směrnice, je proto nezbytné provést posouzení vlivů vždy (jedná se tedy o zámaře s *obligatorním posouzením*).

Druhá skupina je představována zámaře, u kterých nelze jejich možný negativní vliv na životní prostředí předem stanovit v obecné rovině, o u těchto zámařů je proto vždy nezbytné s ohledem na konkrétní parametry například vyhodnotit, zda možné negativní vlivy připadají v úvahu a na základě takové úvahy se rozhodnout, zda je posouzení vlivů nezbytné či nikoli. Do této skupiny zámařů spadají například zámaře restrukturalizace zemědělského půdního fondu, zařízení k chovu drůbeže, hlubinné vrty s výjimkou vrtů pro průzkum stability půdy, lodnice, cukrovarny, lyžařské vleky a lanové dráhy, rekreační osady, hotelové komplexy, čistírny odpadních vod, apod. Směrnice sama stanoví pro orgán státní správy, který musí provést

zbytnosti posuzování vlivů, určitá vodítka, kterými se musí při svém rozhodování řídit. Mezi tyto vodítka patří mj. kritérium povahy, rozsahu nebo umístění zámru¹⁰.

Hlavní principy směrnice lze shrnout do následujících bodů:

- posouzení vlivů na životní prostředí musí být provedeno dříve, než příslušný orgán vydá povolení k realizaci projektu;
- orgány státní správy, které mohou být vzhledem ke své působnosti v oblasti ochrany životního prostředí zámrem dotčeny (dále jen dotčené orgány státní správy), musí mít povinnost vyjádřit se k žádosti o povolení zámru;
- informace získané v průběhu procesu posuzování je zapotřebí při vydávání povolení k realizaci zámru vzít v úvahu;
- v případě, že členský stát si je vědom toho, že navrhovaný zámru, realizovaný na jeho území, bude mít významný vliv na životní prostředí v jiném členském státu, je povinen poskytnout o tomto zámru informace druhému členskému státu ve stejné době, kdy je poskytuje vlastním orgánům a občanům (stejnou povinnost má i v případě, kdy o to jiný členský stát, který tímto zámrem pravděpodobně bude ovlivněn, požádá);
- směrnice se nevztahuje na zámry sloužící obraně státu.

Jedním z hlavních principů posuzování vlivů zakotvených v právní úpravě je zajištění široké úasti veřejnosti, jak bylo již výše několikrát zmíněno. Každá žádost o povolení zámru a veškeré informace získané během procesu EIA musí být veřejné. Veřejnost musí mít rovněž možnost vyjádřit svůj názor ještě před zahájením realizace projektu. Aby bylo možné naplnit tento požadavek, mají členské státy povinnost:

¹⁰ 1. 2 odst. 1 směrnice o posuzování vlivů.

- ur it místa, kde budou vyvedené informace k dispozici ve ejnosti k nahlédnutí;
- upravit způsob informování ve ejnosti (např. publikace v místních novinách, vystavení plánů, projektů, modelů apod.);
- určit formu, jakou ve ejnost může vyjádřit svůj názor (např. formou písemných připomínek, ve veřejných projednáních apod.);
- stanovit lhůty pro jednotlivá stadia procesu EIA tak, aby rozhodnutí bylo vydáno v předem určené lhůtě;
- po vydání rozhodnutí o povolení záměru mají příslušné orgány povinnost informovat dotčenou veřejnost o jeho obsahu a podmínkách vydání, i o důvodech a okolnostech, které k tomuto rozhodnutí vedly;
- plnění povinností z této směrnice vyplývajících je třeba respektovat omezení, která pro příslušné orgány vyplývají z vnitrostátní právní úpravy pro myslivého a obchodního tajemství a ochrany veřejného zájmu.

Směrnice EIA dává členskému státu ve výjimečných případech možnost rozhodnutí, kdy určitý záměr nebo jeho část *nebudou posuzovány* z hlediska jejich vlivu na životní prostředí. V takovém případě je však nutné zvážit jinou formu posouzení a zda takto získané informace budou způsobilé ve veřejnosti; o takovémto rozhodnutí a jeho důvodech je povinnost informovat veřejnost. členský stát musí rovněž o této výjimce informovat Evropskou komisi a sdělit jí rozsah a způsob zveřejnění informace na svém území¹¹. Jak jsem zjistila z dostupných zdrojů na internetu¹², není tato výjimka v praxi příliš využívána.

¹¹ Viz 1. 2 odst. 3 směrnice EIA.

¹² Zejména internetové stránky Evropské komise, Generálního ředitelství pro životní prostředí (http://ec.europa.eu/dgs/environment/index_en.htm) a Ministerstva životního prostředí ČR (<http://www.mzp.cz>).

EIA je zejména identifikovat, popsat a odpovídajícím způsobem v rámci jednotlivém případě zhodnotit *příčné a nepřímé* vlivy zámru na jednotlivé složky životního prostředí (*lovnost, faunu, flóru, půdu, vodu, ovzdušší, klima a krajinu*), na jejich vzájemné vazby a na hmotný majetek a kulturní dědictví.

Směrnice EIA rovněž stanoví orientaci *informace*, které by investoři (žadatelé o povolení zámru) měli předložit jako podklad pro posouzení. Nejde o taxativní výčet, ale spíše o okruhy údajů, které členské státy považují za relevantní pro danou fázi schvalovacího procesu. Měly by však přitom zohlednit zvláštní povahu toho kterého zámru nebo typu zámru ke složkám životního prostředí, které budou zámrem ovlivněny. Při vyřadování informací o zámru by měly členské státy zvážit, zda investor může požadovanou informaci s ohledem na současně poznatky a metody posuzování skutečně předložit. Informace, které je investor povinen předložit, by měly zahrnovat alespoň :

- popis projektu s údaji o místě, vzhledu a velikosti projektu;
- popis opatření, jejichž cílem bude zabránit významným negativním vlivům na životní prostředí, nebo je snížit a pokud možno napravit jejich důsledky;
- údaje potřebné k určení a zhodnocení hlavních pravděpodobných vlivů na životní prostředí;
- netechnické shrnutí výše uvedených údajů.

Obsah informací o zámru je specifikován v příloze III směrnice. Pokud jde o popis zámru, měl by obsahovat zejména:

- popis fyzických vlastností zámru a požadavků na výstavbu a provoz vyplývajících z územní plánovací dokumentace;
- popis hlavních výrobních procesů, například povahu a množství používaných materiálů ;

a emise (znečištění vod, ovzduší a půdy, hluk, vibrace, světlo, teplo, záření, apod.), produkovaných při provozu navrhovaného zámru.

fiadatel by měl předložit rovněž pohled *hlavních alternativ*, je-li to v daném případě vhodné, a zvolit jím vybranou alternativu jako vhodnou k posouzení.

Příloha III dává příklady různých složek životního prostředí, které budou pravděpodobně navrhovaným zámrem významně ovlivněny a je-li by měly být popsány. Do popisu vlivů je nutné zahrnout vlivy primární a jakékoli vlivy sekundární, kumulativní, krátkodobé, dlouhodobé, trvalé a dočasné, pozitivní a negativní. Posuzují se vlivy, které jsou důsledkem samotné existence daného zámru (stavby, zařízení atd.), vyčerpávání přírodních zdrojů, emise znečišťujících látek a znečištění odpady. Investor musí popsat i metody, jichž bylo k posouzení vlivů na životní prostředí použito.

II.2.3. Strategické posuzování

Strategické posuzování životního prostředí (SEA – z angl. *Strategic Environmental Assessment*) je moderním nástrojem pro environmentální optimalizaci plánů, programů a koncepcí, které mohou mít významné vlivy na životní prostředí. Evropská unie přijala v roce 2001 směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES, o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (dále též směrnice SEA). Směrnice SEA byla do českého právního řádu transponována prostřednictvím zákona o posuzování vlivů (viz § 10a - 10i a § 14a - 14b zákona EIA)¹³.

¹³ Předvodně bylo strategické posuzování součástí dnes již neplatného zákona č. 244/1992 o posuzování vlivů na životní prostředí, a to až do přijetí zákona č. 93/2004 Sb., který citovaný zákon zrušil a celou problematiku posuzování vlivů upravil v jediném zákoně, a sice zákonem č. 100/2001 Sb., viz Damohorský a kol.: *ibid*, s. 209.

Plány a programy na národní, regionální nebo místní úrovni, připravované v oblasti zemědělství, lesnictví, rybolovu, energetiky, průmyslu, dopravy, hospodaření s odpady, vodního hospodářství, telekomunikací, turistiky, územního plánování nebo využívaní půdy, a které zároveň stanoví rámec pro budoucí souhlas k realizaci projektů uvedených v přílohách I a II směrnice EIA nebo u nichž není nutnost posouzení, s ohledem na možný vliv na území, vyplývá ze směrnice 92/43/EHS (směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin).

Plány a programy, které stanoví využití menších oblastí na místní úrovni nebo jejich menší změny, vyžadují posouzení vlivu na životní prostředí pouze tehdy, stanoví-li jednotlivé členské státy, že mohou mít *závažný vliv na životní prostředí*. Členské státy dále mohou určit, zda plány a programy neuvedené ve směrnici, které ale stanoví rámec pro budoucí souhlas k realizaci projektů, mohou mít *závažný vliv na životní prostředí*. Toto určení je možné provést buď prozkoumáním jednotlivých případů (zjišťovací řízení) nebo stanovením specifických druhů plánů a programů nebo kombinací obou přístupů.

Dle směrnice je posuzování nutné provést buď před přípravou plánu nebo programu a před jeho přijetím nebo předáním do schvalovacího procesu. Součástí posuzování je vypracování *zprávy o životním prostředí* (šdokumentace SEA) a konzultace s příslušnými orgány v oblasti životního prostředí a s veřejností. V případě, že připravované plány a programy mohou mít významné dopady na území jiného členského státu, je nutné v rámci posuzování konzultovat s tímto státem (i státy) o možných přeshraničních dopadech realizace plánu a programu a o opatřeních ke snížení nebo eliminaci těchto dopadů.

Ujednacení p íslu-ných orgán a ve ejnosti, pop ípad
vysledky p esirani men konzultaci, musí být vzaty v úvahu, jak bylo uvedeno, b hem
p ípravy plánu nebo programu a p ed jeho p íjetím nebo p edložením do procesu kone ného
schvalování. P íjatý plán i program pak musí být zve ejn n. D ležitou sou ástí posuzování je
také *monitoring* ó tedy sledování významných dopad realizace plán a program na flivotní
prost edí.

II.2.4. Posuzování vliv na evropsky významné lokality a pta í oblasti

Specifický proces posuzování vliv se uplatní v p ípad hodnocení vliv na *lokality evropské soustavy chrán ných území Natura 2000*. Jakykoli zám r nebo koncepce, která by mohla mít významný vliv na jednu nebo více lokalit soustavy Natura 2000, podléhá zvlá-tnému hodnocení vliv na v-echny chrán né fenomény (tj. na stanovi-t i chrán né druhy). Tento proces je upraven sm rnicí Rady 92/43/EHS o ochran p írodních stanovi-, voln flíjících flivo ich a plan rostoucích rostlin¹⁴ (sm rnice o habitátech; tento proces posuzování vliv je téfl nazýván jako *šmalá EIA* ó i p ízna n *šzelená EIA* ó). Z d vodu zahrnutí chrán ných pta ích oblastí do systému síť Natura 2000¹⁵ se pravidla pro posuzování vliv vztahují i na tyto oblasti.

Pokud hodnocení prokáfle negativní vliv na území Natura 2000 a neexistuje variantní e-ení, lze navrženou koncepci nebo zám r schválit jen, pokud jiný ve ejný zám r p evafluje nad zájmy ochrany p írody. Sou asn musí být uložena dostate ná kompenza ní opat ení. Je-t p ísn j-í podmínky platí v p ípad , fle se jedná o lokalitu s prioritními typy stanovi-

¹⁴ l. 6 sm rnice o habitátech.

¹⁵ l. 3 odst. 1 sm rnice o habitátech; tento lánek stanoví, fle sí Natura 2000 zahrnuje i zvlá-t chrán ná území vymezená podle sm rnice 79/409/EHS o ochran voln flíjících pták .

hy vyjmenované ve směrnici o habitátech, za jejichfl zachování (na EU zvláštní zodpovědnost¹⁶).

Požadavky vyplývající ze směrnice 92/43/EHS jsou v českém právním řádu upravena v § 45h a §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

II.2.5. Problémy v rámci implementace požadavků vyplývajících ze směrnice EIA

S ohledem na zvolené téma práce je potřeba zabývat se zejména těmi problémy, se kterými se při implementaci požadavků vyplývajících ze směrnice EIA potýkají členské státy Evropské unie, Českou republiku nevyjímaje. Skutečnost, že praktické provádění směrnice EIA způsobuje na úrovni vnitrostátní různé problémy, potažmo že v daných situacích nejsou efektivně prováděny požadavky, které z ní pro jednotlivé dotčené subjekty vyplývají, což oslabuje celkovou úroveň ochrany životního prostředí, byla na několika místech naznačena v předchozí, bakalářské práci. Důkazem toho je i řada rozsudků Soudního dvora EU, které i v současné době směřují proti členským státům z důvodu nesprávné právní úpravy i praktického provádění procesu EIA¹⁷.

Prof. Krämer v této souvislosti podává pohled zejména těch problémů vyskytujících se při provádění procesu posuzování vlivů napříč členskými státy. Mezi tyto problémy adí¹⁸:

- špatné rozhodování o realizaci projektu bez ohledu na jeho možné, velmi negativní, vlivy na životní prostředí (obecně *šthe poor quality of the impact assessment*);

¹⁶ čl. 1 písm. h) směrnice o habitátech.

¹⁷ Za všechny lze jmenovat například C-332/04 *Komise proti Řecko*.

¹⁸ Krämer, L.: EC Environmental Law, *ibid*, s. 170.

ped dokon ením posouzení vliv (ped ukon ením

- svévolné rozhodování o neprovedení procesu EIA v p ípad zám r uvedených v P íloze II sm rnice EIA;
- nedostate ná míra zapojení dot ené ve ejnosti do procesu EIA.

Jak je patrné z p edchozí, bakalá ské práce a jak bude téfl je-t ukázáno dále, lze ve v t-í i men-í mí e vztáhnout tyto obecn definované problémy vyskytující se v r zných lenských státech Evropské unie téfl na situaci v eské republice. Mezi dal-í z problém prof. *Krämerem* nezmi ovaných, se kterými se nicmén lze setkat v praxi i v odborné literatu e, je pouflívání tzv. *šsalámové metody*, tedy d lení jednoho zám ru na r zné ásti nedosahujících limit pro obligatorní posouzení vedené snahou vyhnout se procesu EIA.

V souvislosti s vý-e uvedeným jsou téfl zajímavé post ehy prof. *Krämera* týkající se nedostatk samotné sm rnice ó n které z nich se totifl podle mého názoru p ímo odráfli i v neefektivním napl ování základního ú elu sledovaného sm rnicí EIA. Mezi tyto nedostatky prof. *Krämer* adí¹⁹:

- vágní formulace textu sm rnice EIA a -íroké uváflení (diskrece) dané dot eným orgán m lenských stát , které vede k ignorování ásti základních princip , na kterých je proces EIA postaven;
- sm rnice nestanoví povinnost oznamovateli zám ru analyzovat alternativní e-ení k projektu (l. 5 odst. 3 sm rnice EIA sice stanoví, fl e povinnou sou ástí oznámení je *šnástin hlavních alternativních e-ení uvaflovaných oznamovatelem a uvedení hlavních d vod jeho výb ru, s p íhlédnutím k vliv m na flivotní prost edí*, tato povinnost je

¹⁹ Krämer, L.: EC Environmental Law, *ibid*, s. 171.

znamovatel není povinen předložit vždy kvalifikované studie možných alternativ, ale pouze v případě, že alternativy uvažoval, předložit informaci o nich);

- rozhodující orgány státní správy nejsou směrnicí EIA bezprostředně zavázány vyloučit/minimalizovat negativní vlivy projektu na životní prostředí, ale mohou též udělit povolení projektu s významným negativním vlivem na životní prostředí;
- směrnice EIA nestanoví, že posouzení vlivů je nutné učinit v písemné podobě;
- směrnice EIA nestanoví povinnost předkládání pravidelných zpráv pro Evropskou komisi ani pro členské státy o praktickém provádění požadavků z ní vyplývajících;
- směrnice EIA sama nestanoví sankce pro případ, kdy posouzení vlivů nebylo provedeno, a mělo být provedeno.

Zejména ve vztahu k poslednímu z uvedených bodů prof. *Krämer* uvádí, že v důsledku nestanovení řádných konkrétních opatření pro zacházení se situací, kdy posouzení vlivů nebylo provedeno, a mělo být provedeno, je v různých členských státech postupováno značně odlišně. Například ve Velké Británii je v takovém případě neprovedení procesu EIA následné schválení projektu neplatné a celý proces musí být započat znovu. Naproti tomu například v Německu, podobně jako je tomu v České republice, se podobná situace považuje za administrativní pochybení nemající vliv na následné rozhodování o schválení projektu. Ovšem poslední z uvedených bodů není podle mého názoru jediným, který se vztahuje k situaci v České republice, jak je patrné z předchozí, bakalářské práce a jak bude je to ukázáno ve IV. kapitole. Naopak by bylo možné říci, že všechny z uvedených nedostatků směrnice EIA mají svůj negativní odraz v snížení efektivity procesu posuzování vlivů na životní prostředí v České republice.

III.1. Právní úprava posuzování vlivů na životní prostředí v České republice

Platnou právní úpravu posuzování vlivů na životní prostředí představuje *zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a posuzování koncepcí a projektů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)*, ve znění pozdějších předpisů. Zákon byl do současné doby celkem třikrát novelizován, a to zákonem č. 93/2004 Sb., č. 163/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. Zákonem č. 100/2001 Sb. v původním znění nebyl zcela zrušen předchozí zákon č. 244/1992 Sb., ale z posledně jmenovaného zákona byla zcela vyjmuta část týkající se projektového posuzování (zákon tak nadále upravoval strategické posuzování). V roce 2004 nicméně došlo k úplnému zrušení tohoto zákona, když byla rovněž část týkající se strategického posuzování převzata do zákona č. 100/2001 Sb. (změna se uskutečnila prostřednictvím zákona č. 93/2004 Sb., srov. výše).

Zákon č. 100/2001 Sb. byl schválen dne 20. 2. 2001 Parlamentem České republiky a nabyl účinnosti dne 1. 1. 2002. Zákon č. 100/2001 Sb. upravuje posuzování vlivů na životní prostředí a postup fyzických osob, právnických osob, správních úřadů a územních samosprávních celků při tomto posuzování (blíže k jednotlivým prvkům zákona srov. dále).

Zákon EIA transponuje do českého právního řádu jak výše uvedené směrnice EIA a SEA, tak též provádí požadavky dvou zmíněných mezinárodních smluv, a sice *Aarhuské úmluvy* a *Úmluvy z Espoo*.

Posuzování vlivů na životní prostředí podléhá v České republice v souladu se zákonem EIA *vymezené záležitosti*, jejichž provedení by mohlo závažně ovlivnit životní prostředí. Účelem posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů, a poskytnout tak k udržitelnému rozvoji společnosti. Tento podklad je jedním z podkladů v řízeních podle zvláštních právních předpisů, jakým je zejména zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Předmětem posuzování podle zákona jsou vlivy na veřejné zdraví a vlivy na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočišny a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzdušší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky, vymezené zvláštními právními předpisy, a na jejich vzájemné působení a souvislosti.

Zákon o posuzování vlivů operuje s několika základními pojmy, z nichž nejdůležitější z hlediska účelu této práce je pojem *žádost*. Na základě zákona se žádostí rozumí jakákoli stavba, činnost nebo technologie, která je uvedena v příloze č. 1.

Proces EIA má *pět základních fází*, kterými jsou: (a) oznámení, (b) zjišťovací řízení, (c) dokumentace, (d) posudek a (e) stanovisko. Pro každou etapu zákon stanoví příslušné lhůty pro zveřejnění a zasílání připomínek a upravuje podrobnosti projednávání záležitosti s jednotlivými úřady a veřejností. Přílohy zákona definují náležitosti, jež jednotlivé dokumenty musí obsahovat.

Ad (a) První fází procesu EIA je *oznámení*. Oznámení je povinen příslušnému správnímu úřadu předložit každý žadatel, který chce realizovat záležitost uvedenou v příloze zákona

3. Náležitosti oznámení stanovuje príloha 3 zákona; sú jej údaje o označovaní, zámru, vstupech a výstupech, stavu životného prostredia v doteranom území a vlivech zámru na obyvateľstvo a životné prostredie. Oznámenie by malo obsahovať tiež nástin hlavných uvažovaných variant zámru.

Na základe oznámenia správny úrad do 5 pracovných dní rozese oznámenie k vyjadreniu doterým správnym úradom a obciam, popri prípade krajom, a zároveň zveřejní informácie o oznámení (v podobe zrozumiteľného shrnutia netechnických informácií) a sdělí, kde je možné do oznámenia nahliadnuť. Do 15 dní od zveřejnenia týchto informácií môže každá osoba (jak fyzická, tak i právnická) príslušnému úradu (tedy buď krajskému úradu alebo Ministerstvu životného prostredia) zaslať své písomné vyjadrenie. K vyjadrením zaslaným po lhote príslušný úrad nemusí prihliadnuť, ak z nich nevyplýva, že nie je zcela vyloučené, aby nebylo prihliadnuto k vyjadrením zaslaným po lhote. Tím se chce docílit, podle mého názoru zcela v souladu s úlohami EIA, aby byl v rámci posuzování vlivů vzat v potaz co nejširší okruh názorů, by nesplňujících formální předpoklady (podání po lhote). V každém případě ovšem v takové situaci záleží na správním úradu, zda pozdě podané vyjadrenie zohľadní či nikoli.

Ad (b) Na základe oznámenia a doterých vyjadrení k nemu sa provádí *zjišťovací řízení*. Tato fáze řízení má dva úkoly, v závislosti na posuzovaném zámru. U zámru, u nichž se vlivy posuzují vlivy na životné prostredie, je cílem upřesnit informace, které bude muset obsahovat dokumentace; u ostatních zámru (uvedených v kategorii II přílohy 1) pak zjistit, zda vlivy na životné prostredie budou vůbec posuzovány.

eré požadavky na dokumentaci a nebylo-li k n mu
vzhledem k tomu, že vyjádření k oznámení a závru zjišťovacího řízení stanovit, že se
oznámení považuje za dokumentaci. Úelem takového postupu je vyhnout se vysokým
nákladům za zpracování dokumentace. Zjišťovací řízení je ukončeno nejdříve do 30 dnů od
zveřejnění oznámení (v případě oznámení splujícího požadavky dokumentace do 45 dnů).
Neprodleně po jeho ukončení písemný úřad odele písemný závru oznamovateli a dotčeným
orgánům a zajistí jeho zveřejnění.

Ad (c) Na základě oznámení, vyjádření k oznámení a závru zjišťovacího řízení zajistí
oznamovatel zpracování *dokumentace*, a to prostřednictvím autorizované osoby. Náležitosti
dokumentace jsou uvedeny v příloze 4 zákona; musí obsahovat zejména údaje
o oznamovateli, údaje o zámru (základní údaje o zámru, údaje o vstupech a výstupech),
údaje o stavu životního prostředí v dotčeném území, komplexní charakteristiku a hodnocení
vlivu zámru na obyvatelstvo a životní prostředí, porovnání variant řešení zámru, apod.
Písemný úřad dokumentaci do 10 pracovních dnů od doručení zveřejní. Na internetu musí
zveřejnit vždy alespoň textovou část dokumentace. Součástí zveřejnění je informace kdy
a kde je do dokumentace možno nahlídnout. Ve stejné lhůtě (do 10 dnů od doručení) ji také za-
le k vyjádření dotčeným správním úřadům a samosprávám dotčených obcí.

Do 30 dnů ode dne zveřejnění se může každý písemně k dokumentaci vyjádřit; k později
podaným vyjádřením nemusí úřad přihlídnout. Pokud spluje dokumentace zákonem předepsané
náležitosti, předá ji úřad do 40 dnů od zveřejnění zpracovateli posudku (viz dále). V opačném
případě ji v této lhůtě vrátí investorovi k zpracování i doplnění. Po předložení
zpracované i doplněné dokumentace probíhá oproti stejnému postupu zveřejnění, rozeslání
a podávání písemných doplnění.

dokumentace, pop ípad oznámení a v-ech podaných vyjád- ení, je zpracován posudek. Ú- elem posudku je získat nezávislou expertízu, zam- enou zejména na posouzení úplnosti a pravdivosti zpracované dokumentace. Stejn- jako v p ípad oznámení m- je posudek zpracovat pouze autorizovaná osoba, kterou v-ak vybírá a zpracování tak zaji- uje p íslu- ný ú- ad (na rozdíl od zpracování dokumentace). Nezávislosti zpracování posudku je zaji- t na mj. tím, že se na jeho zpracování nemohou žádným zp- sobem podílet osoby, které se podílely na zpracování dokumentace (i oznámení). Doba pro zpracování posudku je 60 dn- ode dne doru- ení dokumentace zpracovateli posudku, v od- vodn- ných p ípadech je m-žno tuto lh- tu prodloužit o 30 dn- . Náležitosti posudku jsou uvedeny v p íloze . 5 zákona. Nedílnou sou- ástí posudku je návrh záv- re- ného stanoviska EIA.

Autorizace na vypracování dokumentace a posudku jsou ud- lována Ministerstvem flivotního prost- edí ve správním ízení (odborné osv- d- ení, nezbytné pro zpracování ásti dokumentace týkající se posuzování vliv- na ve ejné zdraví, je ud- lováno Ministerstvem zdravotnictví).

Zpracovatel posudku za- le v dohodnutém termínu posudek p íslu- nému ú- adu; a ten, spl- uje-li v- echny zákonem p- edepsané náležitosti, jej za- le do 10 pracovních dn- oznamovateli a dot- eným orgán- m státní správy a zajistí jeho zve- ejn- ní. Sou- ástí takového zve- ejn- ní je informace kdy a kde je do n- j m-žno nahlíft. Každý má právo se k posudku vyjád- it do 30 dn- ode dne jeho zve- ejn- ní.

pracovatel posudku zpracovává rovněž návrh stanoviska, představující další fázi procesu posuzování²⁰. V případě, že příslušný úřad obdržel nějaké nesouhlasné vyjádření k dokumentaci nebo posudku, je povinen k nim zajistit veřejné projednání. Zpracovatel posudku vypořádá písemná vyjádření k posudku a vyjádření z veřejného projednání a na jejich základě případně upraví návrh stanoviska. Tento návrh stanoviska a vypořádání pak předá příslušnému úřadu.

Ad (e) Příslušný úřad vydá na základě dokumentace, popřímo oznámení, posudku a vyjádření k nim *stanovisko* k posouzení vlivů záměru na životní prostředí (v tomto ohledu je zajímavé, že zákon nevyžaduje, aby bylo stanovisko vydáno rovněž na základě jeho návrhu zpracovaného zpracovatelem posudku²¹). Lehota pro vydání stanoviska je 30 dnů od uplynutí lhůty pro vyjádření k posudku. Příslušný úřad je povinen stanovisko do 7 pracovních dnů od jeho vydání zveřejnit. Jeho platnost je 2 roky ode dne jeho vydání. Stanovisko je odborným podkladem, na základě kterého příslušný správní orgán vydává rozhodnutí podle zvláštních předpisů, například územní rozhodnutí o umístění stavby nebo o využití území podle stavebního zákona.

V řízení podle zvláštního právního předpisu (nejméně stavebního zákona) tedy nelze vydat povolení s realizací záměru, aniž by v případech, ve kterých to vyžaduje zákon č. 100/2001 Sb., nebylo provedeno řízení EIA (resp. nebylo vydáno stanovisko). Negativní stanovisko, popřímo podmínky týkající se realizace záměru vyplývající ze stanoviska, však nejsou pro správní úřad rozhodující podle zvláštního právního předpisu bezpodmínečně závazné. V každém případě nicméně musí ve svém rozhodnutí zvolené řešení odvodnit, včetně případných odchylek od výsledků procesu EIA.

²⁰ § 9 odst. 10 zákona č. 100/2001 Sb.

²¹ § 10 odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb.

a technologií, které přesahují státní hranice, se řídí
rovněž zákonem č. 100/2001 Sb., měněn z dříve uvedených důvod není potřeba se blíže
s postupem při hraničního posuzování blíže na tomto místě zabývat.

Důležitým prvkem procesu EIA je, jak již výše několikrát naznačeno, účast veřejnosti, která může do procesu přispět cennými informacemi, a může tak napomoci ke z kvalitnější dokumentaci, posudku i konečného stanoviska. Zapojením veřejnosti v rámci EIA se předchází pozdějším konfliktům v následných správních řízeních. Každý (jak fyzická, tak i právnická osoba) má právo se zúčastnit posuzování vlivů na životní prostředí a vyjádřit tak své připomínky. Účast veřejnosti je limitována pouze zákonem stanovenými lhůtami pro vydávání připomínek v jednotlivých fázích procesu. Jednotlivé kategorie veřejnosti jsou si v průběhu procesu rovny (a to i v případě organizované veřejnosti, jako jsou například občanská sdružení a občanské prospěšné společnosti). Určité privilegované postavení mají například občanská sdružení, občanské prospěšné společnosti a dotčené obce a v navazujícím správním řízení, které se řídí zvláštními právními předpisy (například zmíněným stavebním zákonem²²). Postavení účastníka řízení a možnost podílet se na rozhodování o realizaci záměru v navazujícím řízení, získají ať na základě splnění určitých podmínek

Veřejnost se může na základě zákona aktivně zapojit do procesu EIA, a nemusí tedy pouze pasivně sledovat informace o výsledcích jednotlivých etap procesu, které je povinen poskytnout úřad průběžně veřejovat na úřední desce a na internetu (prostřednictvím *Informačního systému EIA*²³). Veřejnost se procesu EIA účastní jednak formou písemných vyjádření veřejnosti k oznámení, dokumentaci a posudku, a jednak přímo ve veřejném projednání

²² Například § 85 stavebního zákona.

²³ http://www.env.cz/AIS/web.nsf/pages/systemy_EIA.

...né vyjádření k dokumentaci nebo k posudku, jak bylo
... vyč uvedeno, je povinná zapřít ve stejné projednání dokumentace i posudku.

Bez ohledu na široké možnosti zapojení ve společnosti do procesu EIA je závažným problémem vnitrostátní právní úpravy faktická nemožnost ve společnosti dosáhnout p zkoumání výsledk posuzování vliv soudem (k tomu podrobn viz dále).

Na vnitrostátní úrovni jsou správními ú ady podříjezími se na procesu posuzování vliv *Ministerstvo životního prostředí a orgány kraje*. Ministerstvo je orgánem vrchního státního dozoru v oblasti posuzování vliv na životní prostředí. Zaji- uje posuzování u zám r :

- uvedených v příloze . 1 sloupcích A (stejn tak i zm ny t chto zám r);
- které předkládá Ministerstvo obrany;
- u nichž si to se souhlasem příslušného kraje vyhradilo nebo
- jejichž vlivy na životní prostředí přesahují hranice České republiky.

Posuzování ostatních zám r je v *kompetenci kraj* . Dotýká-li se nějaký zám r území více kraj , ministerstvo ur í, který z nich bude daný zám r posuzovat.

Zvlá-tní postavení v procesu posuzování vliv na životní prostředí mají *pracovatelé dokument pro r zné fáze řízení* (oznámení, dokumentace, posudek a stanovisko). Zákon sv uje tuto innost *autorizovaným osobám*, a to na základ smlouvy, kterou s nimi uzavírá bu předkladatel zám ru i orgán státní správy. Autorizovanou osobou se stává fyzická osoba, která získá autorizaci. Podmínkou ud lení autorizace je bezúhonnost, odborná

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Autorizaci ud luje a odnímá Ministerstvo flivotního

prost ední p dání s Ministerstvem zdravotnictví.

---

²⁴ Viz ust. § 19 zákona . 100/2001 Sb.

IV.1. Otázka efektivity procesu EIA obecn

A koli jsem jifl v této práci poufilla na n kolika místech pojem šefektivitaõ (šú innostõ) procesu posuzování vliv na flivotní prost edí, dosud jsem jej nedefinovala. Z p edchozích zji-t ní týkajících se procesu EIA na unijní, resp. vnitrostátní úrovni lze nicmén u inít obecný záv r ohledn definice tohoto pojmu. Efektivita procesu posuzování vliv na flivotní prost edí by tak m la být chápána jako vlastnost tohoto procesu spo ívající v r zném stupni sledování ú elu, pro který byl tento proces vytvo en, tedy preventivního odhalení v-ech potenciálních negativních vliv dot ených zám r na flivotní prost edí a následné nepovolení zám ru i povolení zám ru v n kterých z jeho alternativ mén -kodlivých pro konkrétní ást flivotního prost edí. ím více je tento základní ú el (cíl) procesu EIA v jednotlivých konkrétních p ípadech napl ován, tím více lze tento proces, potaflmo administrativní prost edí, do kterého je zasazen, ozna it za více efektivní.

Takto definovaná efektivita procesu EIA ov-em p irozen nabízí dal-í mofné interpretace ó jinak z ejm bude na efektivitu procesu EIA nahlífeno pohledem Evropské unie a jinak pohledem oznamovatele zám ru i p íslu-ného státního orgánu v konkrétním p ípad , a koli základem bude v obou p ípadech zmi ovaný základní ú el, pro který byl celý koncept posuzování vliv na flivotní prost edí vytvo en, jak jsem jej vý-e vymezila. Jinými slovy, nap . p íslu-ný vnitrostátní státní orgán bude proces EIA (a jifl ve smyslu jeho obecného nastavení i v konkrétním p ípad) hodnotit jako dostate n efektivní, zatímco z pohledu poflavk Evropské unie bude totoflný proces EIA vykazovat nedostatky. Bude proto vfdy zálefet na r zných úhlech pohledu, potaflmo na zvolených díl ích hodnotících kritériích.

Je proto zabýváme oddělenou efektivitou procesu EIA v České republice z hlediska požadavků EU i z hlediska skupin zúčastněných subjektů a v následující kapitole pak vyvozují z těchto zjištění obecnější závěry.

IV.2. Nedostatky procesu EIA v České republice z hlediska práva EU

Jak již bylo výše uvedeno, je jedním ze základních měřítek efektivního provádění procesu EIA v členských státech míra souladu vnitrostátní legislativy, potažmo jejího praktického provádění s požadavky kladenými na proces posuzování vlivů na životní prostředí právem Evropské unie. Ve své předchozí, bakalářské práci jsem dospěla k důležitým zjištěním týkajícím se neslučitelnosti vnitrostátní legislativy v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí s právem Evropské unie. Soustředila jsem se přitom především na dva případy, ve kterých Evropská komise zahájila proti České republice formální řízení pro porušení unijního práva. První z popisovaných případů se týkal neprovedení směrnice 2003/35/ES o účasti veřejnosti na vypracovávání některých plánů a programů týkajících se životního prostředí a o změně směrnice Rady 85/337/EHS a 96/61/ES, pokud jde o účasti veřejnosti a přístup k právní ochraně ve stanovené lhůtě, tj. do 25. června 2005. Problémem z pohledu procesu EIA bylo zejména neprovedení jejích článků 10a a 10b, které do ní byly vloženy právem směrnicí 2003/35/ES, tj. úprava přístupu k soudní ochraně. Druhé řízení, které v současné době stále probíhá, s problémem přístupu k soudní ochraně též bezprostředně souvisí. Jeho předmětem je výtku Evropské komise, že v rámci vnitrostátního práva, tedy zákona č. 100/2001 Sb., resp. dalších relevantních právních předpisů, neprovedla Česká republika úplná ustanovení týkající se přístupu veřejnosti k právní ochraně, tj. zejména úprava možnosti napadení výsledků řízení o posuzování vlivů před vnitrostátními soudy.

Podle mého názoru z pohledu pravidel Evropské unie je jedním z hlavních nedostatků české právní úpravy, resp. praxe provádění procesu EIA, které vedou v ad případ k vyloučení i značnému omezení praktických účinků, kterých má být tímto procesem dosahováno. Vedle výše uvedeného problému nedostatečného postupu dotěné ve věci k soudní ochraně, který, jak zmíněno, je předmětem formálního řešení ze strany Evropské komise, by bylo možné najít další nedostatky, v jejichž důsledku není vnitrostátní provádění procesu EIA z hlediska práva Evropské unie zcela efektivní. Vyjít by přitom bylo možné z výše uvedené analýzy základních nedostatků vyplývajících jak ze směrnice EIA napříč členskými státy, tak z nedostatků směrnice samotné, které umožňují jednotlivým aktérům zúčastněným na procesu EIA nechovat se zcela efektivně s ohledem na úhel, který je touto směrnicí sledován. V následujícím oddíle bude proto nejdříve analyzován problém týkající se postupu dotěné ve věci k soudní ochraně, který byl již předmětem předchozí práce, a to zejména ve svétle změny provedené zákonem č. 436/2009 Sb., jelikož podle mého názoru i přes uvedenou změnu dotěný problém přetrvává, a tento problém koresponduje s jedním z výše zmíněných nejvýše problémů, se kterými se obecně členské státy v rámci procesu EIA potýkají (viz problém nedostatečné míry zapojení dotěné ve věci do procesu EIA). Následně budou analyzovány některé další problémy, které považuji s ohledem na praktické zkušenosti získané v rámci dříve zmíněných stáří a na základě studia údajů z informačního systému EIA za aktuálně nejvíce problematické; jedná se především o problém automatického vyloučení tzv. podlimitních záležitostí z procesu EIA (tento problém koresponduje s problémem svévolného rozhodování o neprovedení procesu EIA v případě záležitostí uvedených v Příloze II směrnice EIA, jak jej též zmíní uje prof. *Krämer*), dále problém účinného získávání informací o životním prostředí za účelem efektivní úasti dotěné ve věci v procesu EIA (opět se jedná o problém v oblasti zapojení ve věci) a konečně

v rámci oznamování záměr (tento problém spíše souvisí s nedostatkem směrnic jako takovým, srov. též výše kapitola II, oddíl II.2.5.).

IV.2.1. Problém nedostatečného přístupu dotčené veřejnosti k soudní ochraně

Jak bylo výše uvedeno (viz kapitola I), je účast dotčené veřejnosti na procesu EIA jeho velmi důležitou součástí, která přispívá k jeho celkové efektivitě, tedy o jak bylo výše naznačeno o schopnosti odhalit v předstihu závažné negativní vlivy určitých záměrů na životní prostředí. V České republice přitom nebyl v minulosti zajištěn dostatečným způsobem jeden z neopomenutelných prvků úinného zapojení veřejnosti do procesu EIA v České republice, a sice možnost veřejnosti, která se podílela na procesu posuzování vlivů, napadnout výsledky takového posuzování před soudem. Na tento stav se snažily státní orgány reagovat pípravou a následným schválením novely zákona EIA (viz již zmínovaný zákon č. 436/2009 Sb.), která ovšem podle mého názoru dotčený problém nevyřešila, ale spíše jej uinila ještě výrazněji.

Podstata problému nedostatečného přístupu dotčené veřejnosti k soudní ochraně v rámci procesu EIA v České republice pramení ze skutečnosti, že směrnice 85/337/EHS se nevztahuje pouze na samotné posuzování vlivů záměrů na životní prostředí, ale svojí podstatou přesahuje i do fáze jejich konečného povolování. Směrnice EIA přitom požaduje, aby členské státy zajistily prostředí právnických předpisů vnitrostátního práva, že příslušníci dotčené veřejnosti, kteří mají dostatečný zájem a namítají porušení práva, mají možnost dosáhnout *přezkoumání soudem* hmotné a procesní zákonnosti jakéhokoli rozhodnutí, jednání nebo nečinnosti. Směrnice EIA nechává na členském státu, jak si blíže určí pojmy *šdotená veřejnost* a *šdostatečný zájem*;

ci prost ednictvím zákona . 100/2001 Sb., av-ak
vzhledem ke skute nosti, že proces posuzování vliv je v eském právním ádu odd len od
povolovacího ízení, je třeba vzít v úvahu i dal-í právní p edpisy (zejména stavební zákon²⁵).

eský právní ád, upravující ú ast ve ejnosti v ízení o posuzování vliv na flivotní
prost edí i v následném povolovacím ízení, je založen na t ech základních skute nostech:

- ízení o posuzování vliv a povolovací ízení jsou odd lena;
- ú ast ú astník ízení o posuzování vliv v navazujícím povolovacím ízení je omezena;
- stanovisko k posouzení vliv není samo o sob soudn p ezkoumatelné (není správním rozhodnutím, ale podkladem pro vydání správního rozhodnutí, jak bylo ukázáno vý-e).

Jednotlivé vý-e uvedené prvky jsou v souladu se sm rnicí. Kombinace t chto prvk
nicmén vytvá í ucelený systém, kterému chybí podstatný prvek, který zp sobuje nesoulad
s unijním právem a vedl k zahájení ízení ze strany Evropské komise proti eské republice,
jak je vý-e uvedeno. V tomto systému totiž není dostate n zaji-t n jeden z požadavk
sm rnice, resp. t etí pilí Aarhuské úmluvy, kterým je soudní ochrana ve ejnosti. Jak již bylo
vý-e uvedeno, stanovisko, které je výstupem ízení o posuzování vliv , není v eském
právním ádu soudn napadnutelné a p ezkoumatelné, nebo je pouze odborným podkladem
pro vydání stavebního povolení. Stanovisko sice m fle být napadnuto jako jedna z povinných
sou ástí výsledného povolení, ale pouze v p ípad , fle bude st flovatel napadat v rámci
správního soudnictví samotné povolení, které je správním aktem (a lze jej tedy ve správním

²⁵ zákon . 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním ádu (stavební zákon), který ve-el v platnost 1.
ledna 2007; nahradil zákon . 50/1976 Sb.

... může být ovšem pouze ú astník povolovacího ízení ó
okruh t ento ú astník je vymezen ve stavebním zákon (viz nap . § 85 stavebního zákona) a
neshoduje se s okruhem ú astník procesu EIA. Pokud se tedy n kdo z ú astní procesu EIA
jako ve ejnost podáním p ípomínek, ale nespl uje podmínky pro ú astenství v navazujícím
povolovacím ízení (tj. nap . není vlastníkem sousedního pozemku), nem fle se fakticky ó
v rozporu se sm rnicí i Aarhuskou úmluvou ó domáhat nezákonnosti výsledk procesu EIA
p ed soudem. Stejná situace samoz ejm platí pro p ípad, kdy proces EIA m l být proveden,
ale v bec proveden nebyl. Op t m fle takovou nezákonnost napadnout pouze ú astník
povolovacího ízení (nap . jifl zmi ovaný vlastníkem sousedního pozemku), ale nikoli zástupce
(dot ené) ve ejnosti (nap . osoba, které z ur itého d vo du záleží na zachování dot ené ásti
krajiny).

Novela provedená zákonem . 436/2009 Sb. na tento stav reagovala tak, fle v § 23 zákona
EIA doplnila za stávající odst. 9, který upravuje ú astenství místn p íslu-ných ob anských
sdružení v navazujících ízeních, a tedy i mořnost následn se ve správním soudnictví
domáhat zru-ení navazujících rozhodnutí z d vo du poru-ení zákona EIA v konkrétním
p ípad ²⁶, nový odst. 10. Podle tohoto nového odstavce:

*š(10) Ob anské sdružení nebo obecn prosp -ná spole nost, jejichřl
p edm tem innosti je ochrana řivotního prost edí, ve ejného zdraví nebo
kulturních památek, nebo obec dot ená zám rem, pokud podaly ve lh tách
stanovených tímto zákonem písemné vyjád ení k dokumentaci nebo posudku,*

²⁶ § 23 odst. 9 zákona EIA zní: *šMístn p íslu-ná jednotka ob anského sdružení nebo obecn prosp -né
spole nosti, jejřmřl p edm tem innosti je ochrana ve ejných zájm chrán -ných podle zvlá -ných právních
p edpis , 11) (dále jen "ob anské sdružení") nebo obec dot ená zám rem se stává ú astníkem navazujících
ízení podle zvlá -ných právních p edpis , 1a) pokud*

*a) podala ve lh tách stanovených tímto zákonem písemné vyjád ení k oznámení, dokumentaci nebo posudku,
b) p íslu-ný ú ad ve svém stanovisku podle § 10 odst. 1 uvedl, fle toto vyjád ení zcela nebo z ásti do svého
stanoviska zahrnul, a
c) správní ú ad rozhodující v navazujícím ízení nerozhodl, fle ve ejné zájmy, které ob anské sdružení hájí,
nejsou v navazujícím ízení dot eny.ř*

...lu poru-ení tohoto zákona domáhat zru-ení
navazujícího rozhodnutí vydaného v řízení podle zvlá-tních právních
p edpis ^{1a)}, postupem podle soudního ádu správního^{11a)}. Odkladný ú inek
faloby je vylou en.õ

Z porovnání sou asného odst. 9 a nov vloženého odst. 10 § 23 zákona EIA je podle mého názoru patrné, že fakticky k řádné změně do efektivní možnosti dot ené ve ejnosti dovolat se poru-ení zákona EIA p ed soudem nedochází (opa ný názor nicmén zastává Ministerstvo životního prostředí ó srov. oficiální tiskové prohlá-ení ministra k novele zákona²⁷).

Zaprvé, je sice skute ností, jak jsem vý-e uvedla, že směrnice EIA ponechává prostor pro členské státy, aby samy definovaly tzv. dot enou ve ejnost. Podle mého názoru je ale p itom nezbytné respektovat základní vymezení dot ené ve ejnosti, jak jej uvádí sama směrnice EIA v čl. 2 odst. 2: *š ve ejnost, která je nebo by mohla být ovlivn na rozhodovacím ízením pro oblast životního prostředí podle čl. 2 odst. 2, nebo která má na t chto ízením ur itý zájem;õ* Podle mého názoru je zejména s ohledem na úč el efektivního zapojení ve ejnosti do procesu EIA patrné, že Evropská unie necht la omezit možnost soudní ochrany pouze na občanská sdružení, jejichž p edm etem je ochrana životního prostředí. V mnoha p ípadech totiž nebudou mít nevládní organizace (občanská sdružení) zájem i kapacitu dovolat se chybného provedení i zcela opomenutá provedení procesu EIA, a koli existuje skupina osob, kteří jsou zájemci p ímo dot ení a které spojuje zájem na eliminaci jeho budoucích negativních vlivů na životní prostředí.

²⁷ http://www.mzp.cz/cz/news_TZ_091201_EIA. Ke komplikovanému p íjímání této novely zákona EIA, do kterého vstoupil svým vetem též prezident Klaus, viz blíže <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=5&T=901>.

...nou již dnes stát ú astníky navazujících ízení, jak vý-e uvedeno, a bojovat tak prost čemtivím tohoto ú astenství proti chybn provedenému i neprovedenému procesu EIA p ed soudem. Je pravda, že nový odst. 10 dot eného ustanovení zákona EIA zavádí mírn odli-né podmínky od stávajícího odst. 9. Nový odstavec tak neobsahuje podmínku šmístní p íslu-nostiõ p edm tného ob anského sdružení a podmínky obsažené v písmenech (b) a (c) sou asného odst. 9 (tj. p íslu-ný ú ad zahrnul do svého stanoviska zcela í z ásti vyjád ení ob anského sdružení a zároveň nerozhodl, že ve ejné zájmy, které ob anské sdružení hájí, nejsou v navazujícím ízení dot eny.). Podle mého názoru je ov-em otázka, nakolik vylou ení t chto podmínek prakticky usnadní p ístup ob anských sdružení k soudní ochran . Ohledn podmínky místní p íslu-nosti je možno uvést, že v p ípad ob anských sdružení s celostátní p sobností je tato podmínka spln na vždy již v sou asné dob . Rovn fl upu-t ní od dal-ích dvou podmínek podle mého názoru fládné velké zjednodu-ení nep iná-í: zejména podmínka pod písm. (c) je již dnes spln na vždy, je-li p edm tem innosti dot eného ob anského sdružení ochrana flivotního prost edí jako takového.

Za t etí, novela zavádí nový prvek, který není obsažen v sou asném odst. 9, a sice, že *š[O]dkladný ú inek flaloby je vylou enõ*. Tato poslední v ta nov vložený odst. 10 je bezesporu reakcí na etné výtky ze strany podnikatel , že ízení EIA a navazující rozhodovací procesy jsou velmi finan n a asov náro né, takže nemožnost zapo etí s realizací projektu v d sledku podání flaloby (jejího odkladného ú inku) by realizací projektu znemožnilo. Toto ustanovení nicmén podle mého názoru naráflí zásadním zp sobem na samu podstatu ú asti ve ejnosti v procesu EIA. Ú elem této ú asti je, jak vý-e uvedeno, nejen možnost ovlivnit tento proces a podílet se tak na vylou ení í minimalizaci negativních vliv na okolní flivotní prost edí, ale disponovat téfl prost edky efektívn zasáhnout, pokud není proces EIA ádn

ci realizaci projektu. Odkladný ú inek flaloby p esn
navozuje situaci, zmi ovanou teh prof. Krämerem, totiž fle je zapo ato s realizací projektu
p ed ádným dokon ením procesu posuzování. Do ádného ukon ení procesu EIA je p itom
podle mého názoru nezbytné zapo ítat práv í mořná soudní ízení ó v p ípad , pokud je totiž
projekt realizován a teprve následn soud konstatuje nedostatky v (ne)provedeném procesu
EIA, jedná se pouze o formální rozhodnutí (škus papíruõ) bez jakéhokoli dopadu na řivotní
prost edí, potařmo s dopadem negativním, protože takové formální upozorn ní není schopno
zabránit negativním vliv m mezitím realizovaného zám ru. Odkladný ú inek flaloby je
v takovém p ípad podle mého názoru nezbytným a logickým prvkem soudní ochrany p ed
chybn í nedostate n provedeným procesem EIA. Uvedené také potvrzuje n kolik
rozhodnutí Nejvyřřho správního soudu, který v této souvislosti konstatoval²⁸:

*š K tomu v-ak zdeř-í soud dodává, fle práv na základ l. 9 odst. 4 Úmluvy musí
být st řovatel m z ad dot ené ve ejnosti, tedy i st řovatel, vyhovováno k jejich
návrh m na p iznání odkladného ú inku správní flaloby tak, aby nemohlo
docházet k situacím, kdy v dob rozhodování o správní flalob jřřl byl povolený
zám r nevratn realizován (typicky provedení stavby). Pokud by návrhu na
p iznání odkladného ú inku vyhovováno nebylo, do-to by k poru-ení l. 9 odst. 4
Aarhuské úmluvy a l. 10a sm rnice, nebo poskytovaná soudní ochrana by
nebyla v asná a spravedlivá.õ*

Podle mého názoru tak novela zákona EIA nejen nep inesla ohledn problému soudní
ochrany dot ené ve ejnosti v rámci procesu EIA řládny posun, ale naopak vylou ením
odkladného ú inku flaloby m fle celý problém je-t více prohloubit. Z tohoto d vodu budou
z eřm dot ená ob anská sdrufení, vyhoví-li podmínkám v odst. 9 ř 23 zákona EIA,

²⁸ Rozsudek Nejvyřřho správního soudu ve v ci 1 As 13/2007-63; viz téř rozsudek ve v ci 1 As 39/2006-55,
dostupné na <http://www.nssoud.cz>.

stavení, a nový odst. 10 tak z ejm z stane v praxi

IV.2.2. Problém automatického vyloučení tzv. podlimitních zámr

Jedním z dalších problémů, který ve své shrnující analýze uvádí prof. Krämer, je automatické vyloučení tzv. podlimitních zámr z posouzení vlivů. Tento problém se vyskytl v minulosti v české legislativě a a koli byl formálně napraven, stále v praxi dochází k opakovanému postupu.

Jak již bylo zmíněno v předchozí, bakalářské práci, vytýkala Evropská komise v minulosti české republice neslučitelnost spojenou se stanovením prahových hodnot u zámr kategorie II přílohy I zákona o posuzování vlivů (viz například polovka 1.5. - Chov hospodářských zvířat s kapacitou od 50 do 180 dobytých jednotek nebo polovka 1.6. - Rybníky určené k chovu ryb s obsádkou při zarybnění nad 10 t živé hmotnosti.).

Samotné stanovení prahových hodnot neslučitelné se směrnicí přitom není ó sama směrnice o posuzování vlivů stanovení v § 1. 4 odst. 2 písm. b), že

š lenské státy ur í pro zámr y uvedené v příloze II na základ ... prahových hodnot nebo kritérií stanovených lenským státem, zda zámr y podléhají posouzení v souladu s § 1. 5 a § 10.5

Problematické ovšem z pohledu Komise bylo, že zámr y nacházející se pod prahovými hodnotami (tj. například jednalo-li se o rybník se zarybněním pod 10 t živé hmotnosti) byly automaticky vyloučeny z posuzování vlivů na flivotní prostředí, aniž by bylo zkoumáno zejména na základ jejich umístění i povahy, zda nemohou mít významný vliv na flivotní

, že použití prahových hodnot zpřesní soubor automaticky vyloučením posouzení vlivů (resp. vyhodnocení, zda posouzení vlivů bude či nebude provedeno), nezajišťuje, aby u záměrů pod prahovými hodnotami byly vzaty v úvahu faktory jako kumulace vlivů záměrů s jinými záměry, citlivost území nebo existence vlivů přesahujících hranice států.

Podle mého názoru byly výše uvedené výtky oprávněné. Fakt, že určitý záměr má podprahovou hodnotu, je sám o sobě neznamená, že nemůže mít významný negativní vliv na okolní životní prostředí (tak jako naopak záměr s nadprahovou hodnotou takový vliv, například s ohledem na své umístění, mít nemusí). Kromě toho u takového rozdělení záměrů na podprahové a nadprahové může docházet k tomu, že řadatelé budou své záměry záměry koncipovat těsně pod prahovou hodnotu, aniž se tím docílí vyloučení možných negativních vlivů na životní prostředí.

Česká republika vyhověla požadavkům Evropské komise změnou zákona o posuzování vlivů, která byla provedena zákonem 163/2006 Sb. S ohledem na výše uvedený problém byl doplněn § 5 zákona o následující znění:

Špatně tím posuzování podle tohoto zákona jsou ...

záměry uvedené v příloze 1 k tomuto zákonu kategorii II včetně záměrů nedosahujících příslušných limitních hodnot; tyto záměry podléhají posuzování, pokud se ve zjišťovacím řízení stanoví, že mohou mít významný vliv na životní prostředí

Automatické vyloučení podprahových záměrů z posuzování vlivů tak bylo zrušeno a prahové hodnoty tak v souladu se směrnicí zůstaly pouze jedním z faktorů, ke kterým má příslušný

je v daném případě nezbytné posouzení vlivů provést

šP i ur ování, zda záměr nebo zm na zám ru má významné vlivy na flivotní prost edí, ...okolnosti, zda záměr nebo zm na zám ru svou kapacitou dosahuje limitních hodnot uvedených u záměr p íslu-ného druhu v p íloze . I k tomuto zákonu kategorie IIō.²⁹

Jak je nicméně možné se přesvědčit v praxi, příslušné orgány státní správy nové ustanovení ne vždy správně aplikují. Jako příklad lze jmenovat výstavbu tzv. polyfunkčního domu v bezprostřední blízkosti mého souasného bydliště na Praze 6 (Územní rozhodnutí o umístění stavby - polyfunkční d m 'U Markéty' p í ulici Pato kova)³⁰. Jednalo se o záměr ve smyslu bodu 10.6 zákona EIA³¹, který ovšem nedosahoval úrovně limitu 3 000 m², ale byl t sn pod touto hranicí. Jelikož jsem na základě oznámení o zahájení územního řízení o umístění stavby spojeném se stavebním povolením nedohledala v rámci informačního systému EIA fládnou informaci o provedení tohoto procesu, ani informaci o výsledcích zjišťovacího řízení, obrátila jsem se s odkazem na zákon . 123/1998 Sb., o právu na informace o flivotním prostředí, na příslušný orgán, tedy na Městský úřad Prahy 6 se fládostí o sd lení, zda bylo v daném případě provedeno posouzení vlivů a pokud ne, z jakého důvodu. Vycházela jsem přitom ze skutečnosti, že záměr měl zastavět jednu z posledních zelených ploch v okolí mého bezprostředního bydliště, a podle veřejně dostupných informací bylo v povodním územním plánu schváleno dané území jako park. V daném případě se proto nabízela možnost, že záměr bude mít možné negativní vlivy na flivotní prostředí.

²⁹ § 7 zákona . 100/2001 Sb.

³⁰ Záměr byl publikován prostřednictvím Úřední desky Prahy 6 na adrese <http://www.praha6.cz/tabule/zprava.php?ID=13007>, v současné době již nicméně nelze zobrazit.

³¹ Skladové nebo obchodní komplexy včetně nákupních středisek, o celkové výměře nad 3 000 m² zastavěné plochy; parkoviště nebo garáže s kapacitou nad 100 parkovacích stání v sou tu pro celou stavbu.

áročné komunikaci s příslušným úřadem (k tomu viz dále) jsem nakonec obdržela odpověď v mém rozporu s novým zněním zákona EIA, jak je uvedeno výše. Příslušný orgán totiž na moji žádost sdělil, že se v daném případě jedná o podlimitní záměr, takže provedení procesu EIA vůbec nepřipadá v úvahu. Na mé upozornění týkající se nového znění zákona EIA i na dříve vodu, které k této změně vedly, reagoval příslušný úřad tak, že předemtné informace o výsledcích zjišťovacího řízení nemá k dispozici a je třeba se obrátit na Magistrát hlavního města Prahy (sic!). I pokud připustíme, že Magistrát hlavního města Prahy skutečně objektivně a důsledně zhodnotil možné negativní vlivy dotčené stavby na životní prostředí, je velmi překvapující, že tyto informace neposkytl orgánu příslušnému pro vydání územního rozhodnutí, což je zcela v rozporu s úřadem posuzování vlivů. Nemluví údaje o možných negativních vlivech k dispozici a evidentně se je ani nesnažil jako podklad pro své rozhodování získat.

Pes výše uvedené jsem se dále obrátila na Magistrát hlavního města Prahy se žádostí o poskytnutí výsledků zjišťovacího řízení. Tyto mi byly sice poskytnuty, nicméně z nich vyplynul další problém týkající se vyloučení procesu EIA v rámci zjišťovacího řízení. Předemtný orgán totiž v rámci zjišťovacího řízení hodnotil pouze část vlivů na životní prostředí (zejména otázku hluku a znečištění ovzduší v důsledku realizace projektu), ale explicitně ponechal určení části posouzení na Městské části Prahy 6 (jednalo se zejména o posouzení vlivu projektu na dříve rostoucí mimo les, resp. obecně na ochranu dotčené přírody). Přesto v závěru jako samostatný bod, což zcela bez ohledu na důležitý závěr u jiných důvodů a na skutečnost, že neposoudil možné dopady na všechny dotčené složky životního prostředí, stanovil Magistrát hlavního města Prahy, že projekt nevyžaduje provedení procesu EIA. Z uvedeného podle mého názoru vyplývá, že Magistrát nakládá (a s největší pravděpodobností v obdobných případech nakládá) s procesem EIA jako jedním

potéba jej provést), aniž by jej chápal jako nástroj horizontální, který by mohl být výsledkem dělících závěrů iných ve vztahu ke v-ém potenciálně dotýkajícím slovkům životního prostředí. Tento přístup je podle mého názoru opatřivým rozporu s úřelem, který je procesem EIA sledován a iní tak tento proces do značné míry neefektivním³².

IV.2.2. Problém účinného získávání informací pro efektivní zapojení veřejnosti do procesu EIA

Jak již bylo výše naznačeno, souvisí s problémem efektivní účasti veřejnosti na procesu účinná možnost zjistit relevantní informace od orgánů státní správy. Bez znalosti všech informací pojících se s životním prostředím určitého místa není totiž možné kvalifikovaně do procesu EIA zasahovat, a to přes případné odpovídající odborné vzdělání subjektů předkládajících připomínky. Za účinnou možnost získat potřebné informace je podle mého názoru třeba považovat zejména informace poskytnuté včas a v dostatečném rozsahu.

V tomto smyslu nedávno vydal svůj rozsudek Soudní dvůr EU ve věci C-75/08 *Mellor*. V řízení v této věci se Soudní dvůr EU rozhodl, že čl. 4 směrnice 85/337/EHS *šnevyžaduje, aby rozhodnutí o tom, že záměr uvedený v příloze II této směrnice není nutné podrobit posouzení vlivů na životní prostředí, samo o sobě obsahovalo údaje o vodě, na základě kterých příslušný orgán o tom, že posouzení není nutné, rozhodl. Nicméně v případě, že o tožádá osoba, má příslušný správní orgán povinnost sdělit jí údaje o vodě, na základě kterých bylo rozhodnutí přijato, nebo poskytnout v rámci odpovědi na předloženou žádost relevantní informace a podklady.* V souladu s citovaným rozsudkem Soudního dvora ES

³² K obdobné kritice záměru Polyfunkčního domu 'U Markéty' při ulici Patočkova viz například <http://jirkahlavaty.blog.idnes.cz/c/109870/Nemravna-radnice-Prahy-6.html>.

akového charakteru a rozsahu, aby umofnili fladateli
kvalifikovan – posoudit možnost napadení rozhodnutí neprovést posouzení vliv – správní
flalobou (viz druhá – část výroku citovaného rozsudku: *š Pokud rozhodnutí lenského státu o
tom, že zám r uvedený v p íloze II sm rnice 85/337, ve zn ní sm rnice 2003/35/ES,
nepodléhá posouzení vliv na životní prostředí v souladu s lánky 5 afl 10 uvedené sm rnice,
uvádí d vody, na kterých je založeno, je toto rozhodnutí dostate n od vodn no tehdy,
jestliže d vody, které obsahuje, společ n se skute nostmi, se kterými jífl byly zú astn né
osoby seznámeny, a p ípadn dopln né o nezbytné dal-í informace, které je p íslu-ný
vnitrostátní orgán t mto osobám povinen poskytnout na jejich fládost, umofl ují t mto
osobám posoudit možnost napadnutí rozhodnutí flalobou.õ).*

A koli tak Soudní dv r EU judikoval ve vztahu k fázi p ípadné flaloby na chybn
provedené ízení o posouzení vliv i jeho neprovedení, je podle mého názoru nutné
vztáhnout tyto záv ry téfl na fáze p edchozí, tj. nap íklad na situaci, kdy se zástupce
ve ejnosti vyjad uje v rámci územního ízení a chce zde namítat chybné vyhodnocení
zji- ovacího ízení vedoucí k vylou ení procesu EIA. Je z ejmé, že ke kvalifikované námitce
je v takovém p ípad pot eba, aby byly dot ené informace sd leny v dostate ném p edstihu
za ú elem umofn ní p ípravy námitky a v dostate ném rozsahu.

Vyjdeme-li op t z praktické zku- enosti s vý-e uvedeným zám rem Polyfunk ního domu,
je pot eba konstatovat, že dot ené správní orgány v eské republice nejsou vldy p ípraveny
pofladované informace fladateli v as a v dostate ném rozsahu sd lit. Na moji první fládost o
poskytnutí informace o výsledku zji- ovacího ízení nebylo reagováno ze strany p íslu-ného
ú adu v bec, a to a koli jsem výslovn ve své fládosti odkázala na zákon . 123/1998 Sb.
Teprve po urgenci následující po marném uplynutí lh ty pro odpov mi bylo odpov zeno, a

998 Sb., ale na obecný zákon . 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (z uvedeného zákona ovšem vyplývají jiná procesní oprávnění, než ze zákona o právu na informace o životním prostředí). Sdělená informace navíc neobsahovala žádné substantivní údaje, ale jak výše uvedeno o pouze odkaz na skutečnost, že požadovanou informací disponuje jiný úřad. Mezitím již nicméně uplynula lhůta pro podávání připomínek k oznámení o územním řízení podle stavebního zákona. Substantivní informaci se mi tak podařilo obdržet cca po 3 měsících od své první žádosti (a kolik zákonná lhůta stanovená zákonem . 123/1998 Sb. činí pouhých 30 dní) a cca 2 měsíce po okamžiku, kdy bylo možné tuto informaci uřel vyžít v rámci územního řízení. Navíc z výše uvedeného vyplývá, že požadovaná informace nebyla poskytnuta v dostatečném rozsahu.

IV.2.2. Problém neuvádění variant v rámci oznámení záměru

Dalším z problémů, který podle prof. Krámera vyplývá z neurčitého znění 1. 5 odst. 3 samotné směrnice EIA, je neuvádění nástinu *š hlavních alternativních řešení uvažovaných oznamovatelem a uvedení hlavních důvodů jeho výběru, s přihlédnutím k vlivům na životní prostředí*. Jak jsem zjistila porovnáváním údajů z informačního systému EIA, je tento případ též v České republice velmi častým.

Neuvádění alternativních řešení v oznámení záměru přitom podle mého názoru vede často ke značnému snižování praktických dopadů procesu EIA. Orgány státní správy, jakož i další participující subjekty, tak pracují jenom s jednou skutečnou variantou, přičemž předložení více variantních řešení by rozšířilo rozhodujícím orgánům fakticky jejich prostor pro správnou úvahu a mohlo by vést ke zcela jiným výsledkům jak samotného procesu EIA, tak navazujících rozhodnutí.

P i pohledu na r zné aktéry vystupující v rámci procesu posuzování vliv v r zných jeho fázích, jak byly v předchozích kapitolách popsány, je zřejmé, že jejich názor na efektivitu tohoto procesu se může značně lišit. Uvedení aktéři totiž sledují často dosti rozdílné, ačli protichůdné zájmy. Pro účely předkládané práce jsem proto identifikovala 4 základní okruhy aktérů, kteří se účastní procesu EIA na vnitrostátní úrovni - jedná se o podnikatelskou sféru (oznamovatele záměrů), státní správu (dotčené orgány státní správy), zpracovatele posudků a též dotčenou veřejnost představovanou nevládními organizacemi na ochranu životního prostředí a prostřednictvím metody anketního dotazníku jsem se pokusila zjistit na určitém reprezentativním vzorku postoje jednotlivých dotčených skupin na r zné dílčí otázky vztahujících se k procesu posuzování vlivů v České republice. V následující podkapitole shrnuji výsledky této ankety odděleně pro jednotlivé skupiny aktérů a na základě těchto zjištění pak v kapitole Všímáním obecněji závěry.

V rámci této podkapitoly přítomně používám dvě metody výzkumu, a to metodu dotazníkovou a analýzu údajů Informačního systému EIA. Pro každou jednotlivou skupinu aktérů jsem vytvořila okruh deseti až třinácti otázek, tvořených převážně otázkami s výběrem ze dvou až pěti předem definovaných odpovědí a pouze s jednou či dvěma otevřenými otázkami. Na které otázky jsem formulovala tak, aby byly u všech skupin stejné a bylo je tak možné statisticky vyhodnotit pro všechny uvažované skupiny společně. Dotazované osoby byly požádány o zařknutí vždy pouze jedné odpovědi, a to takové, která se nejvíce blíží jejich názoru. V případě otázek otevřených mohly dotazované osoby možnost se k dané otázce stručně vyjádřit.

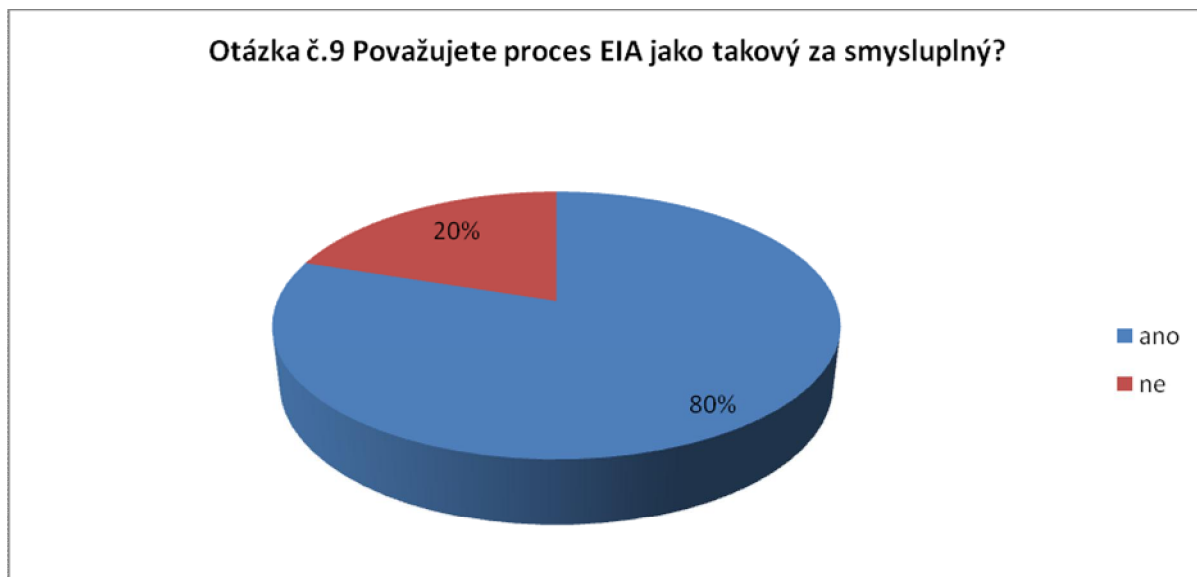
Dotazník byl rozeslán 70 respondentům, kteří nejvíce reprezentovali danou skupinu. Tímto sedmdesáti respondentem byl poté na začátku prosince 2009 výše zmíněný dotazník rozeslán. Pro doručování vyplněných dotazníků byla ponechána třídní lhůta. Došlé vyplněné dotazníky byly statisticky vyhodnoceny po jednotlivých otázkách v rámci každé skupiny aktérů a také společně pro skupiny se stejnou formulovanou otázkou.

Do analýzy údajů z Informačního systému EIA jsem zahrнула všechny záměry plánované k uskutečnění na území České republiky a zákonem stanovené stanoviskem. Jednotlivé záměry jsem pro lepší srovnání seřadila podle krajů, resp. příslušného úřadu (dotčeného orgánu státní správy). U každého záměru mne zajímalo, do jaké kategorie daný záměr spadá (kategorie I nebo II), zda pro něj bylo vydáno souhlasné či nesouhlasné stanovisko, a zejména doba mezi jednotlivými fázemi procesu posuzování vlivů. Proces posuzování vlivů jsem pro účely analýzy rozdělila na čtyři úseky: časový úsek od podání oznámení po zahájení zjišťovacího řízení, dále pak časový úsek od zahájení zjišťovacího řízení po předložení dokumentace, časový úsek od předložení dokumentace po vypracování posudku autorizovanou osobou a nakonec časový úsek od vypracování posudku po vydání stanoviska (souhlasného či nesouhlasného) příslušným úřadem. U každého záměru jsem zaznamenávala uplynulý čas mezi výše uvedenými fázemi procesu. Tato data jsem v rámci každého kraje pro každou jednotlivou fázi zpracovávala a poté statisticky vyhodnotila jak pro každý jednotlivý kraj, tak následně i pro lepší srovnání všechny kraje dohromady. V rámci každého kraje jsem mimo jiné získala i data o celkovém počtu záměrů v daném kraji, celkovém počtu záměrů spadajících do kategorie I, celkovém počtu záměrů spadajících do kategorie II, celkovém počtu vydaných souhlasných a nesouhlasných stanovisek.

...ovala prostřednictvím grafů. Část z nich je přímo součástí následujících podkapitol, zbyvající grafy tvoří přílohy této práce.

IV.3.1 Posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska oznamovatelů záměrů

S ohledem na skutečnost, že pro oznamovatele záměrů představuje proces EIA finanční a časovou zátěž, bylo možné předpokládat, že budou nahlížet na tento nástroj ochrany životního prostředí spíše negativně. Přesto pokud přehledně z odpovědí získaných v anketě vyplývá, že většina oznamovatelů záměrů považuje proces EIA za smysluplný (viz graf 1)

Graf 1 (Oznamovatelé záměrů o celkový postoj k procesu EIA)

Rovněž převážná část oznamovatelů záměrů se domnívá, že proces EIA navyšuje náklady spojené s realizací záměru v nemalé, ale stále akceptovatelné výši. Naopak pouze 40% respondentů z řad podnikatelů se domnívá, že proces EIA je schopen zajistit patřičnou ochranu životního prostředí, tedy reálně naplnit účel, pro který byl tento nástroj vytvořen.

Jako základní problém z hlediska oznamovatelů záměrů se jednoznačně ukázala časová náročnost celého procesu, a to nikoli v jeho základních časových fázích, ale zejména

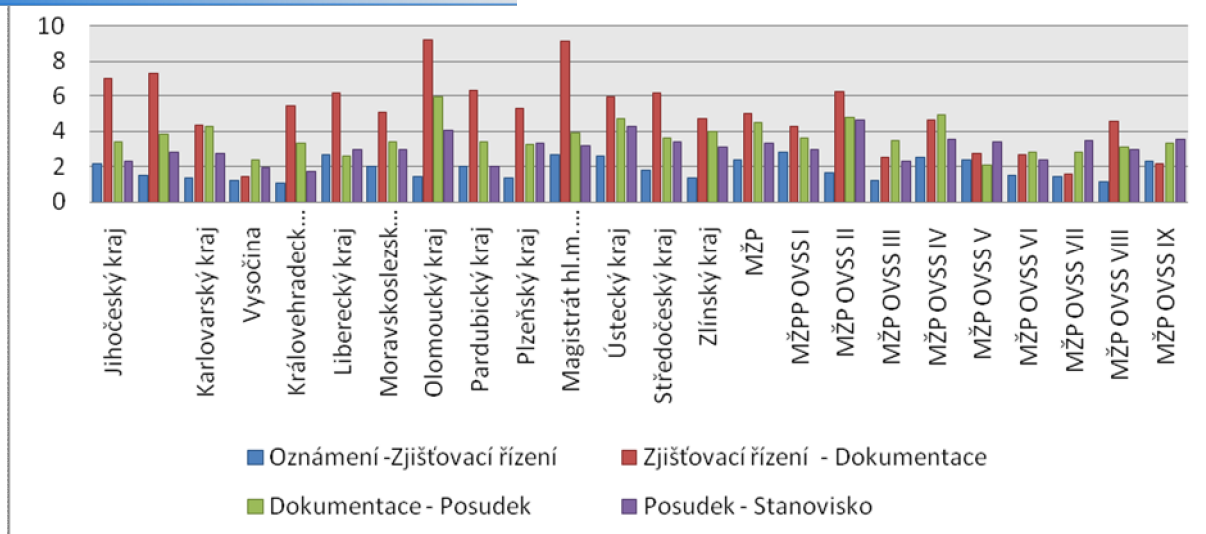
procesu obanskými sdruženími na ochranu životního prostředí (včetně podávání správních žalob v rámci následným rozhodnutím příslušných orgánů), které dle převládajícího názoru ve skupině oznamovatelů záměru často sledují širší ekologické zájmy. Z následujícího grafu je patrné, že 100% respondentů považuje v tomto smyslu proces EIA za nepřiměřeně dlouhý (graf 2).

Graf 2 (Oznamovatelé záměru považují náročnost procesu EIA)

V této souvislosti je třeba nicméně upozornit na skutečnost, že velká část právníků v procesu EIA je podle vyhodnocení údajů z Informačního systému EIA zapojena na práva oznamovatelů záměru, a to nevásným dodáním dokumentace. Doba, kterou v nich kterých krajích potěbují právní oznamovatelé záměru pro předložení dokumentace, dosahuje 10 měsíců, jak ukazuje následující graf (graf 3).

Průměrná doba

Graf 3.3 (Oznamovatelé zámru - průměrná doba jednotlivých fází řízení)

Vedle toho považuje většina respondentů proces EIA za příliš složitý, resp. administrativně náročný. Z ankety zejména v tomto ohledu vyplynulo, že oznamovatelé zámru by uvítali daleko větší míru koordinace mezi dotčenými orgány státní správy, zejména komplexní a koordinované posouzení zámru, tj. nikoli pouze z hlediska životního prostředí, ale též s ohledem na sociální a ekonomické souvislosti zámru. Většina respondentů též zásadně odmítá povinnost zvažovat variantní řešení.

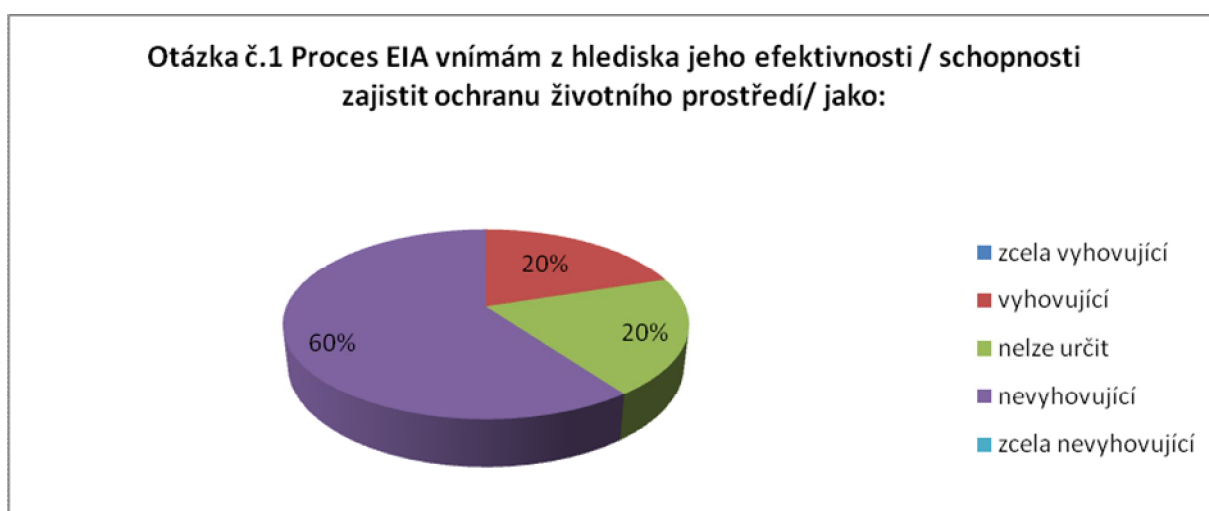
IV.3.2. Posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska státní správy

V případě orgánů státní správy se nenabízí rozdíl od skupiny oznamovatelů zámru a nevládních organizací o fládné předem jasné postoje. Důkazem toho je i v této rozrznost odpovědí u této skupiny respondentů.

Podobně jako v případě předchozí skupiny se většina respondentů domnívá, že proces EIA je v České republice nastaven příliš složitě. V této souvislosti zejména zaznamenal názor na

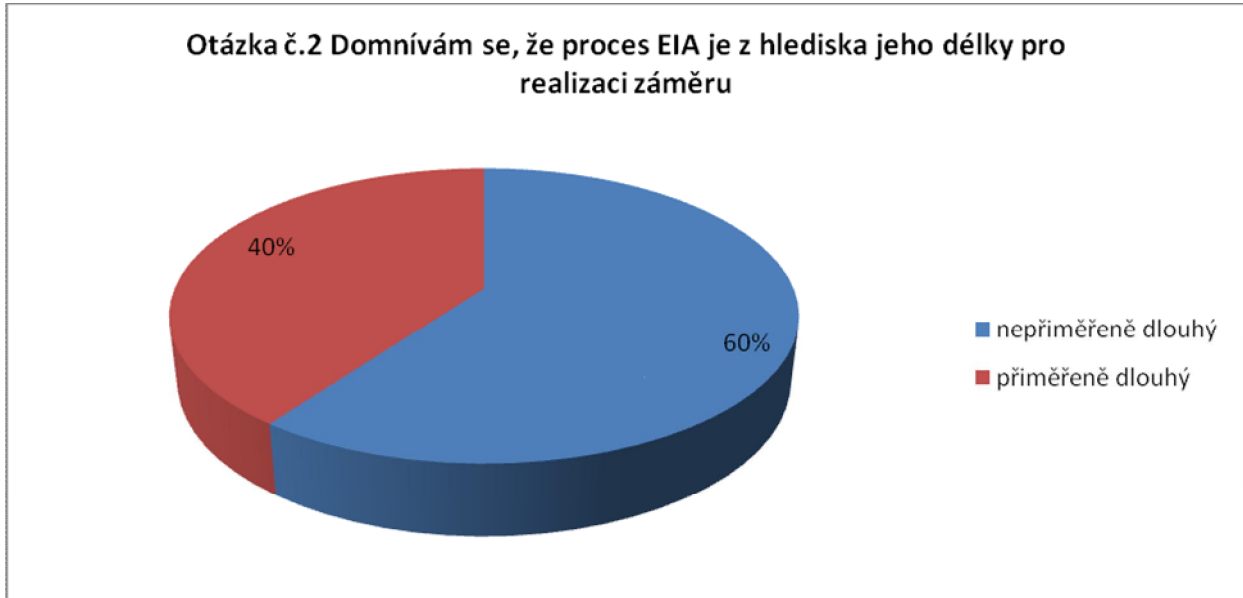
odnodušení procesu by podle názoru respondent ze skupiny státní správy mlo ten spoívat ve z etelném omezení zabývání se podlimitními zámy (toto zji-t ní pln koresponduje s vý-e uvedeným p íkladem, podle kterého obecn dot ené orgány státní správy neakceptují povinnost d sledn se vypo ádat s otázkou nezbytnosti provedení procesu EIA v p ípad podlimitních zámy r). V t-ina respondent se v tomto ohledu domnívá, že efektivita procesu EIA bude dostate n zaji-t na pouze, bude-li se provád ní posuzování vliv soust edit toliko na nejzávažn j-í p ípady, tj. na projekty s nejv t-ím potenciálním negativním vlivem na životní prost edí. V této souvislosti byla podle mého názoru mírn p ekvapující odpov respondent týkající se schopnosti procesu EIA, jak je nastaven v sou asné době v eské republice, zajistit efektivní ochranu životního prost edí ó 60% respondent se domnívá, že nikoli (graf . 4).

Z ankety vyplynula též jasná tendence co nejvíce omezit p ístup ve ejnosti do procesu EIA ó zejména významným omezením í zru-ením ve ejného vypo ádání p ípomínek. Orgány státní správy ásto vnímají podle výsledk ankety ovlivn ní ve ejného vypo ádání ze strany politických ínitel í jiných lobbistických skupin.

Graf . 4 (Státní správa ó názor na schopnost procesu EIA zabezpe ít ochranu životního prost edí)

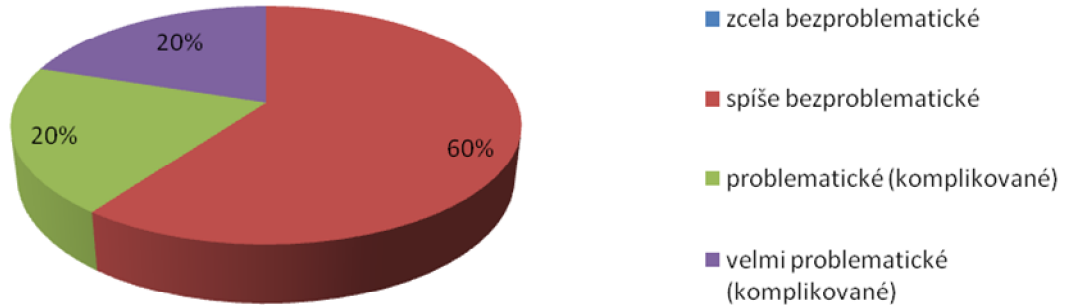
újmají také orgány státní správy proces EIA za nepřiměřeně dlouhý (takto odpoví 40% respondentů viz graf . 5)

Graf . 5 (Státní správa o časová náročnost procesu EIA)

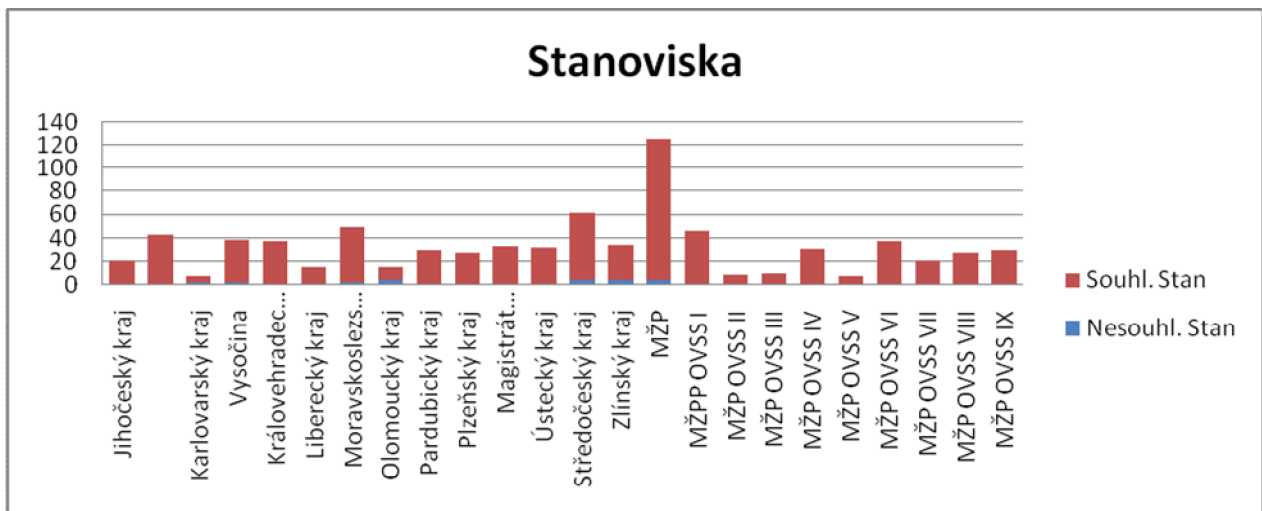
Důležitým faktorem efektivity procesu EIA je především míra zohlednění jeho výsledků v navazujících řízeních. Sebelepší provedený proces EIA bez adekvátního zohlednění jeho výsledků v navazujících řízeních přirozeně postrádá smysl. Otázka míry zohlednění výsledků procesu EIA je stejně pravdivá v případě orgánů státní správy, jako i v případě těchto orgánů, totiž s výsledky procesu EIA, tj. se stanoviskem, v rámci navazujících rozhodovacích procesů pracují. V této souvislosti je poněkud překvapivé, že asi 60% považuje zohlednění stanoviska v následujícím rozhodování o záměru jako spíše bezproblémové, celých 40% respondentů považuje zohlednění za problematické i velmi problematické (graf . 6).

noviska v následném rozhodování (územní povolení apod.) považují za:

Graf . 6 (Státní správa ó názor na schopnost procesu EIA zabezpe it ochranu životního prost edí)

S vý-e uvedeným souvisí z ejm i velmi nízká míra nesouhlasných stanovisek vydávaných v procesu EIA orgány státní správy. Z analýzy údaj v Informa ním systému EIA vyplynulo, že nesouhlasná stanoviska dosud vydaly ze 24 sledovaných orgán (krajské ú ady a oblastní výkon státní správy p i Ministerstvu životního prost edí) pouze 4 (viz následující graf . 7).

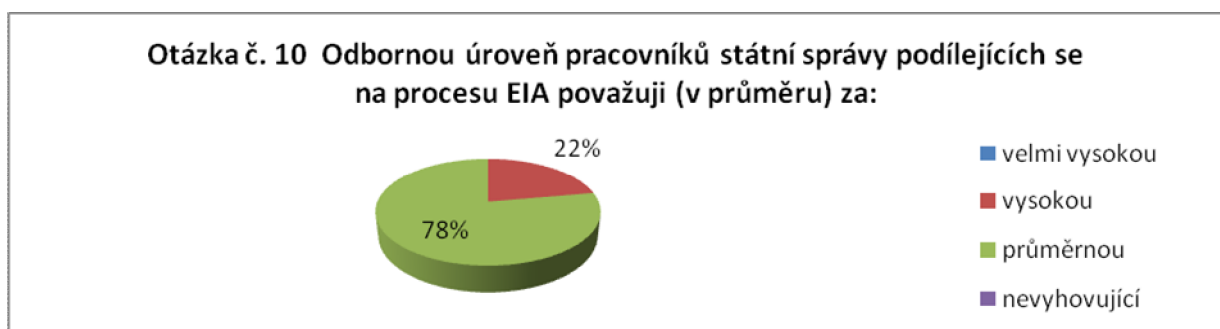

Graf . 7 (Státní správa ó porovnání souhlasných a nesouhlasných stanovisek)

st edí z hlediska zpracovatel posudku

Zpracovatelé posudk hrají v procesu EIA velmi specifickou úlohu ó m li by být garantem objektivního, nezávislého hodnocení potenciálních negativních vliv ů r ítého zám ru na flivotní prost edí. Podle odpov dí je z hlediska zpracovatel posudku jedním z nejtí-ích problém velké množství p ipomínek, se kterými se musí v rámci posudku vypo ádat, a koli nejsou vřdy zcela relevantní (u ásti z nich se jedná o neustále se opakující jeden typ p ipomínek) ve vztahu k zám ru, takře objektivn procesu EIA z hlediska jeho efektivity nic nep íná-í. Stejn jako p edchozí skupina respondent zazn l u zpracovatel posudku pofladavek soust edit se pouze na nejzávařn j-í p ípady, tj. neprovád t proces EIA v sou asném rozsahu.

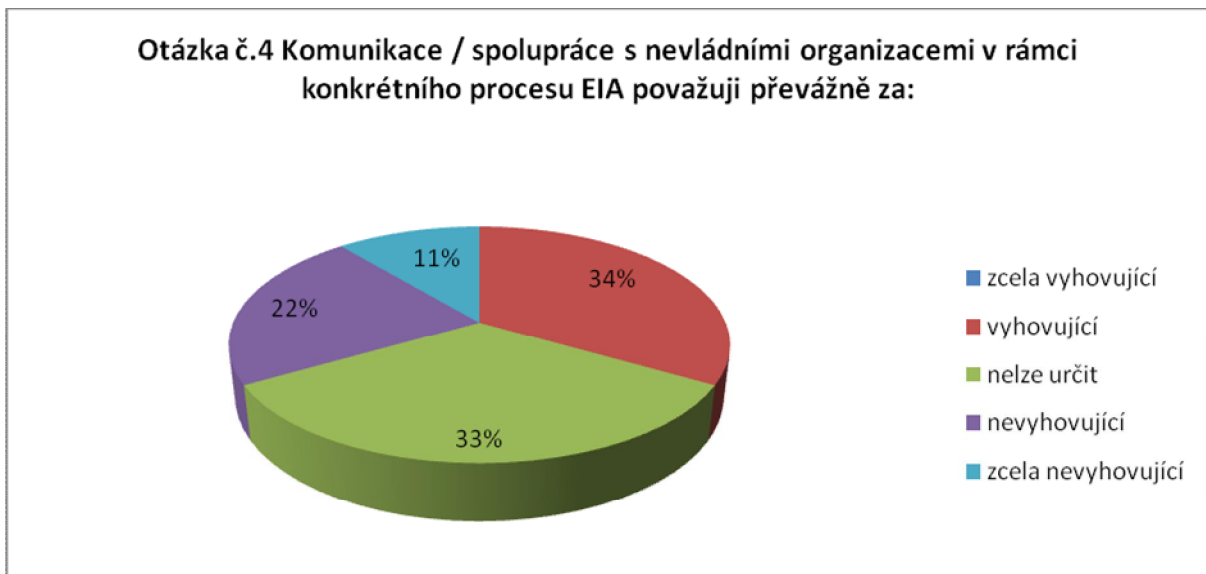
V odpov dích spat ovali tēfl respondenti problém v áste né neobjektivnosti p íslu-ných orgán státní správy. Jako problém vidí respondenti nedodržování zákonem p edepsaných lh t, a to práv ze strany orgán státní správy. S tím souvisí i malá míra koordinace mezi jednotlivými odpov dnými orgány státní správy. Podle názoru zpracovatel posudku by zejména orgány státní správy m ly více kontrolovat kvalitu oznámení a dokumentace a za tímto ů elem po ádat více -kolení, resp. metodické vedení a v p ípad nedodržení standardních postup více takové jednání sankcionovat. Uvedené je z ejm d vodem, pro se velká ást respondent domnívá, ře ůrove dot ené státní správy je pouze pr m rná.

Graf . 8 (Zpracovatelé posudk ó odborná ůroveň dot ené státní správy)

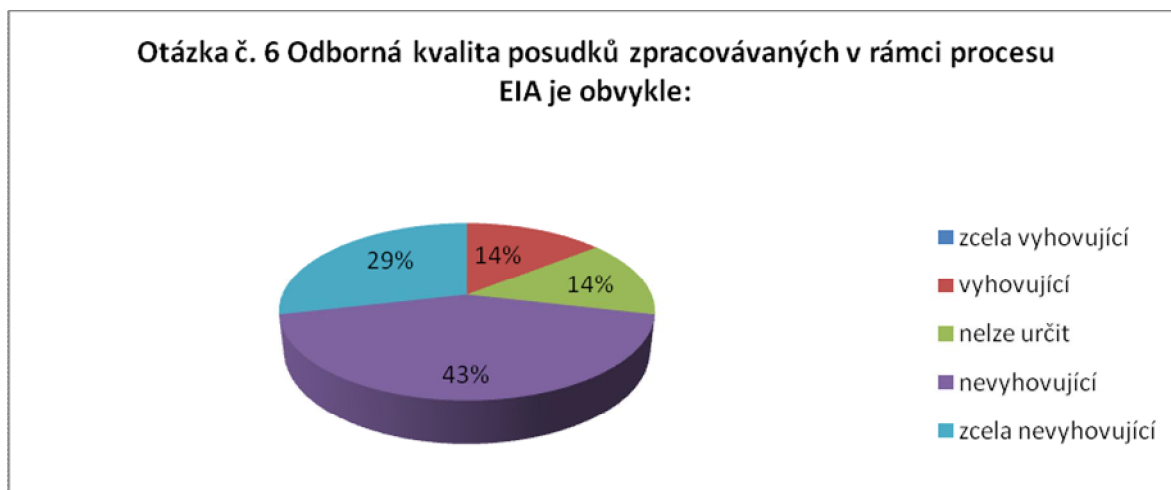
piny respondent vidí zpracovatelé posudk velký problém ve složitosti procesu EIA. Ten je navíc zvýrazn n astými zm nami relevantních právních předpis .

Ohledn komunikace s občanskými sdruženími (nevládními organizacemi) se podle názor respondent nevyskytuje v t-í problém, jak ukazuje následující graf.

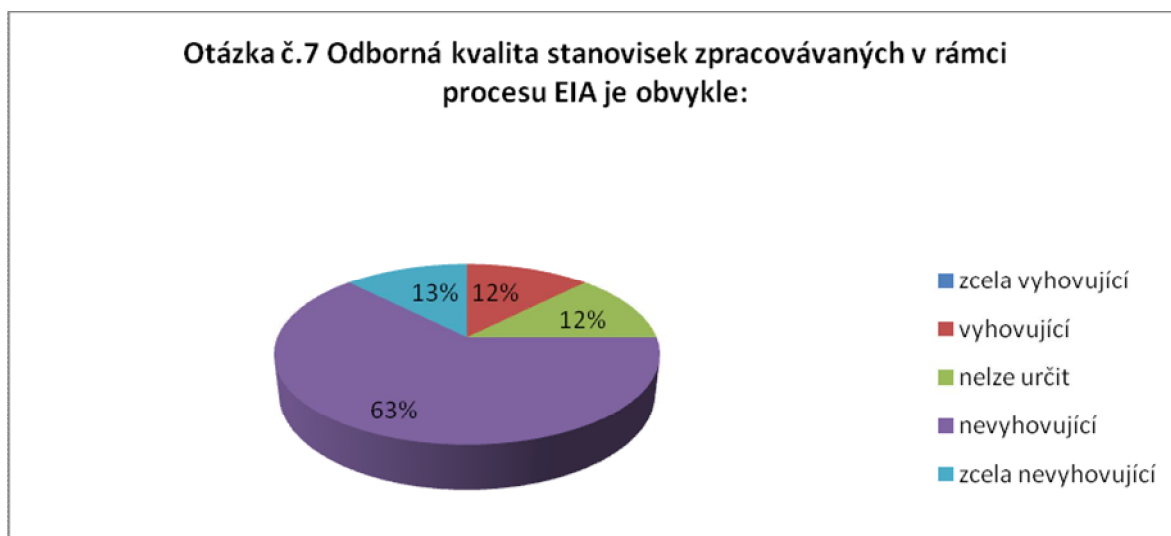

Graf .9 (Zpracovatelé posudk ó komunikace s nevládními organizacemi)

Z hlediska nevládních organizací, které se pravidelně účastní procesu EIA podléhají, je nejvýznamnějším problémem efektivního provádění tohoto procesu nedostatečná kvalita posudků (za nevyhovující ji označilo 43% respondentů) a zejména stanovisek (za nevyhovující ji považuje 63% respondentů viz následující 2 grafy - 10 a 11). V tomto ohledu by podle názoru respondentů pomohlo důležitější zapojení nevládních organizací do celého procesu (a to již ve fázi zpracování dokumentace, což se dnes děje pouze ojediněle). Výrazně by také pomohlo, pokud by záměr byl odpočátku předložen v několika variantách.

Graf 10 (Nevládní organizace o odborné úrovni posudků)

Graf 11 (Nevládní organizace o odborné úrovni stanovisek)

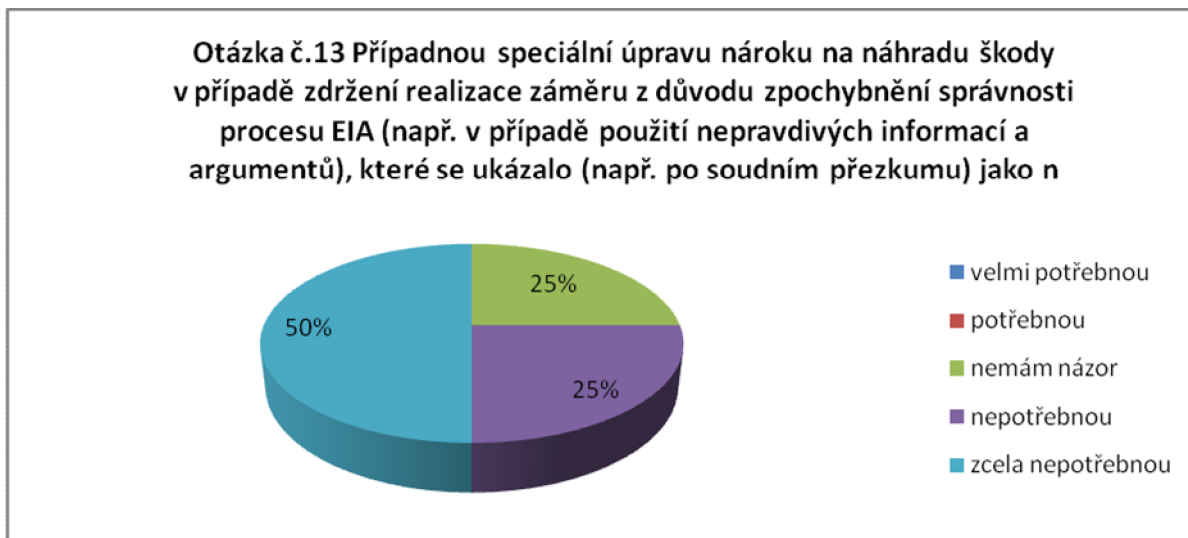
objektivnost n kterých zpracovatel posudku, p i emfl podle názoru n kterých respondent jsou n kdy zpracovatelé posudk z tohoto d vodu ú elov vybírání. V tomto ohledu by podle názoru respondent pomohlo jasné odd lení zpracovatele posudku od zpracovatele dokumentace (nap . udílením dvou r zných typ licence, resp. ud lovat licenci pouze pro zpracovatele posudku, p i emfl zpracovatele dokumentace by si vybíral investor sám a zpracovatele posudku p ímo Ministerstvo životního prostředí pro kařdý konkrétní p ípad).

Dal-ím velkým problémem se jeví být moflný (astý) st et zájm v rámci p íslu-ných orgán státní správy, kdy zejména krajské ú ady vystupují na jednu stranu jako orgán výkonu státní moci v p enesené p sobnosti (tj. jako orgány pov ené ochranou životního prostředí) a zároveň jako oznamovatelé zám r v samostatné p sobnosti.

Problémem je podle v t-iny respondent téřl efektivní p ístup k právní (soudní) ochran . Jako nejvíce problematické se p ítom jeví skute nost, že napadnout nelze stanovisko samotné, ale ařl následující rozhodnutí, nap . územní rozhodnutí i stavební povolení. Podle respondent je v této fázi jifl velmi obtířlné dosáhnout ú inné ochrany, a to p es moflnost odkladného ú inkulřaloby.

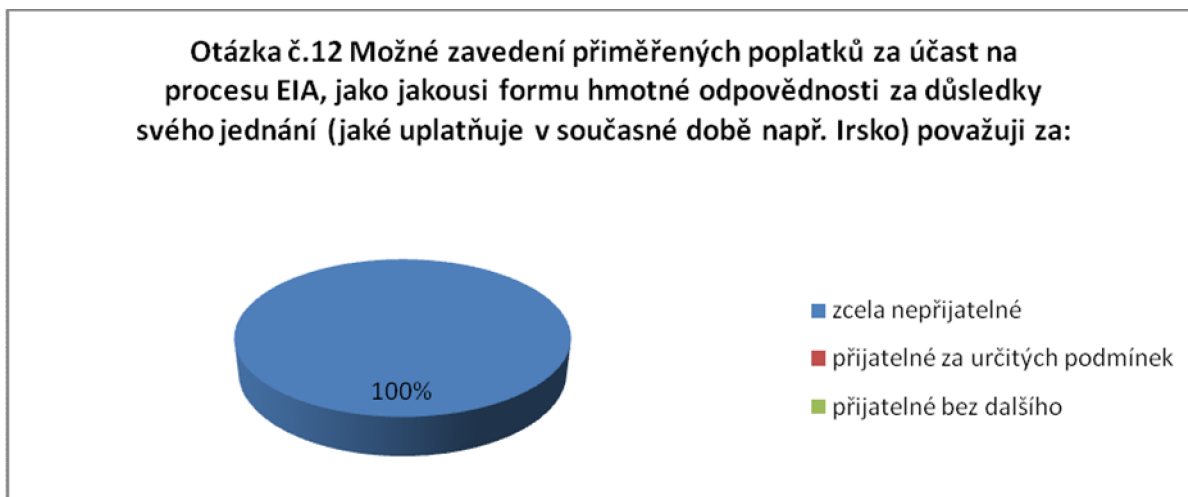
Zajímavým poznatkem je názor respondent ohledn subjektu, který by m l nést náklady na proces EIA. Náklady spojené s procesem EIA by nem l nést podle respondent investor, ale stát. Výrazn by se tím totifl zvedla kvalita a objektivnost posudku; argument, že je íst v zájmu investora realizovat n jaký zám r (a tudifl by m l nést i ve-keré náklady s tím spojené), není úpln pravdivý. Zájem na ochran životního prostředí je totifl záleřitostí nejen konkrétního investora, ale celé spole nosti, proto by m ly být prost edky na proces EIA

by podle názoru respondent výrazn zkvalitnilo dokumenty zpracovávane v tomto procesu a celkov by p ísp lo k daleko v t-í efektivit posuzování vliv . P ípadnou speciální úpravu nároku na náhradu škody v p ípad zdržení realizace zám ru nezp sobených jeho oznamovatelem v-ak celá polovina dotázaných považuje za zcela nepot ebnou (graf . 12).

Graf . 12 (Nevládní organizace ó úprava náhrady škody za zdržení zám ru)

Za zcela nepřijatelné pak dle očekávání považují respondenti zavedení příim eného poplatku za účast dot ené ve ejnosti na procesu EIA (viz graf 13).

Graf . 13 (Nevládní organizace ó zavedení poplatk za účast)

Zjištění provedená v předchozí části této práce prostřednictvím porovnání slavitelnosti vybraných aspektů procesu posuzování vlivů na životní prostředí s požadavky kladenými na tento proces Evropskou unií a současným porovnáním různých pohledů na efektivitu procesu EIA v České republice z hlediska jednotlivých aktérů ukázala, že se představy ohledně účinného fungování tohoto procesu mohou značně lišit. Základním rozdílem mezi požadavky kladenými legislativou Evropské unie a praktickým pohledem z vnitrostátní úrovně je podle zjištění vnímání okruhu případů, ve kterých by měl proces EIA probíhat: zatímco úroveň Evropské unie požaduje co nejširší zahrnutí zájmů do posuzovacího procesu, shodují se prakticky všichni aktéři na úrovni vnitrostátní v tom, že je nezbytné se soustředit pouze na projekty s nejzávažnějším potenciálním vlivem na životní prostředí. Uvedené podle mého názoru souvisí s ne zcela správným pochopením požadavků Evropské unie co do nutnosti provést proces EIA jako takový při sebemenším náznaku vztáhnout negativního vlivu na životní prostředí. Jak je patrné z výše provedené analýzy, nepožaduje legislativa Evropské unie provedení procesu EIA vždy, když se objeví zájem ve smyslu přílohy zákona EIA. Důležitě je nicméně zejména u podlimitních zájmů kategorie II přílohy I zákona EIA, aby orgán státní správy dokázal kvalifikovaně a s relevantními údavy přijmout v rámci zjišťovacího řízení i řízení obdobným rozhodnutí, že v daném případě není potřeba provést posouzení vlivů na životní prostředí.

Důležitou otázkou efektivního fungování procesu EIA je jeho co nejvyšší nezávislost před různými politickými a dalšími tlaky. Ne zcela nezávislý proces EIA v České republice zřejmě úzce souvisí s financováním tohoto procesu, jelikož náklady na celý proces nesou fakticky oznamovatelé zájmů, podílují se tento proces do jisté míry jejich špotřebám. Výsledkem

situací neměly být objektivní, zcela nezávislé a nezávislé na životní prostředí a celý proces EIA tím ztrácí do značné míry svůj pravý smysl. Zajímavý v tomto ohledu je názor vyjádřený v rámci ankety nevládními organizacemi, a sice, měly by být náklady na proces EIA hrazeny z veřejných rozpočtů, jelikož tímto procesem nejsou zdaleka sledovány pouze zájmy investora (tj. zájem na realizaci projektu), ale zájem celé společnosti na ochranu životního prostředí. Podle mého názoru by bylo potřeba do budoucna uvažovat o nastavení takových mechanismů, které by alespoň zčásti umožnily hrazení nákladů na proces EIA z veřejných prostředků, a tím se celý proces stal více objektivním, tedy by i více odpovídal primárnímu účelu, pro který byl vytvořen.

Dalším z problémů, kde koresponduje rovina Evropské unie s rovinou vnitrostátní, je problém participace veřejnosti k procesu EIA. Na vnitrostátní úrovni stále participují především kladně nevládní organizace v efektivní participaci do procesu EIA, a zejména k následné soudní ochraně. Novela zákona EIA, provedená zákonem č. 436/2009 Sb. přitom v tomto ohledu, jak ukázáno, nepřinesla žádné změny, potažmo z důvodu zákazu odkladného účinku situace paradoxně ještě zhoršila. S tím souvisí též celkové, poměrně negativní vnímání zapojení nevládních organizací do procesu EIA na vnitrostátní úrovni. Ó velká část respondentů z ostatních těchto oslovených skupin považuje velkou část připomínek učiněných v rámci procesu EIA veřejností za nekvalitní, resp. irelevantní. To může nicméně souviset, jak výše ukázáno, s nedostatečným stupněm participace veřejnosti (a jejího reprezentované občanskými sdruženími i jednotlivci) k významným a dostatečným informacím o dotčeném životním prostředí, které by umožnily kvalifikovanější zapojení veřejnosti do celého procesu EIA. V tomto ohledu by bylo podle mého názoru potřeba hledat

dot enou ve ejnost do procesu EIA zapojit tak, aby
u ast takovych subjektů byla pro proces EIA prospěšná.

Zajímavým problémem se ukázala otázka sdlování variantních řešení v rámci oznámení zámru. Jak konstatují též analýzy provedené na unijní úrovni, v tčínou není p edm tné ustanovení ve sm rnici EIA chápáno tak, že stanoví bezpodmíne nou povinnost zahrnovat do oznámení zámru variantní řešení. Z analýzy provedené prost ednictvím Informa ního systému EIA bylo zji-t no, že v rámci procesu EIA v eské republice není zahrnování variantních řešení do oznámení p íli- asté ó v ur itých p ípad je dopln no afl na fládost p íslu-ného orgánu, p í emfl v ad p ípad se tak d je jen pouze pro dodržení stanovené formy. Podle mého názoru by mohlo nicmén zvařování variantních řešení jednotlivých zámru v nejran jích fázích procesu posuzování vlivů na flivotní prost edí výrazn tento proces zefektivnit. Zvařování pouze jedné varianty totiž podle mého názoru výrazn zufluje prostor pro hledání co nejefektivn j-ího řešení z hlediska skute něho vylou ení i podstatného omezení negativních vlivů na flivotní prost edí.

1. Posuzování vlivů na životní prostředí je jedním z nástrojů ochrany životního prostředí, jehož podstatou je vyhodnocení možných dopadů staveb a jiných obdobných činností na životní prostředí před tím, než budou takové projekty realizovány, a omezit tak či zcela eliminovat jejich případný negativní vliv.

2. Posuzování vlivů na životní prostředí je specifickým procesem. Jako takové je upraveno právem, a to na všech těchto základních úrovních: na úrovni mezinárodní, evropské i vnitrostátní (národní).

3. Na úrovni mezinárodní je nejvýznamnější Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahující hranice států (Úmluva z Espoo), která ovšem řeší pouze otázky posuzování v případě přeshraničních dopadů. Významná je rovněž tzv. Aarhuská úmluva, upravující otázky přístupu veřejnosti do procesu rozhodování se vztahem k životnímu prostředí, včetně procesu posuzování vlivů.

4. Na úrovni Evropské unie je problematika posuzování vlivů zejména ve směrnicích o posuzování vlivů záměrů (smernice EIA) a ve směrnicích o posuzování koncepcí (smernice SEA). Specifický proces je upraven pro posuzování vlivů na chráněné oblasti v rámci sítě Natura 2000 (úprava je obsažena ve směrnicích o habitátech).

5. Evropské směrnice jsou v rámci českého práva provedeny zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, a dále prováděcími vyhláškami. Tento zákon

1 posuzování záměr (projektové posuzování), tak
posuzování koncepcí (strategické posuzování).

6. Analýzou nedostatk vnitrostátního procesu EIA s úrovní Evropské unie a pohledu jednotlivých aktér vnitrostátního procesu EIA v kombinaci s analýzou údaj z Informačního systému EIA bylo zjištěno, že mezi závažné problémy projevující se ve snížení efektivity celého procesu patří: nesprávné zacházení s podlimitními záměry; nezahrnování variantních řešení do posuzování záměr; nedostatečné zapojení veřejnosti do procesu EIA, potažmo nedostatečná následná soudní ochrana dotčené veřejnosti; neobjektivnost procesu EIA související s nesením nákladů na tento proces plně investorem (oznamovatelem záměru).

erný, P., Doucha, P.: *Jak chránit životní prostředí v územním plánování a povolování staveb*, Ekologický právní servis, Brno, 1999, I. Vydání

Damohorský, M. a kol.: *Právo životního prostředí*, 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2007

Damohorský, M.: *České právo životního prostředí*, svazek 2., UK v Praze, Právnická fakulta 2003

Dohnal, V., erný, P.: *Stát, kraj, obec a občan v ochraně životního prostředí*, 3. vydání, 2005

Drobník, J. - Damohorský, M.: *Zákony k ochraně životního prostředí a přílohy související - Texty s úvodními komentáři*, C. H. BECK, Praha 1999

Dvořák, L.: *Novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí*, in *České právo životního prostředí*, 1/2006, str. 36-40

Dusík J., Kouba Z.: *EIA, Principy procesu posuzování vlivů na životní prostředí*, PEAC, Praha, 1994

Franc, P.: *Soudní ochrana veřejného zájmu na pozadí problematiky ochrany životního prostředí*, in *Právní rozhledy*, 5/2007, str. 164-170

Götzová, A.: *Občanská sdružení v územních a stavebních řízeních*, Ateliér pro životní prostředí, Praha, 2002

Janáčková, I.: *Pokrok v proceduře EIA?*, in *České právo životního prostředí*, 2/2001, str. 6-16

Kočíková, P.: *Evropská unie a životní prostředí*, Montanex, Ostrava 1998

Kolektiv autorů: *Právo životního prostředí. 3. díl*, Brno: MU, 1998

Krämer, L.: *EC Environmental Law*, Sweet&Maxwell 6. vyd., London 2007

Král, R.: *Transpozice a implementace směrnic ES v zemích EU a ČR*, C. H. Beck, Praha 2002

Kružíková, E.: *Ekologická politika a právo životního prostředí v Evropské unii*, Nakl. a vyd. litomyšlského semináře, Praha : 1997

Meziříčský, V. a kol.: *Základy ekologické politiky*, PF UK, Praha 1996

íha, J.: *řivotní prost edí 60 o vliv investic na řivotní prost edí ó proces EIA*, vydavatelství VUT, Praha 2000

íha, J.: *Posuzování vliv na řivotní prost edí ó Metody pro p edb řinou rozhodovací analýzu EIA*, vydavatelství VUT, Praha 2001

Smolek, M. ó Tichá, T.: *Prameny práva řivotního prost edí. 1. díl ó Obecná ást.*, Praha: IFEC, 2002

Smolek, M. ó Tichá, T.: *Prameny práva řivotního prost edí. 2. díl ó Zvlátní ást I.*, Praha: IFEC, 2002

Smolek, M.: *Posuzování vliv na řivotní prost edí ó k definici pojmu povolení, Rozsudek ESD ve v ci C-290/03 Barker*, in Ekologie a právo, 4/2006

Smolek, M.: *Otázka poplatk za ú ast ve ejnosti na environmentálním rozhodování - Rozsudek Soudního dvora ES ve v ci C-216/05 ó Komise proti Irsku*, in Ekologie a právo, 1/2007

Tichá, T. ó Dvo ák, L.: *Ú ast ve ejnosti na rozhodování a p ístupu k právní ochran v záležitostech řivotního prost edí ó dodatek k lánku publikovaném v ísle 6/2006*, in Ekologie a právo, 1/2007, str. 18 ó 20

Tichá, T.: *Ú ast ve ejnosti na rozhodování a p ístupu k právní ochran v záležitostech řivotního prost edí*, in Ekologie a právo, 6/2006

Tichý, L. - Zemánek, J. - Arnold, R. - Král, R. ó Svoboda, P.: *Evropské právo*, 2. vyd., Praha, C.H.Beck. 2004.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

http://e.mzv.cz/lexdata/portal.nsf	
http://www.mzp.cz/	
http://www.cenia.cz	
http://europa.eu.int/comm/environment/nature/home.htm	
http://eia.arnika.org	
http://www.obcan.ecn.cz	
http:// www.praha6.cz	
http://ec.europa.eu/dgs/environment/index_en.htm	

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

P íloha I	Dotazníky pro jednotlivé skupiny cílových respondent
P íloha II	Grafické vyhodnocení odpovědí na dotazník podle jednotlivých otázek / skupin respondent
P íloha II	Grafické vyhodnocení analýzy údajů z Informačního systému EIA

Dovoluji si Vám zaslat dotazník týkající se praktické aplikace zákona č. 100/ 2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů.

U každé otázky si, prosím, vyberte vždy jen jednu odpověď a to takovou, která se nejvíce blíží Vašemu názoru. Prosím, o zaslání Vašich odpovědí ve formě, např. 1a, 2b, 3c..atd., zpět na moji adresu *smolkova84@gmail.com*.

Dotazník je anonymní a všechna data budou použita pouze jako podklad pro mou diplomovou práci s názvem: „Efektivita procesu posuzování vlivů na životní prostředí v České republice – aktuální stav a návrhy na možná zlepšení “.

Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci, Bc. Eva Smolková, studentka 5. ročníku oboru Aplikovaná ekologie, JU Přírodovědecké fakulty.

1. Proces EIA vnímám z hlediska jeho efektivnosti / schopnosti zajistit ochranu životního prostředí/ jako:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

2. Domnívám se, že proces EIA je z hlediska jeho délky pro realizaci záměru:

a)	b)
nepřiměřeně dlouhý	přiměřeně dlouhý

3. Průměrný proces EIA navyšuje náklady na realizaci záměru:

a)	b)	c)
nepatrně k celkové hodnotě záměru	ve znatelné, ale stále akceptovatelné míře	natolik, že ohrožuje realizaci záměru

4. Formální / neformální komunikace s orgány státní správy zapojenými do procesu EIA je obvykle:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

5. Formální / neformální komunikace s nevládními organizacemi participujícími na konkrétním procesu EIA je obvykle:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

6. Případnou speciální úpravu nároku na náhradu škody v případě zdržení realizace záměru z důvodu zpochybnění správnosti procesu EIA (např. v případě použití nepravdivých informací a argumentů), které se ukázalo (např. po soudním přezkumu) jako neopodstatněné považují za:

a)	b)	c)	d)	e)
velmi potřebnou	potřebnou	nemám názor	nepotřebnou	zcela nepotřebnou

7. Odbornou úroveň pracovníků státní správy podílejících se na procesu EIA považují (v průměru) za:

a)	b)	c)	d)	e)
velmi vysokou	vysokou	průměrnou	nevyhovující	zcela nevyhovující

8. Možné zavedení přiměřených poplatků za účast na procesu EIA, jako jakousi formu hmotné odpovědnosti za důsledky svého jednání (jaké uplatňuje v současné době např. Irsko) považují za:

a)	b)	c)
zcela nepřijatelné	přijatelné za určitých podmínek	přijatelné bez dalšího

9. Považujete proces EIA jako takový za smysluplný?

a)	b)
ano	ne

10. V rámci procesu EIA je z hlediska jeho efektivnosti z pohledu zadavatelů záměru (podnikatelské sféry) nezbytné zlepšit:
[prosím o stručný komentář]

Dovoluji si Vám zaslat dotazník týkající se praktické aplikace zákona č. 100/ 2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů.

U každé otázky si, prosím, vyberte vždy jen jednu odpověď a to takovou, která se nejvíce blíží Vašemu názoru. Prosím, o zaslání Vašich odpovědí ve tvaru, např. 1a, 2b, 3c,..atd., zpět na moji adresu smolkova84@gmail.com.

Dotazník je anonymní a všechna data budou použita pouze jako podklad pro mou diplomovou práci s názvem: „Efektivita procesu posuzování vlivů na životní prostředí v České republice – aktuální stav a návrhy na možná zlepšení “.

Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci, Bc. Eva Smolková, studentka 5. ročníku oboru Aplikovaná ekologie, JU Přírodovědecké fakulty.

1. Proces EIA vnímám z hlediska jeho efektivnosti / schopnosti zajistit ochranu životního prostředí/ jako:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

2. Domnívám se, že proces EIA je z hlediska jeho délky pro realizaci záměru:

a)	b)
nepřiměřeně dlouhý	přiměřeně dlouhý

3. Komunikace / spolupráce s ostatními participujícími orgány státní správy v rámci konkrétního procesu EIA považuji převážně za:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

4. Formální / neformální komunikace s oznamovatelem záměru v rámci procesu EIA je obvykle:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

5. Formální / neformální komunikace s nevládními organizacemi participujícími na konkrétním procesu EIA je obvykle:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

6. Po obdržení všech zákonných dokumentů, na jejichž základě je vydáváno stanovisko, zjišťuji před jeho vydáním v případě, že určité věci vyplývající z předmětných dokumentů nejsou např. zcela jasné či se jeví být nesprávné/neodpovídající realitě, další informace:

a)	b)	c)
nikdy	pouze v určitých případech	vždy

7. Odbornou úroveň posudků sloužících jako podklad pro vydání stanoviska považuji obvykle za:

a)	b)	c)	d)	e)
velmi vysokou	vysokou	průměrnou	nevyhovující	zcela nevyhovující

8. Zohlednění stanoviska v následném rozhodování (územní řízení, stavební povolení apod.) považují za:

a)	b)	c)	d)
zcela bezproblémové	spíše bezproblémové	problémové (komplikované)	Velmi problémové (komplikované)

9. Vzdělávání pracovníků státní správy zapojených do procesu EIA považují za:

a)	b)	c)	d)
zcela dostatečné	spíše dostatečné	nedostatečné	zcela nedostatečné

10. Možné zavedení přiměřených poplatků za účast na procesu EIA, jako jakousi formu hmotné odpovědnosti za důsledky svého jednání (jaké uplatňuje v současné době např. Irsko) považují za:

a)	b)	c)
zcela nepřijatelné	přijatelné za určitých podmínek	přijatelné bez dalšího

11. Případnou speciální úpravu nároku na náhradu škody v případě zdržení realizace záměru z důvodu zpochybnění správnosti procesu EIA (např. v případě použití nepravdivých informací a argumentů), které se ukázalo (např. po soudním přezkumu) jako neopodstatněné považují za:

a)	b)	c)	d)	e)
velmi potřebnou	potřebnou	nemám názor	nepotřebnou	zcela nepotřebnou

12. V rámci procesu EIA je z hlediska jeho efektivity z pohledu odpovědného orgánu státní správy nezbytné zlepšit:
[prosím o stručný komentář]

Dovoluji si Vám zaslat dotazník týkající se praktické aplikace zákona č. 100/ 2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů.

U každé otázky si, prosím, vyberte vždy jen jednu odpověď a to takovou, která se nejvíce blíží Vašemu názoru. Prosím, o zaslání Vašich odpovědí ve tvaru, např. 1a, 2b, 3c,..atd., zpět na moji adresu smolkova84@gmail.com.

Dotazník je anonymní a všechna data budou použita pouze jako podklad pro mou diplomovou práci s názvem: „Efektivita procesu posuzování vlivů na životní prostředí v České republice – aktuální stav a návrhy na možná zlepšení “.

Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci, Bc. Eva Smolková, studentka 5. ročníku oboru Aplikovaná ekologie, JU Přírodovědecké fakulty.

1. Proces EIA vnímám z hlediska jeho efektivnosti / schopnosti zajistit ochranu životního prostředí/ jako:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

2. Domnívám se, že proces EIA je z hlediska jeho délky pro realizaci záměru:

a)	b)
nepřiměřeně dlouhý	přiměřeně dlouhý

3. Komunikace / spolupráce s participujícími orgány státní správy v rámci konkrétního procesu EIA považuji převážně za:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

4. Komunikace / spolupráce s nevládními organizacemi v rámci konkrétního procesu EIA považují převážně za:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

5. Komunikace / spolupráce s oznamovatelem záměru v rámci konkrétního procesu EIA považují převážně za:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

6. Jak často se setkáváte s ukončením procesu EIA ze strany investora (odstoupením investora od zpracování dokumentace nebo oznámení)?

a)	b)	c)	d)
dosud jsem se s tím neseťkal	jen výjimečně	čas od času	často

7. Kolik jste do dnešního dne navrhl/a negativních stanovisek v posudku?

a)	b)	c)	d)
žádný	1 - 2	2 - 10	více než 10

8. Možné zavedení přiměřených poplatků za účast na procesu EIA, jako jakousi formu hmotné odpovědnosti za důsledky svého jednání (jaké uplatňuje v současné době např. Irsko) považují za:

a)	b)	c)
zcela nepřijatelné	přijatelné za určitých podmínek	přijatelné bez dalšího

nároku na náhradu škody v případě zdržení zpochybnění správnosti procesu EIA (např. v případě použití nepravdivých informací a argumentů), které se ukázalo (např. po soudním přezkumu) jako neopodstatněné považují za:

a)	b)	c)	d)	e)
velmi potřebnou	potřebnou	nemám názor	nepotřebnou	zcela nepotřebnou

10. Odbornou úroveň pracovníků státní správy podílejících se na procesu EIA považují (v průměru) za:

a)	b)	c)	d)	e)
velmi vysokou	vysokou	průměrnou	nevyhovující	zcela nevyhovující

11. V rámci procesu EIA je z hlediska jeho efektivnosti z pohledu odpovědného orgánu státní správy nezbytné zlepšit:
[prosím o stručný komentář]

Vážení kolegové, dovoluji si Vám zaslat dotazník týkající se praktické aplikace zákona č. 100/ 2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů. U každé otázky si, prosím, vyberte vždy jen jednu odpověď a to takovou, která se nejvíce blíží Vašemu názoru. Prosím, o zaslání Vašich odpovědí ve formě, např. 1a, 2b, 3c,..atd., zpět na moji adresu smolkova84@gmail.com.

Dotazník je anonymní a všechna data budou použita pouze jako podklad pro moji diplomovou práci s názvem: „Efektivita procesu posuzování vlivů na životní prostředí v České republice – aktuální stav a návrhy na možná zlepšení “.

Děkuji Vám za Vaši ochotu a spolupráci, Bc. Eva Smolková, studentka 5. ročníku oboru Aplikovaná ekologie, JU Přírodovědecké fakulty.

1. Přístup k informacím za účelem jejich využití k posouzení správného postupu příslušného dotčeného orgánu státní správy³³ v rámci procesu EIA (např. zda byl správně aplikován institut podlimitního záměru; zda bylo/nebylo provedeno zjišťovací řízení), je:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

2. Přístup k informacím, ze kterých vyplývá, jakým způsobem provedl orgán státní správy (příslušný krajský úřad) posuzování vlivů na životní prostředí v rámci procesu EIA³⁴ je:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

³³ Zejména pro účely možného zahájení soudního postupu.

³⁴ Zejména pro účely možného zahájení soudního postupu.

procesu EIA prostřednictvím centrální adresy (tj. informačních zdrojů (tj. informační systémy měst a obcí, internetová stránka MŽP a úřední desky) považují za:

a)	b)	c)	d)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující

[*prosím o případný stručný komentář*]

4. Odborná kvalita předkládaných oznámení v rámci procesu EIA je obvykle:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

5. Odborná kvalita dokumentací zpracovávaných v rámci procesu EIA je obvykle:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

6. Odborná kvalita posudků zpracovávaných v rámci procesu EIA je obvykle:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

pracováváných v rámci procesu EIA je obvykle:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

8. Formální / neformální spolupráce s orgány státní správy zapojenými do procesu EIA je obvykle:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

9. Odbornou úroveň pracovníků státní správy podílejících se na procesu EIA považují (v průměru) za:

a)	b)	c)	d)	e)
velmi vysokou	vysokou	průměrnou	nevyhovující	zcela nevyhovující

10. Přístup k soudní ochraně v rámci procesu EIA považují za:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

11. Soudní ochranu zájmů životního prostředí v rámci procesu EIA (např. připravenost soudů nařizovat předběžná opatření, připravenost zastavit realizaci záměru, je-li shledáno, že proces EIA neproběhl v souladu s příslušnými předpisy apod.) považují za:

a)	b)	c)	d)	e)
zcela vyhovující	vyhovující	nelze určit	nevyhovující	zcela nevyhovující

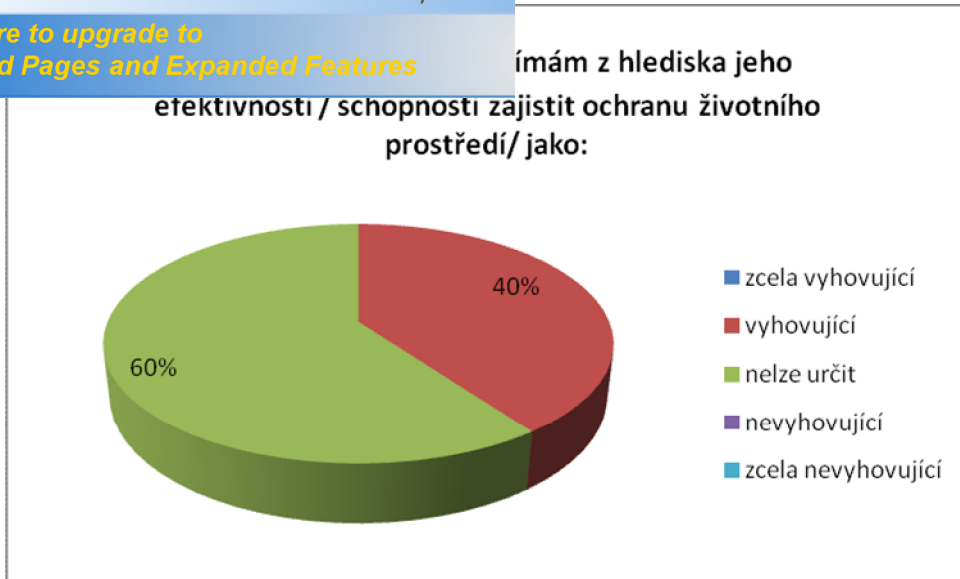
12. Možné zavedení přiměřených poplatků za účast na procesu EIA, jako jakousi formu hmotné odpovědnosti za důsledky svého jednání (jaké uplatňuje v současné době např. Irsko) považují za:

a)	b)	c)
zcela nepřijatelné	přijatelné za určitých podmínek	přijatelné bez dalšího

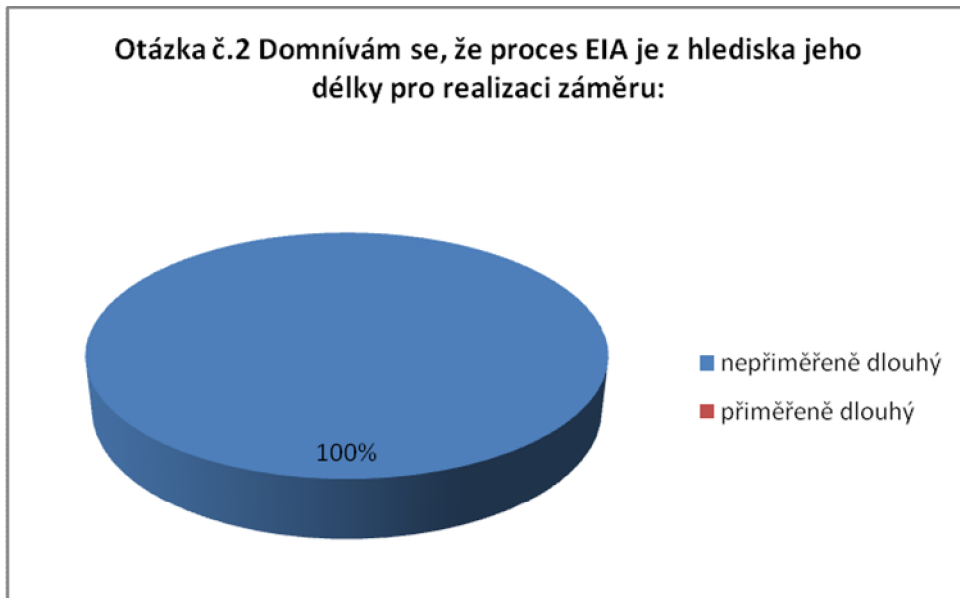
13. Případnou speciální úpravu nároku na náhradu škody v případě zdržení realizace záměru z důvodu zpochybnění správnosti procesu EIA (např. v případě použití nepravdivých informací a argumentů), které se ukázalo (např. po soudním přezkumu) jako neopodstatněné považují za:

a)	b)	c)	d)	e)
velmi potřebnou	potřebnou	nemám názor	nepotřebnou	zcela nepotřebnou

14. V rámci procesu EIA je z hlediska jeho efektivnosti / schopnosti napomoci ochraně životního prostředí z pohledu nevládních organizací nezbytné zlepšit:
[prosím o stručný komentář]

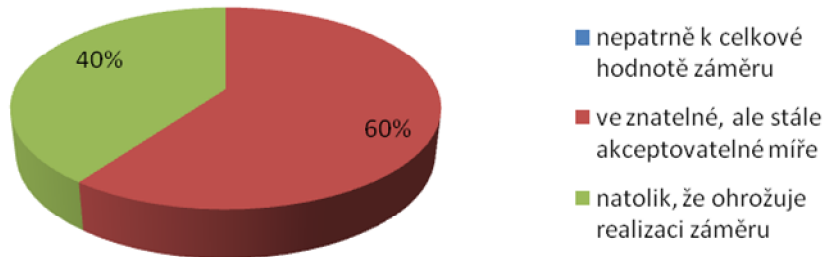

Graf .14 (Oznamovatelé záměrů o efektivitu procesu EIA)

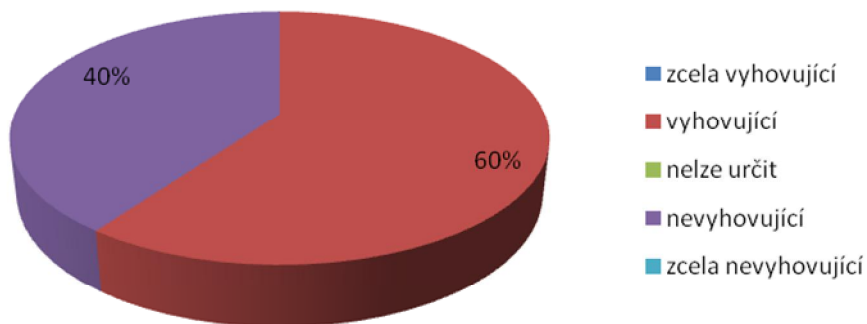
Graf .15 (Oznamovatelé záměrů o délka procesu EIA)

EIA navyšuje náklady na měru:

Graf . 16 (Oznamovatelé záměrů - zvýšení nákladů spojených s procesem EIA)

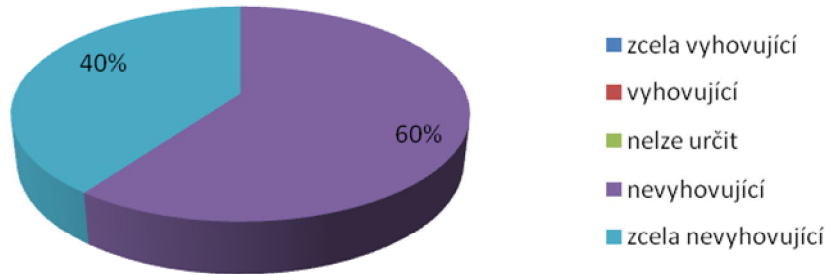
Otázka č.4 Formální / neformální komunikace s orgány státní správy zapojenými do procesu EIA je obvykle:

Graf . 17 (Oznamovatelé záměrů - kvalita komunikace s orgány státní správy)

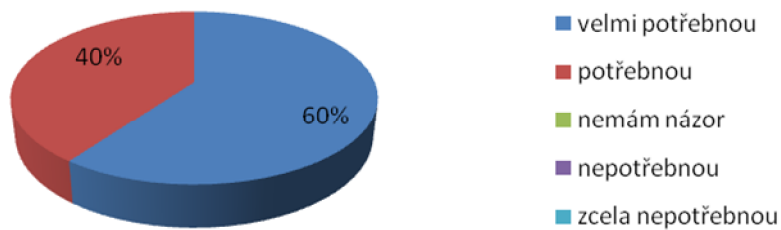
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

formální komunikace
ticipujícími na konkrétním
procesu EIA je obvykle:

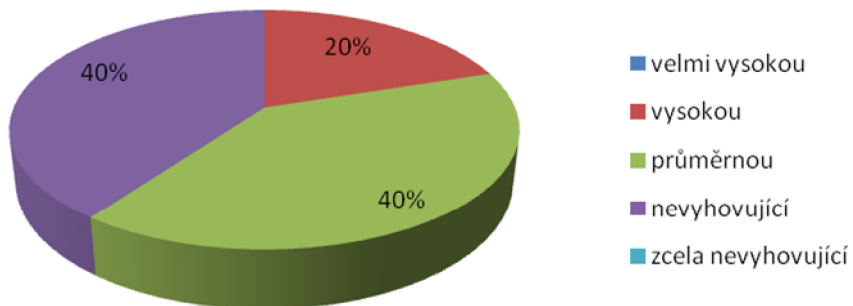
Graf . 18 (Oznamovatelé záměrů komunikace s nevládními organizacemi)

Otázka č. 6 Případnou speciální úpravu nároku na náhradu škody v případě zdržení realizace záměru z důvodu zpochybnění správnosti procesu EIA (např. v případě použití nepravdivých informací a argumentů), které se ukázalo (např. po soudním přezkumu) jako n

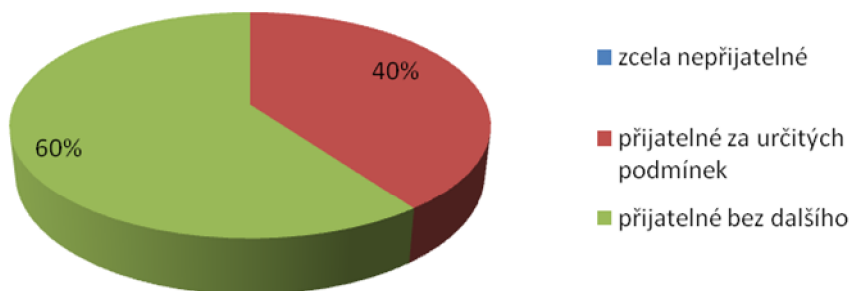
Graf . 19 (Oznamovatelé záměrů nárok na náhradu škody)

pracovníků státní správy považují (v průměru) za:

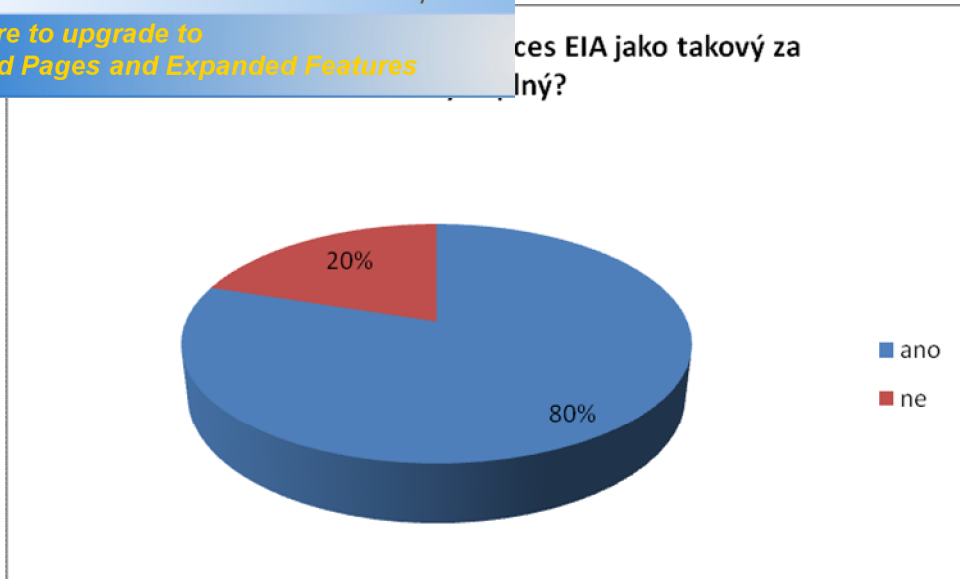

Graf .20 (Oznamovatelé záměrů odborná úroveň úředníků státní správy)

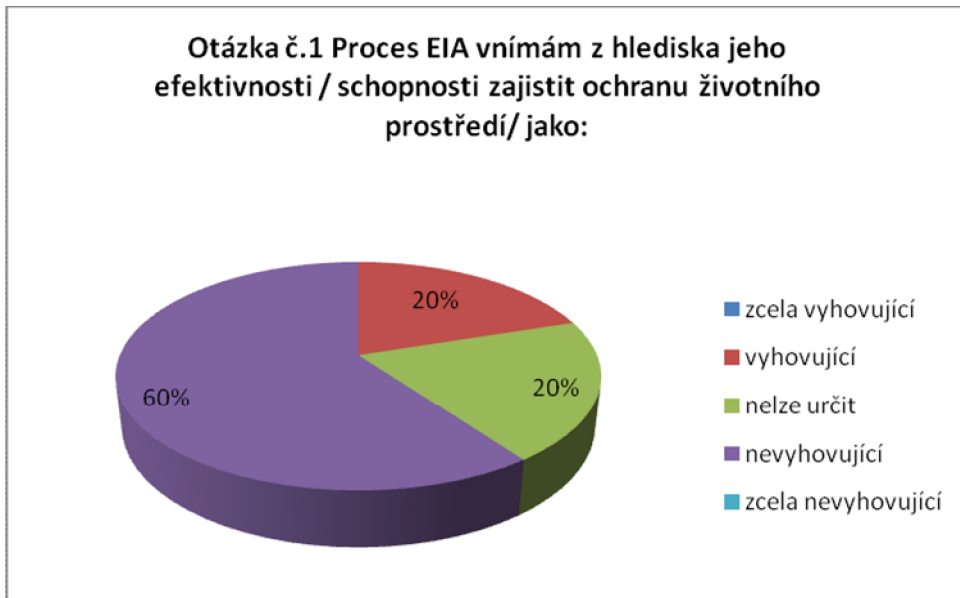
Otázka č.8 Možné zavedení přiměřených poplatků za účast na procesu EIA, jako jakousi formu hmotné odpovědnosti za důsledky svého jednání (jaké uplatňuje v současné době např. Irsko) považují za:

Graf .21 (Oznamovatelé záměrů poplatky za účast ve jednání)

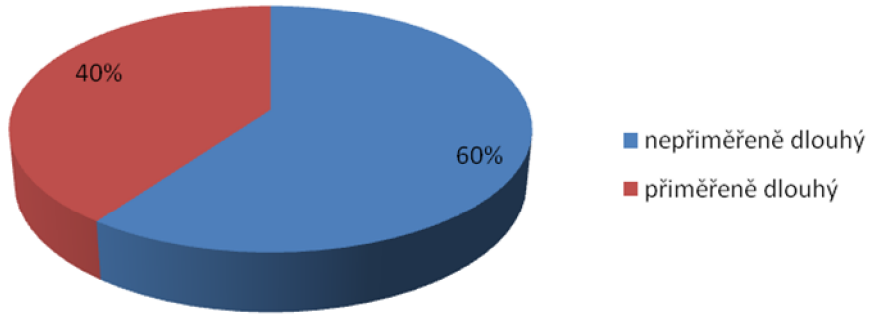

Graf . 22 (Oznamovatelé záměr - význam procesu EIA)

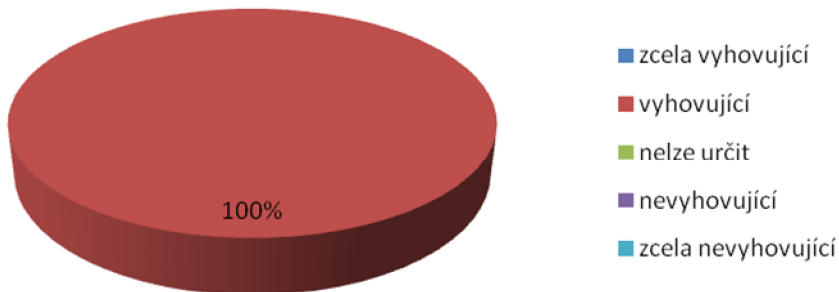
Graf . 23 (Orgány státní správy o efektivita procesu EIA)

proces EIA je z hlediska jeho
délky záměru

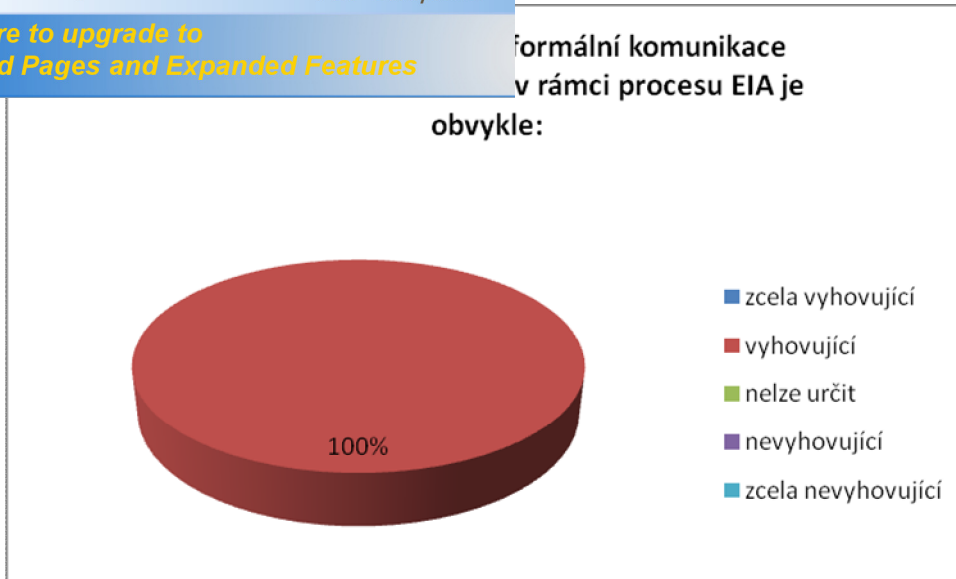

Graf . 24 (Orgány státní správy o délce procesu EIA)

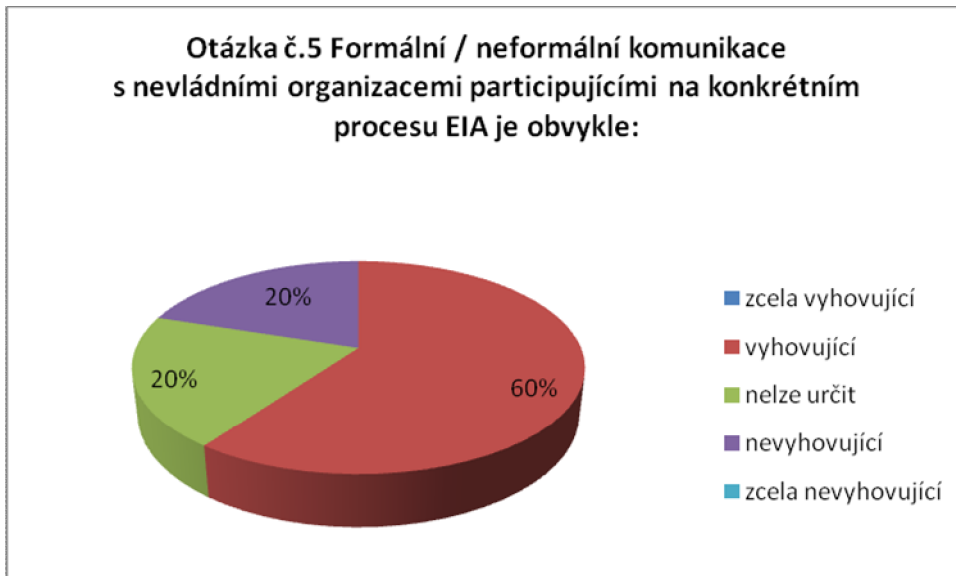
Otázka č.3 Komunikace / spolupráce s
ostatními participujícími orgány státní správy v rámci
konkrétního procesu EIA považují převážně za:

Graf . 25 (Orgány státní správy o komunikace s ostatními orgány státní správy)

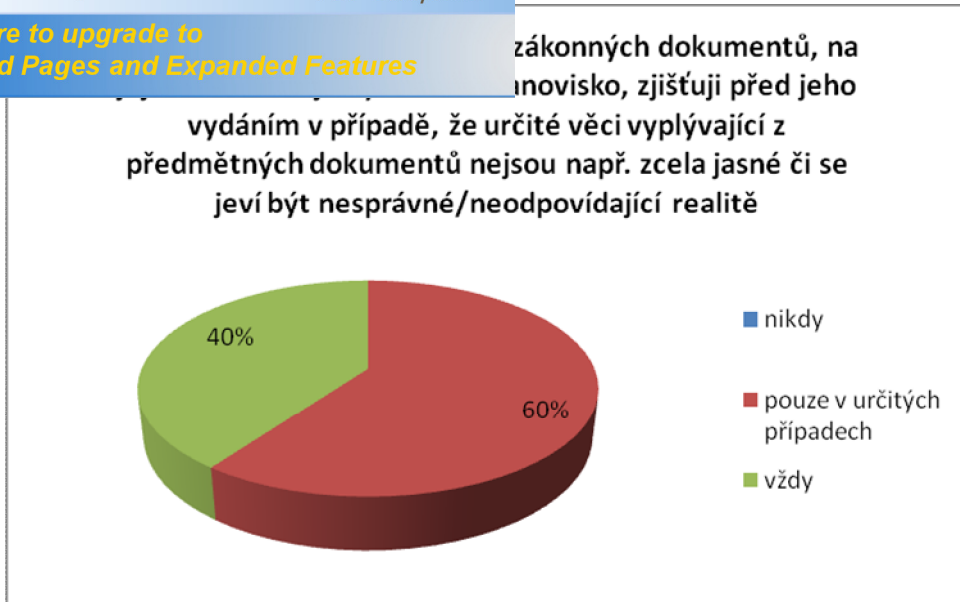
Graf . 26 (Orgány státní správy o komunikace s oznamovateli záměrů)

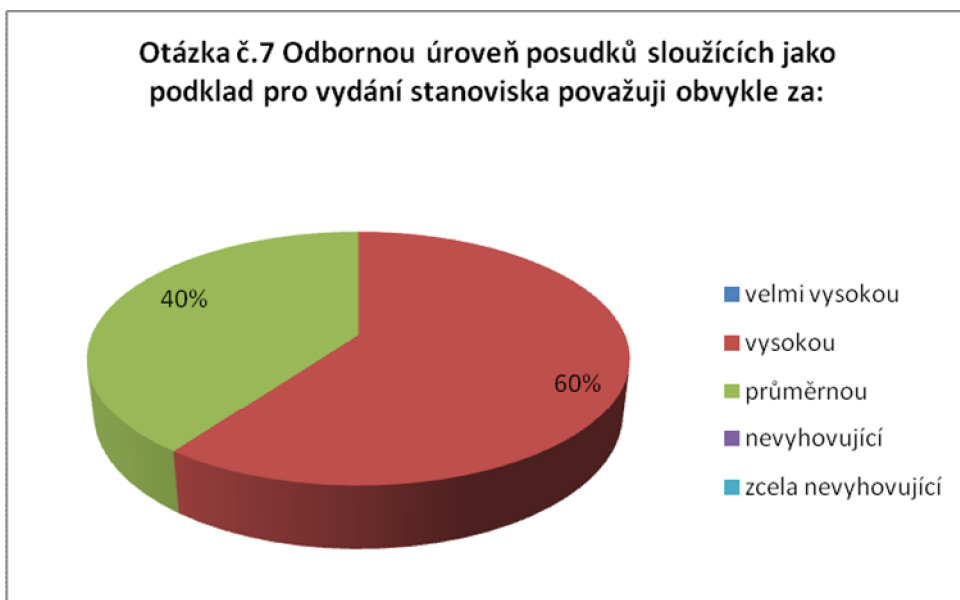
Graf . 27 (Orgány státní správy o komunikace s nevládními organizacemi)

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

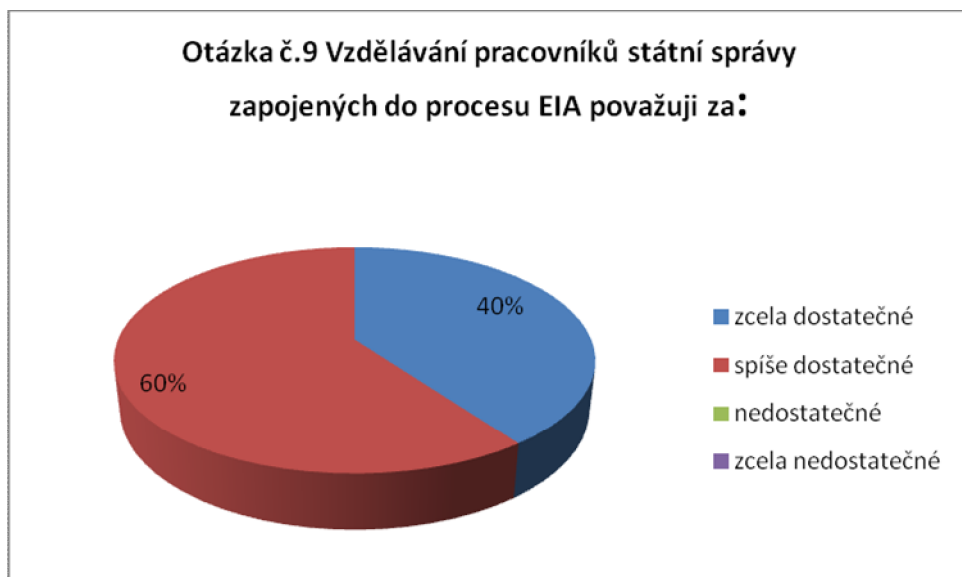
Graf . 28 (Orgány státní správy o nutnost zjištění dalších informací před vydáním stanoviska)

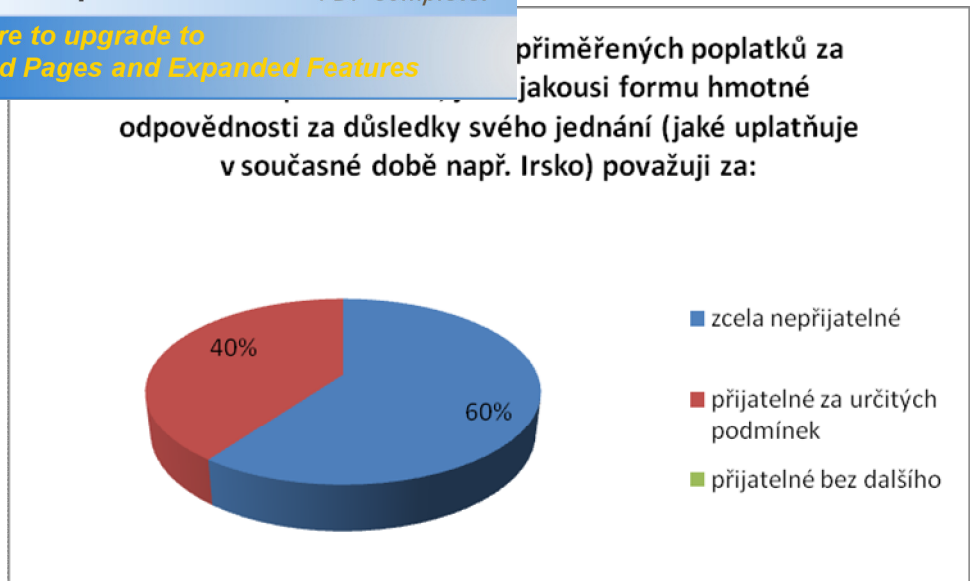
Graf . 29 (Orgány státní správy o odborná úroveň posudků)

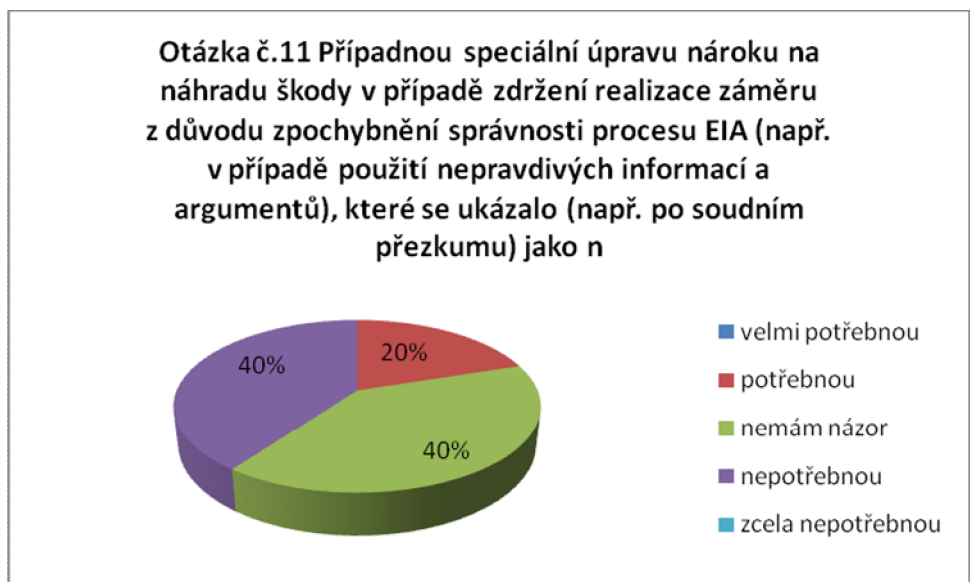
Graf . 30 (Orgány státní správy o míře zohlednění stanoviska)

Graf . 31 (Orgány státní správy o úrovni vzdělávání státních úředníků)

Graf . 32 (Orgány státní správy o poplatky za účast na procesu EIA)

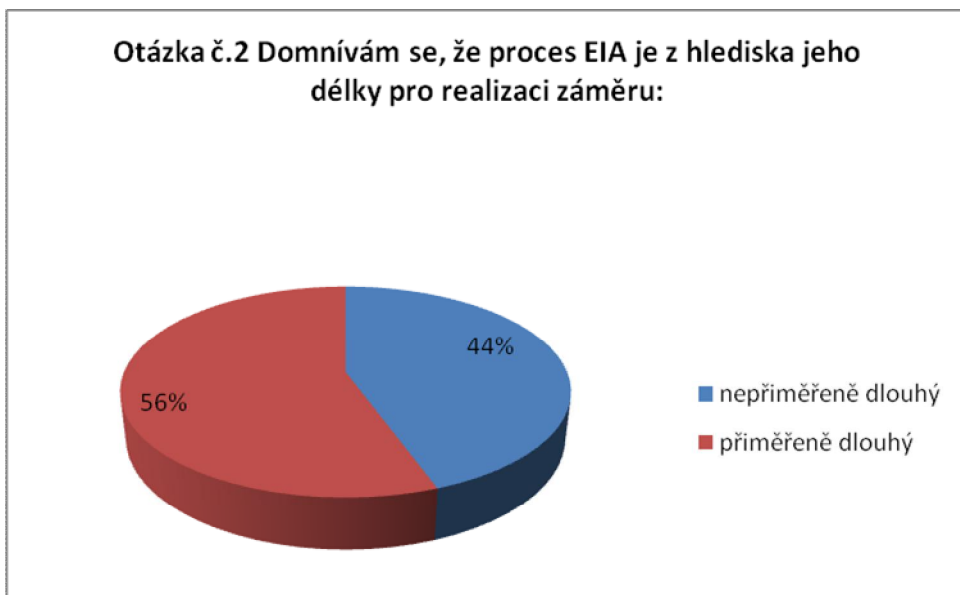

Graf . 33 (Orgány státní správy o nárok na náhradu škody)

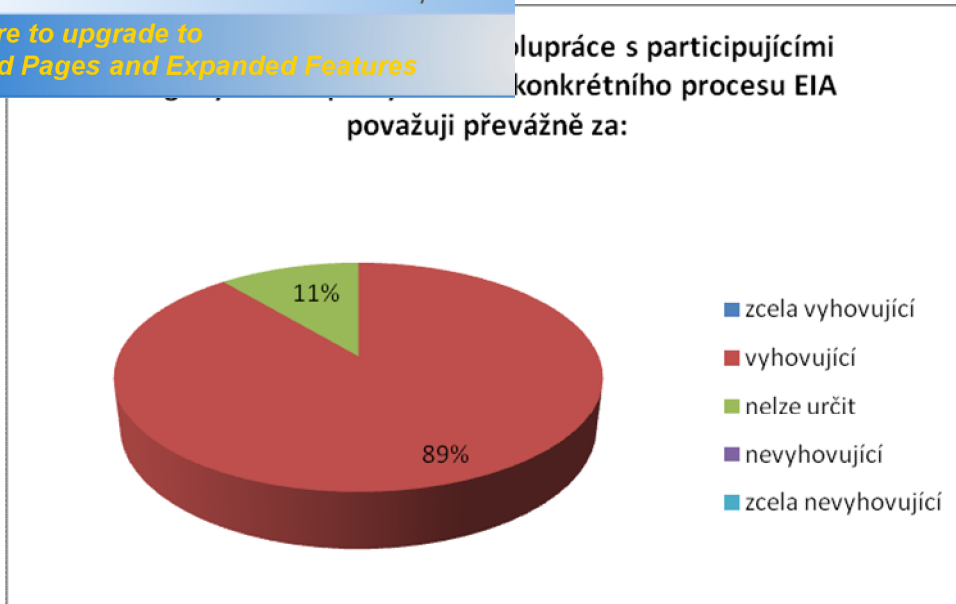
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

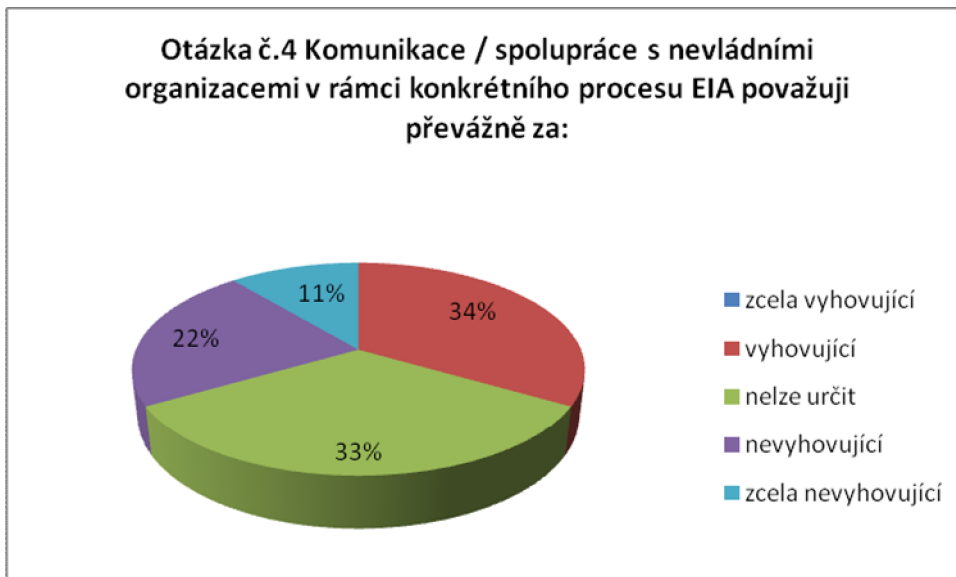
Graf . 34 (Autorizované osoby o efektivita procesu EIA)

Graf . 35 (Autorizované osoby o délka procesu EIA)

Graf . 36 (Autorizované osoby o komunikace s orgány státní správy)

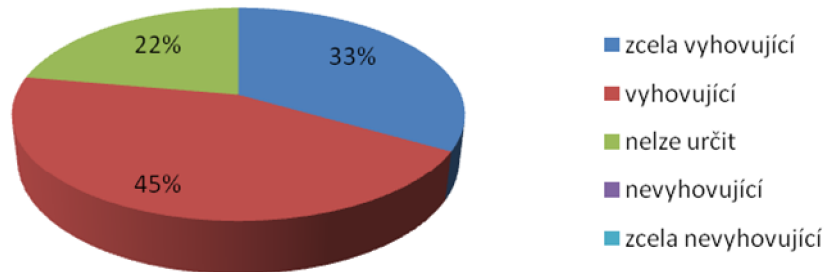

Graf . 37 (Autorizované osoby o komunikace s nevládními organizacemi)

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

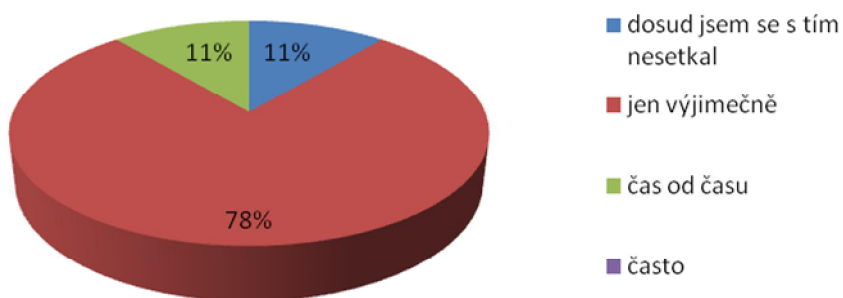
uprácení s oznamovatelem o procesu EIA považují

převážně za:

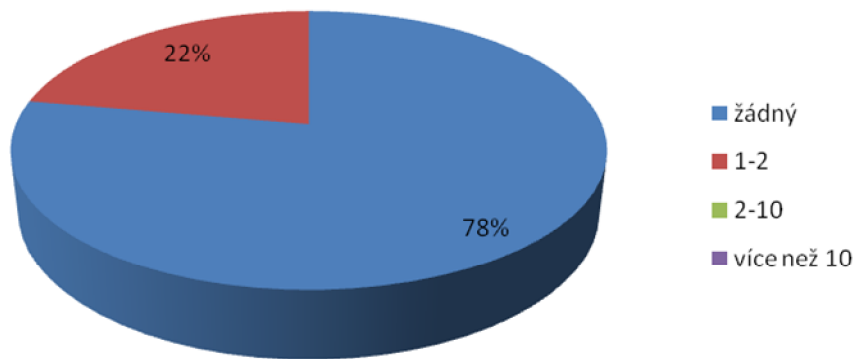
Graf . 38 (Autorizované osoby o komunikaci s oznamovatelem záměru)

Otázka č. 6 Jak často se setkáváte s ukončením procesu EIA ze strany investora (odstoupením investora od zpracování dokumentace nebo oznámení)?

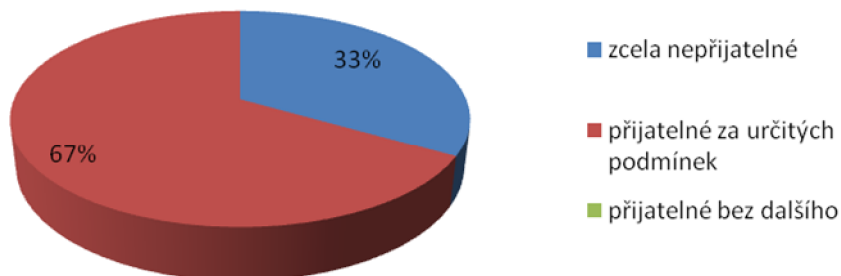
Graf . 39 (Autorizované osoby o ukončení procesu EIA ze strany investora)

nešního dne navrhl/a
sek v posudku?

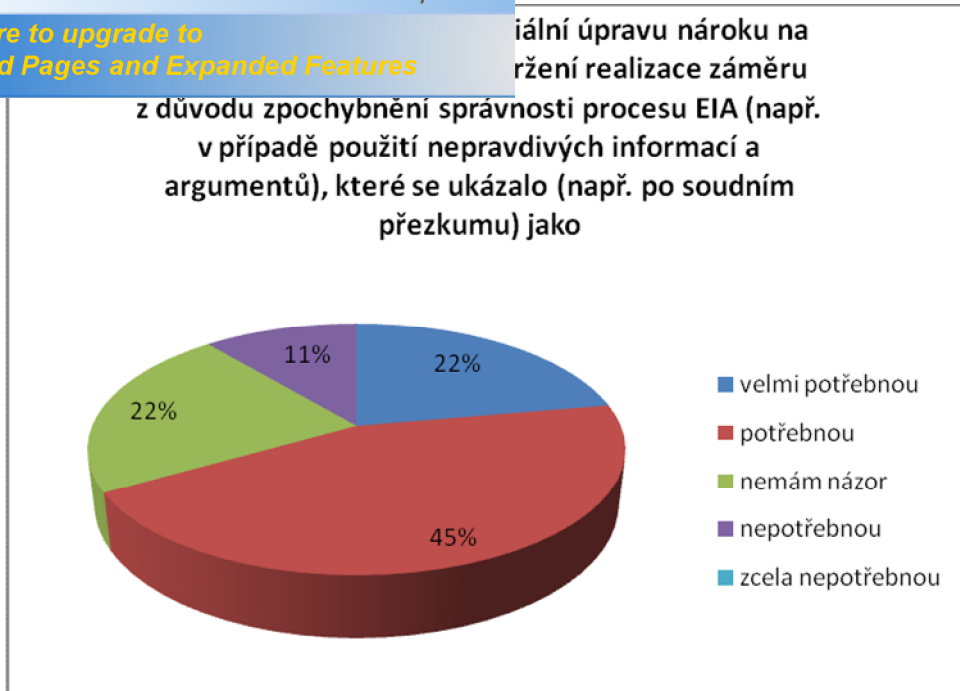
Graf . 40 (Autorizované osoby o počet navržených negativních stanovisek posudku)

Otázka č. 8 Možné zavedení přiměřených poplatků za účast na procesu EIA, jako jakousi formu hmotné odpovědnosti za důsledky svého jednání (jaké uplatňuje v současné době např. Irsko) považují za:

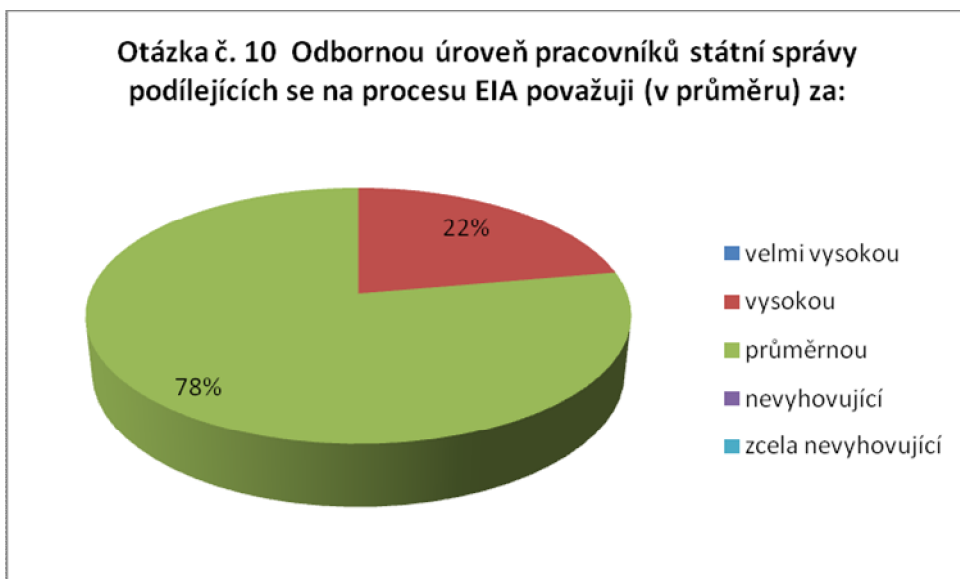

Graf . 41 (Autorizované osoby o zavedení poplatků za účast na procesu)

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

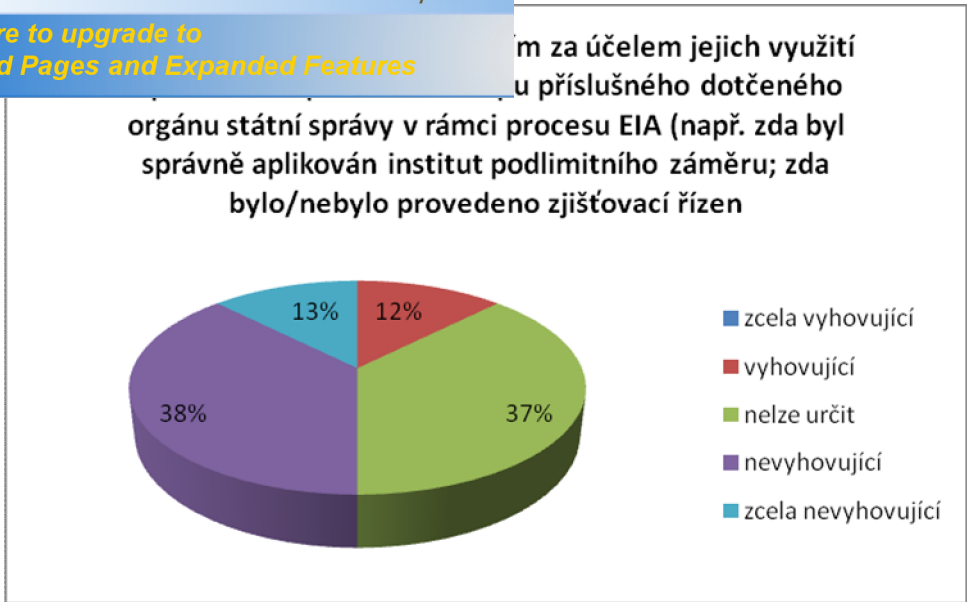
Graf . 42 (Autorizované osoby o nárok na náhradu -kody)

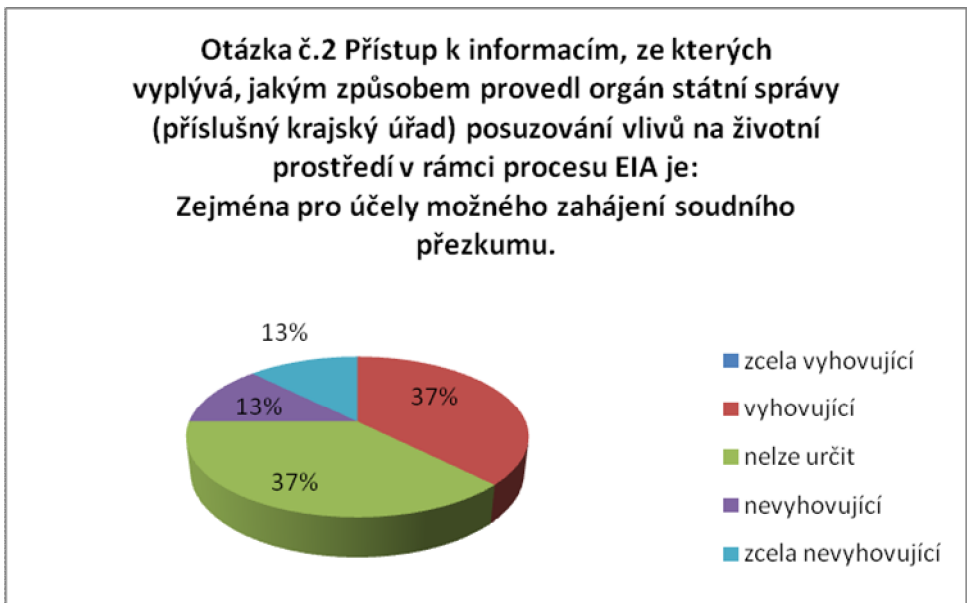
Graf . 43 (Autorizované osoby o odborná úroveň pracovníků státní správy)

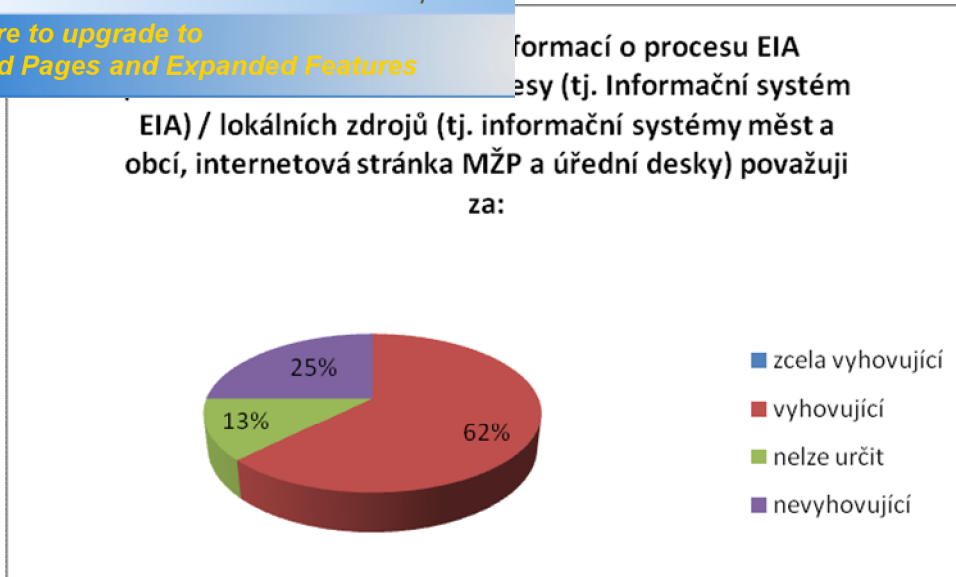
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

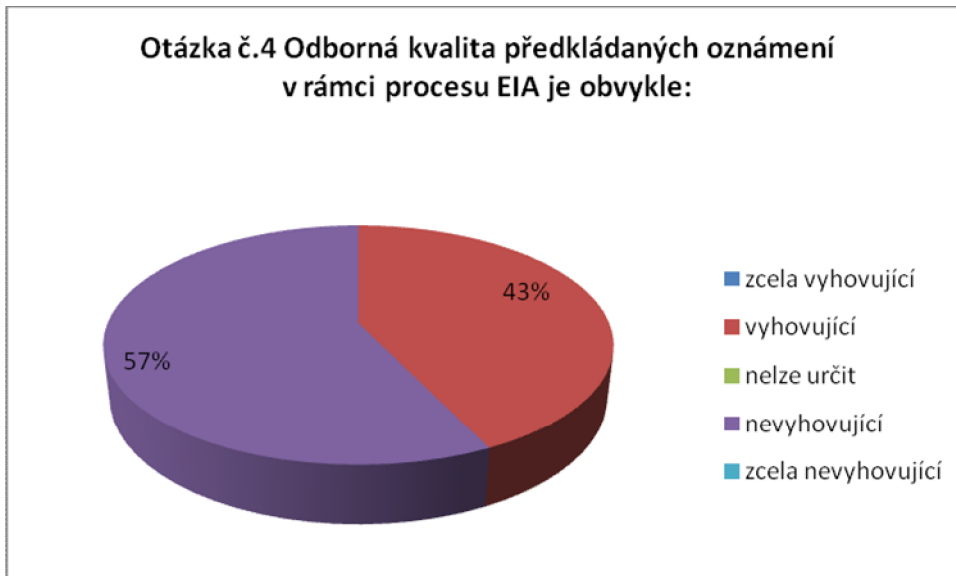
Graf . 44 (Nevládní organizace - přístup k informacím I)

Graf . 45 (Nevládní organizace - přístup k informacím II)

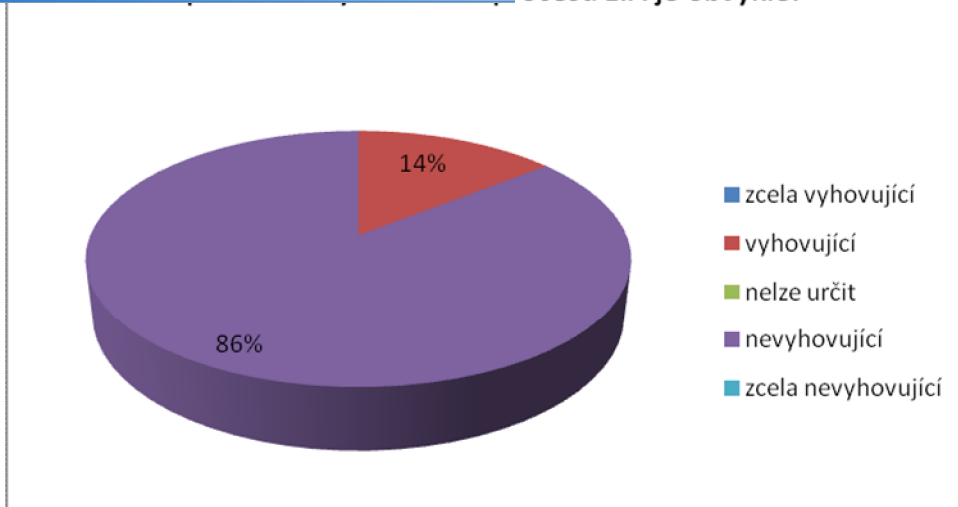
Graf . 46 (Nevládní organizace o poskytování informací o procesu EIA)

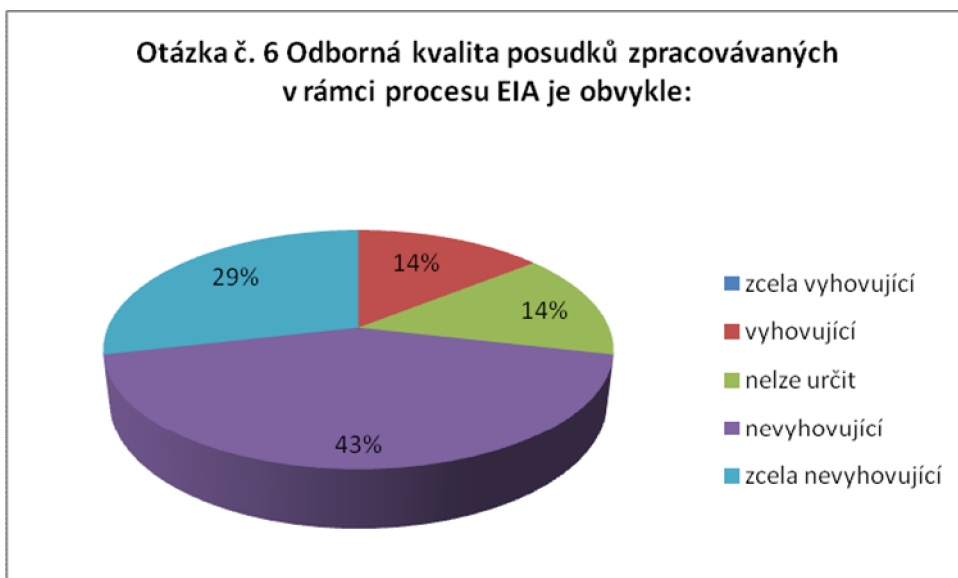
Graf . 47 (Nevládní organizace o odborná kvalita oznámení)

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

alita dokumentací
procesu EIA je obvykle:

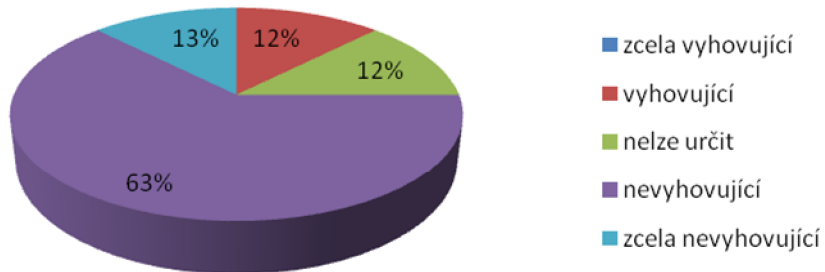

Graf . 48 (Nevládní organizace odborná kvalita dokumentací)

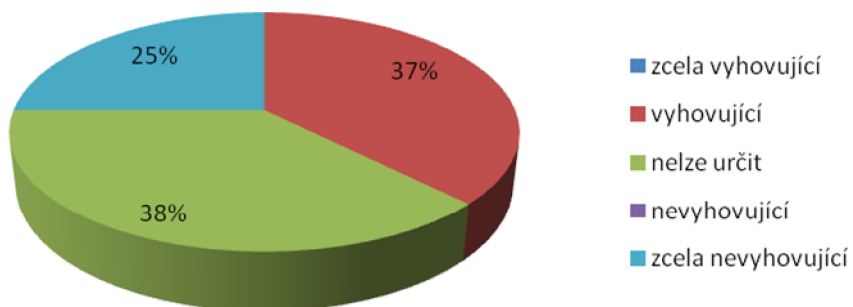
Graf . 49 (Nevládní organizace odborná kvalita posudk)

stanovisek zpracovávaných
IA je obvykle:

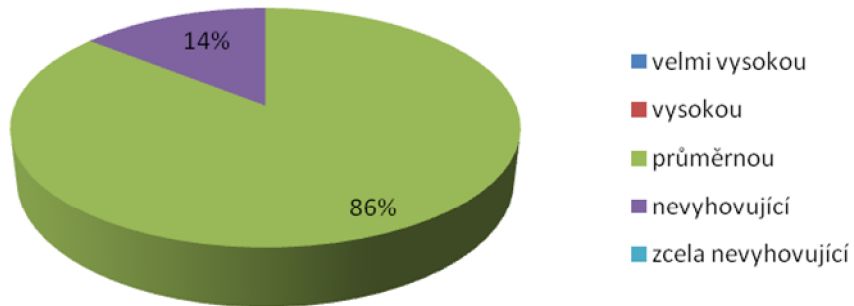
Graf . 50 (Nevládní organizace ó odborná kvalita vydávaných stanovisek)

Otázka č.8 Formální / neformální spolupráce s orgány
státní správy zapojenými do procesu EIA je obvykle:

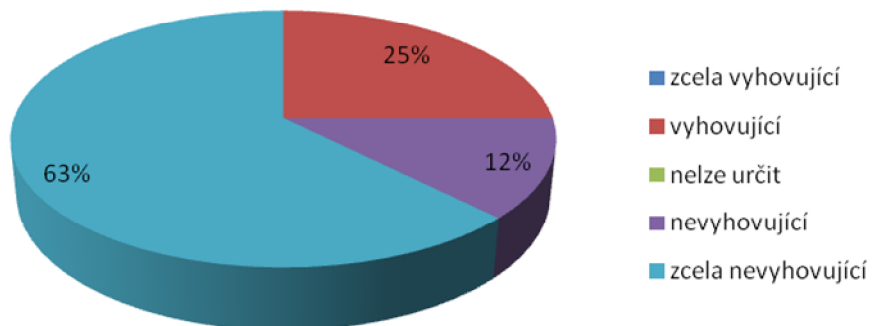
Graf . 51 (Nevládní organizace ó spolupráce se státní správou)

pracovníků státní správy považují (v průměru) za:

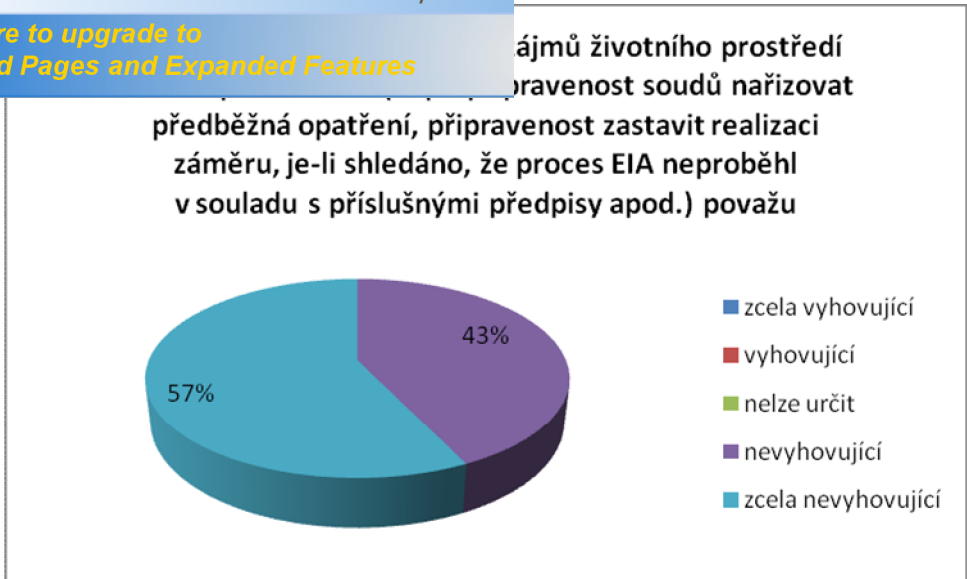
Graf . 52 (Nevládní organizace odborná úroveň úředníků)

Otázka č.10 Přístup k soudní ochraně v rámci procesu EIA považují za:

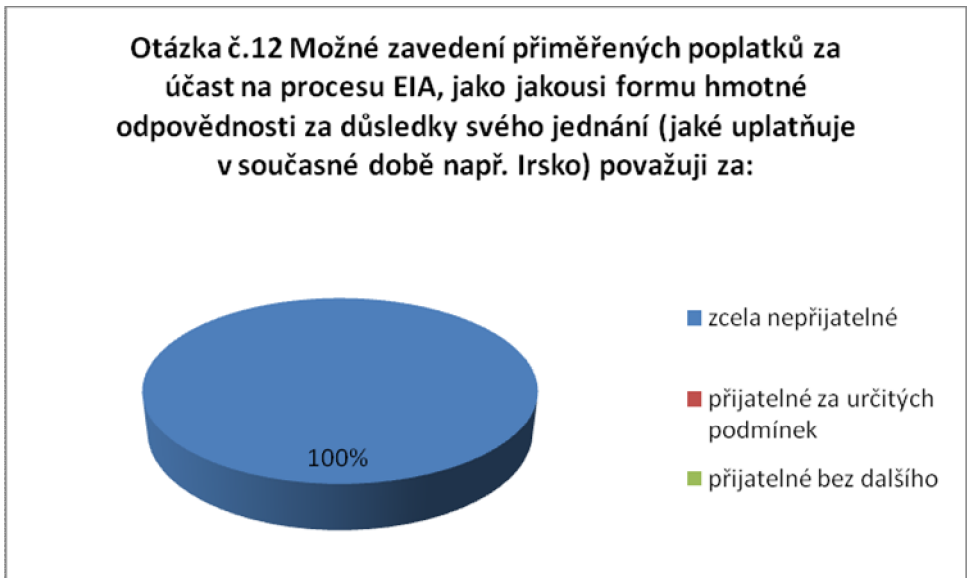

Graf . 53 (Nevládní organizace přístup ve věcnosti k soudní ochraně)

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

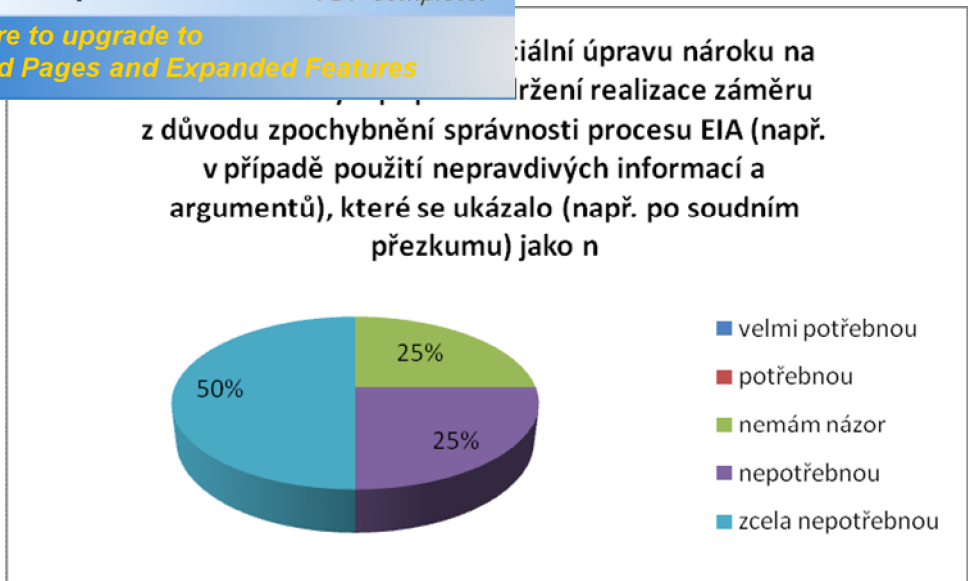

Graf . 54 (Nevládní organizace ósoudní ochrana)

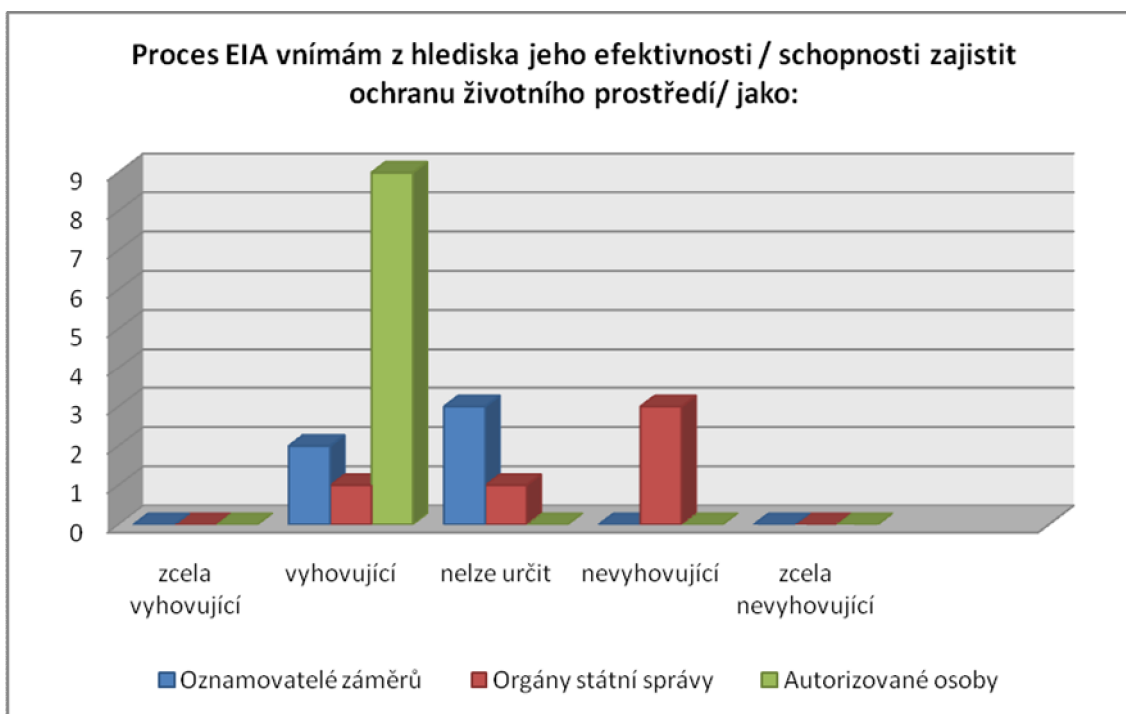

Graf . 55 (Nevládní organizace ópoplatky za účast ve ejnosti v procesu EIA)

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

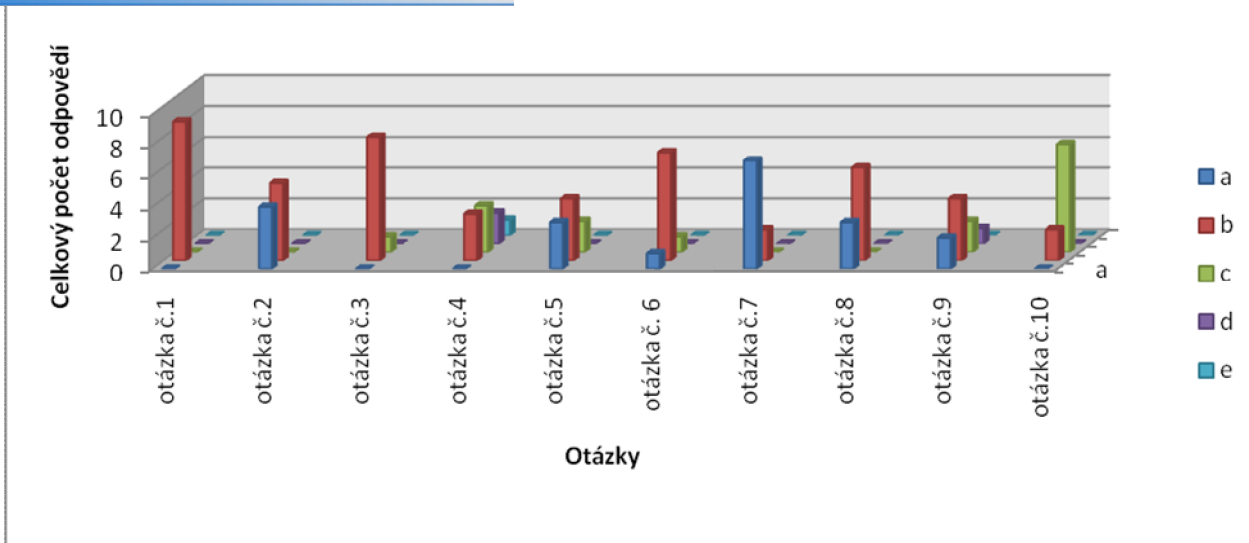
Graf . 56 (Nevládní organizace o nárok na náhradu škody)

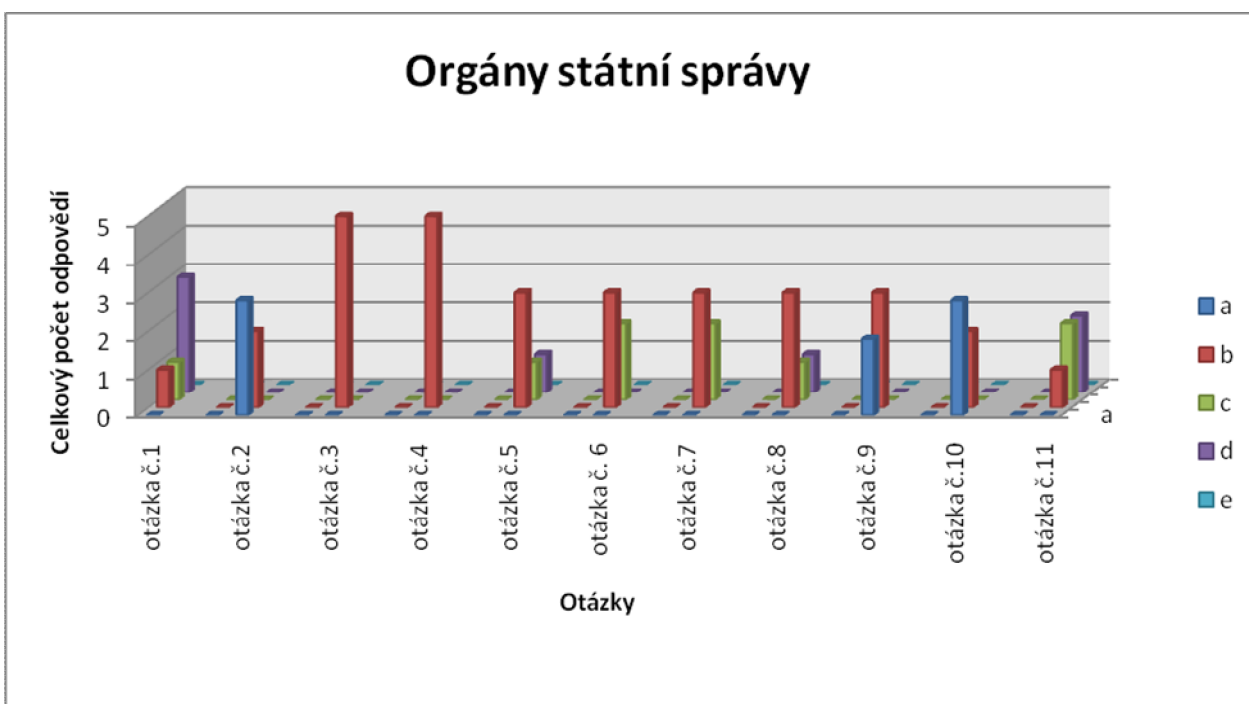
Graf . 57 (Orgány státní správy, Oznamovatelé z. a Autorizované osoby o efektivitu procesu EIA)

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Autorizované osoby

Graf .58 (Autorizované osoby ó otázka . 1 ó 10)

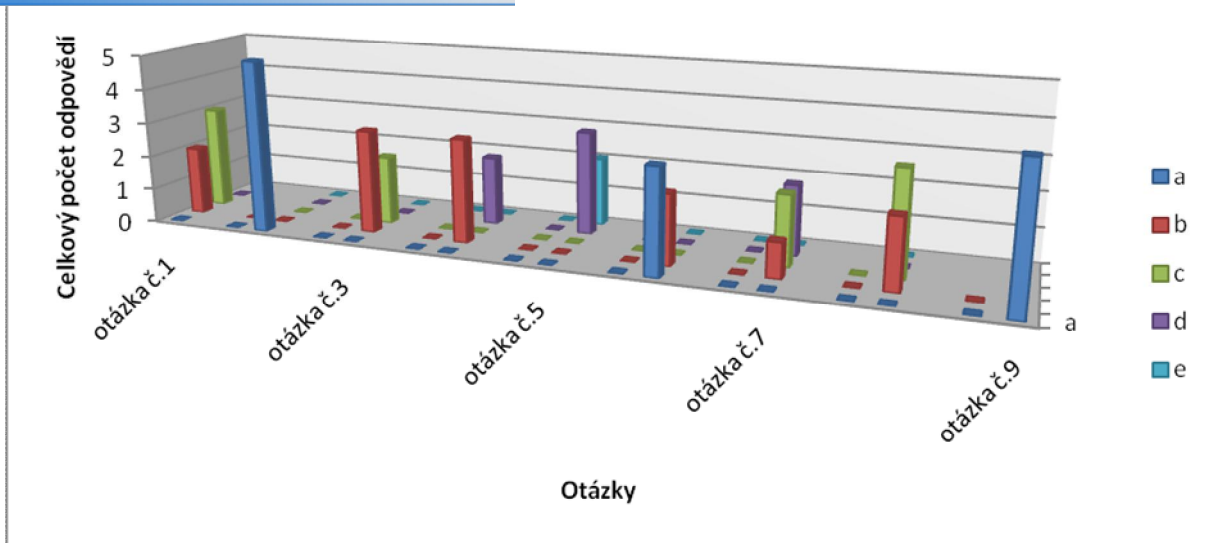

Graf .59 (Orgány státní správy ó otázka . 1 ó 11)

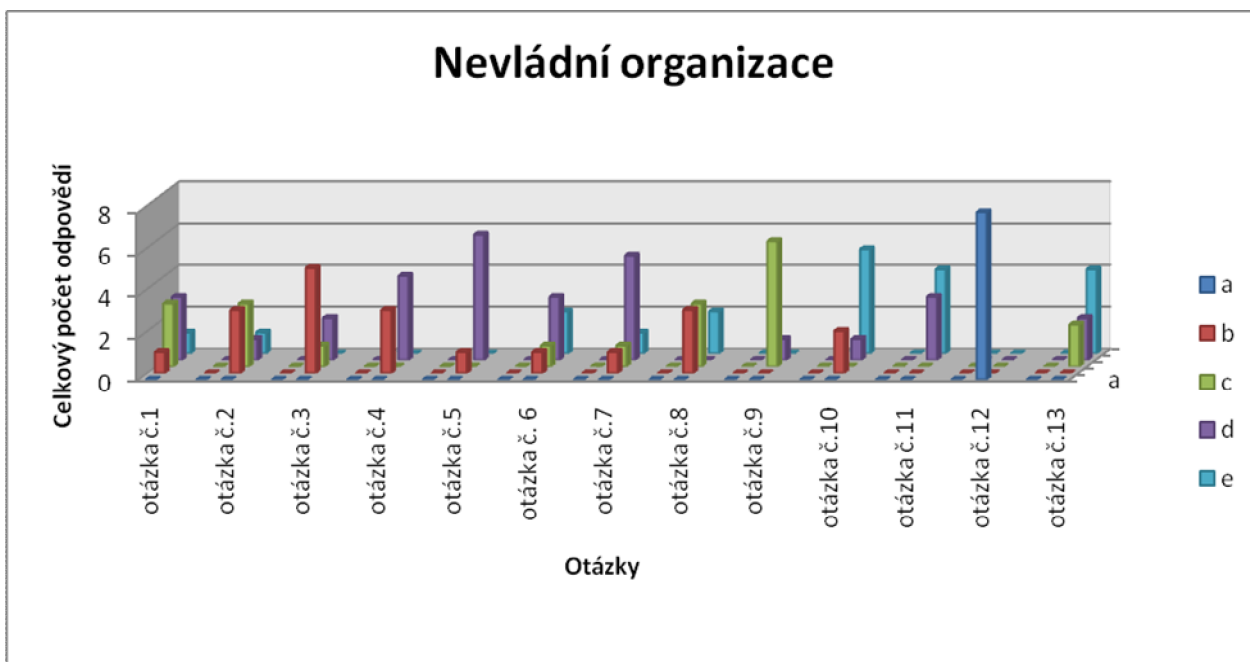
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Oznamovatelé záměrů

Graf . 60 (Oznamovatelé záměrů otázka . 1 ó 9)

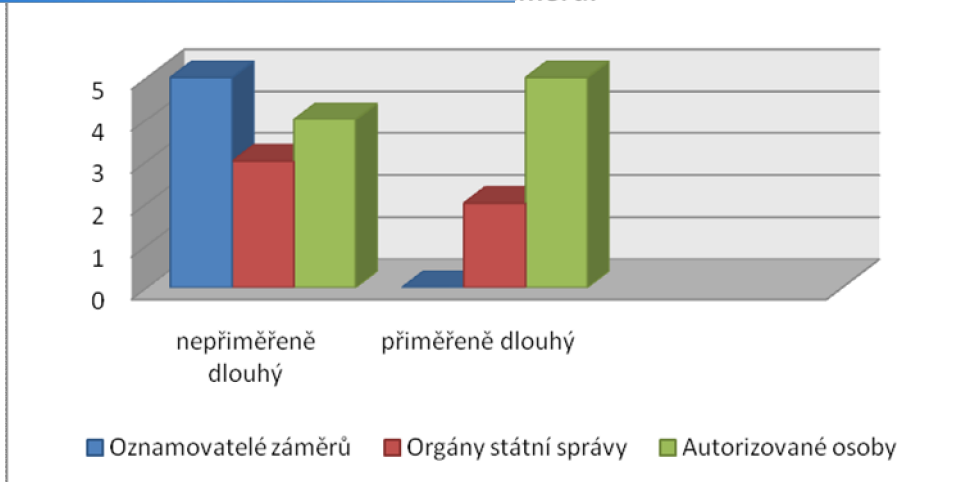
Nevládní organizace

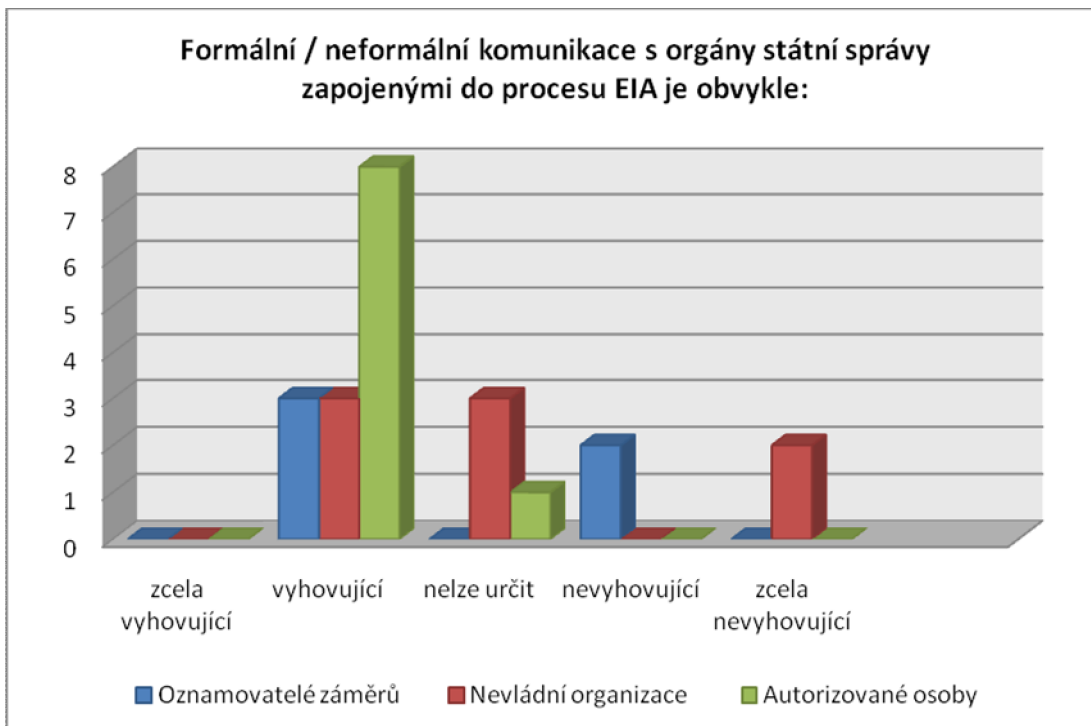
Graf . 61 (Nevládní organizace ó otázka . 1 ó 13)

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

z hlediska jeho délky pro měru:

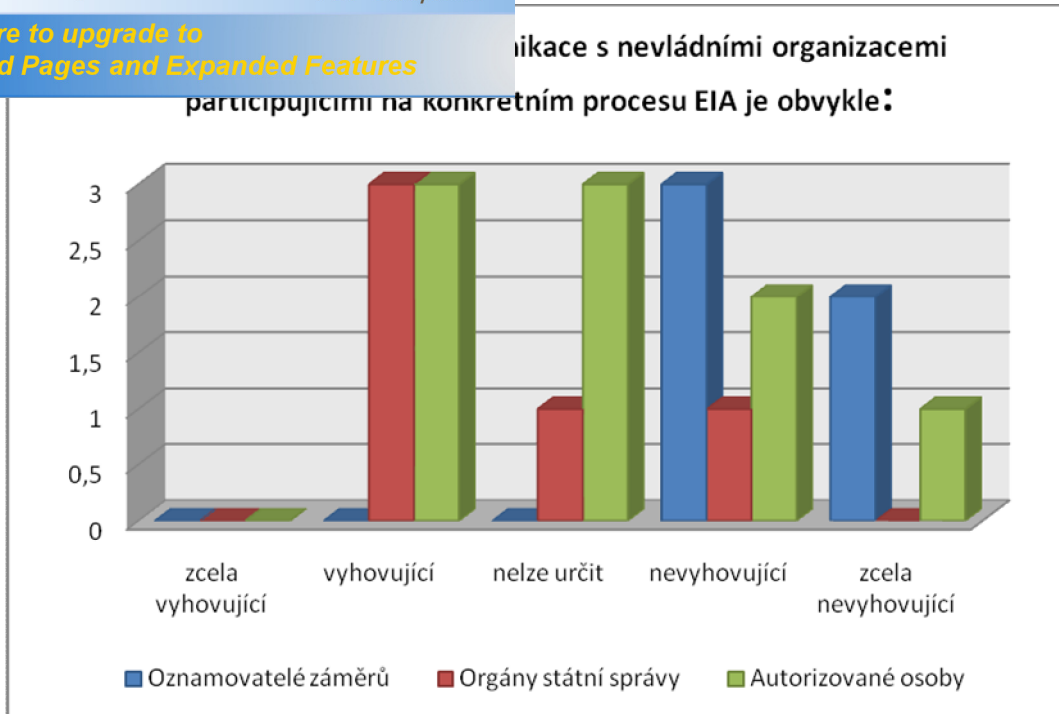

Graf . 62 (Orgány státní správy, Oznamovatelé z. a Autorizované osoby o délka procesu EIA)

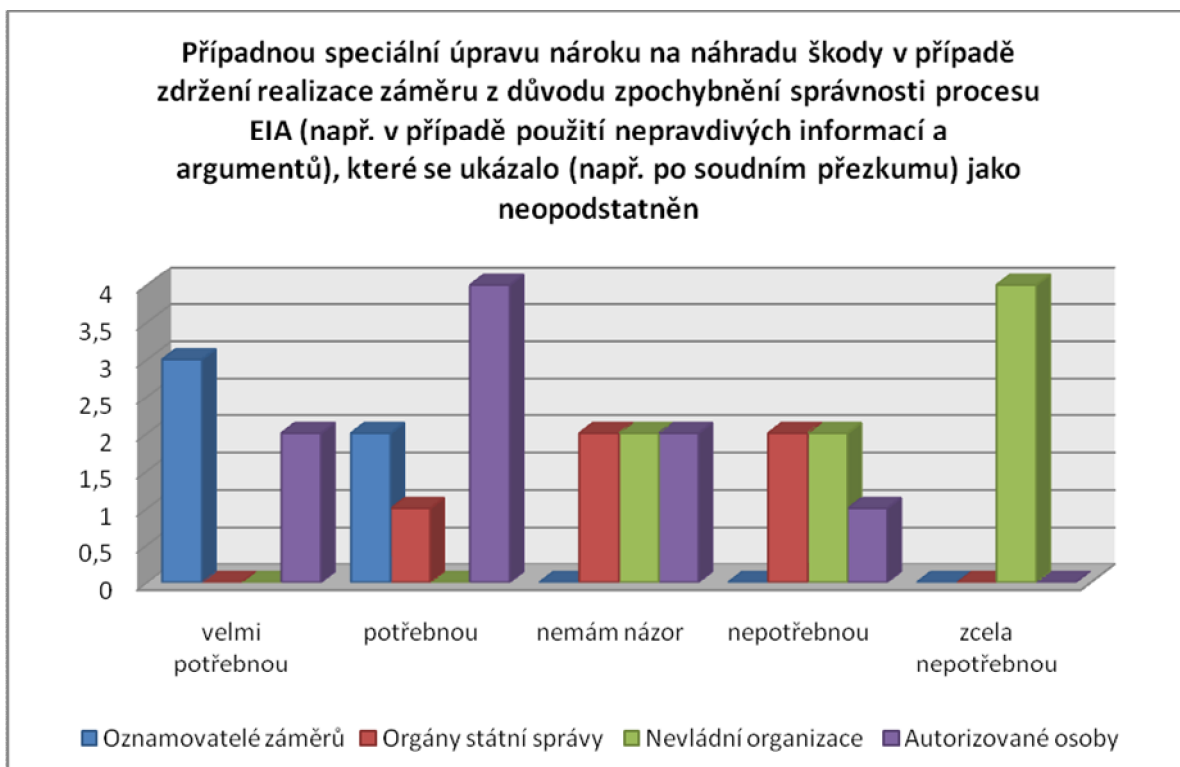

Graf . 63 (Orgány státní správy, Oznamovatelé z. a Autorizované osoby o komunikace s orgány státní správy)

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

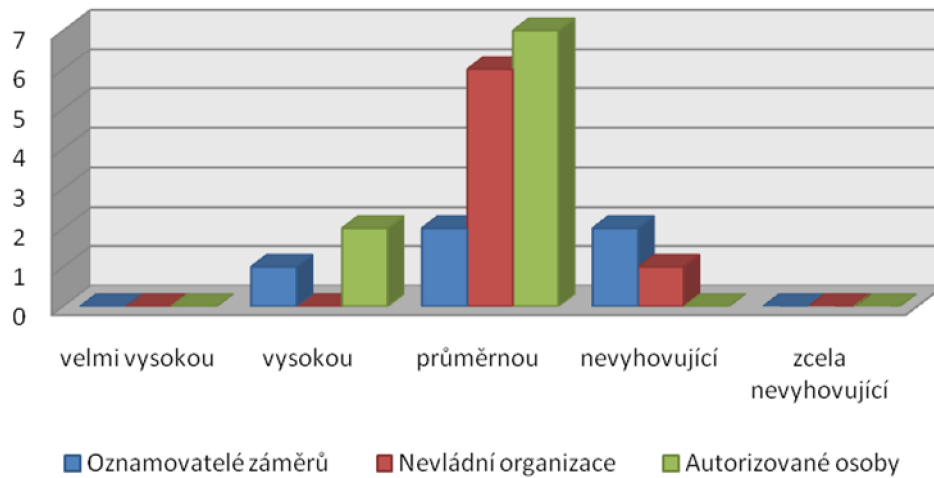
Graf . 64 (Orgány státní správy, Oznamovatelé z. a Autorizované osoby o komunikaci s nevládními organizacemi)

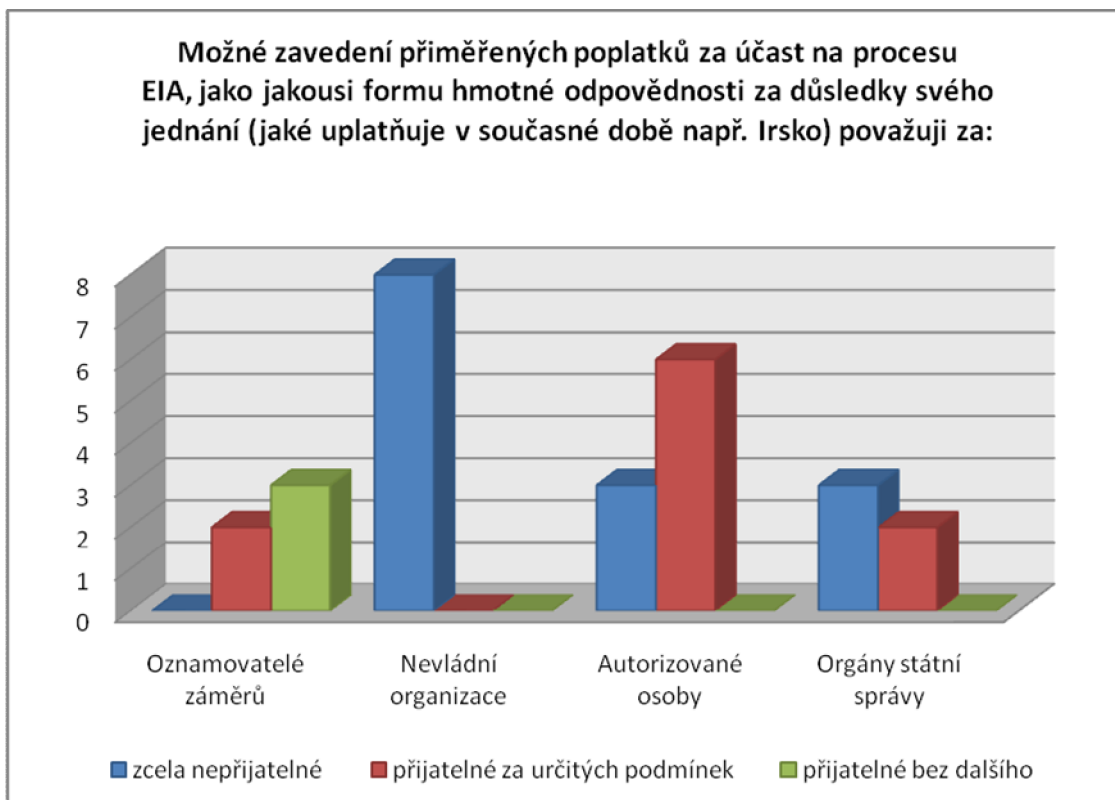
Graf . 65 (Všechny skupiny aktérů o nárok na náhradu škody)

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Orgány státní správy podílejících se na
odpovědi (v průměru) za:

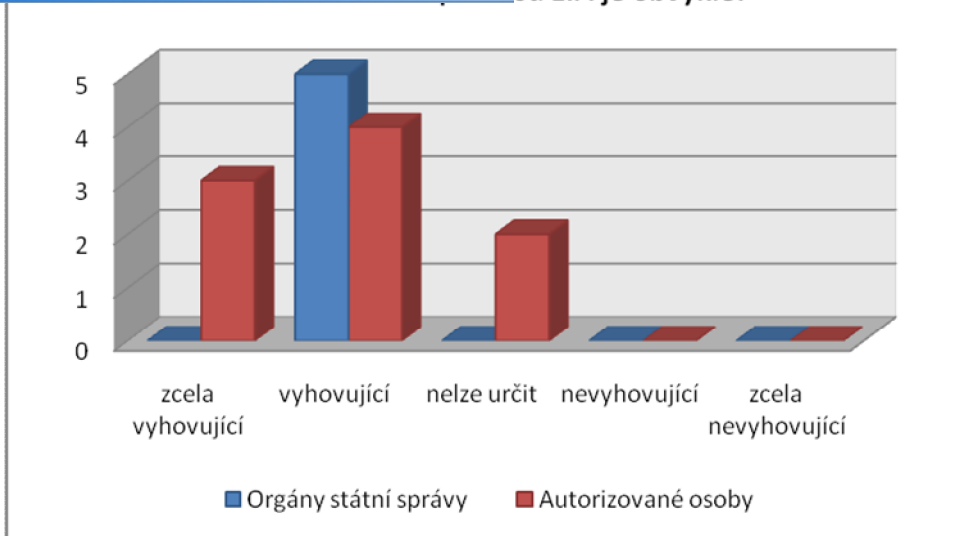
Graf . 66 (Oznamovatelé záměrů, Nevládní organizace a Autorizované osoby) o odborná úroveň odpovědi orgánů státní správy)

Graf . 67 (Všechny skupiny aktérů) o hmotná odpovědnost v procesu EIA)

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

komunikace s oznamovatelem
kterou EIA je obvykle:

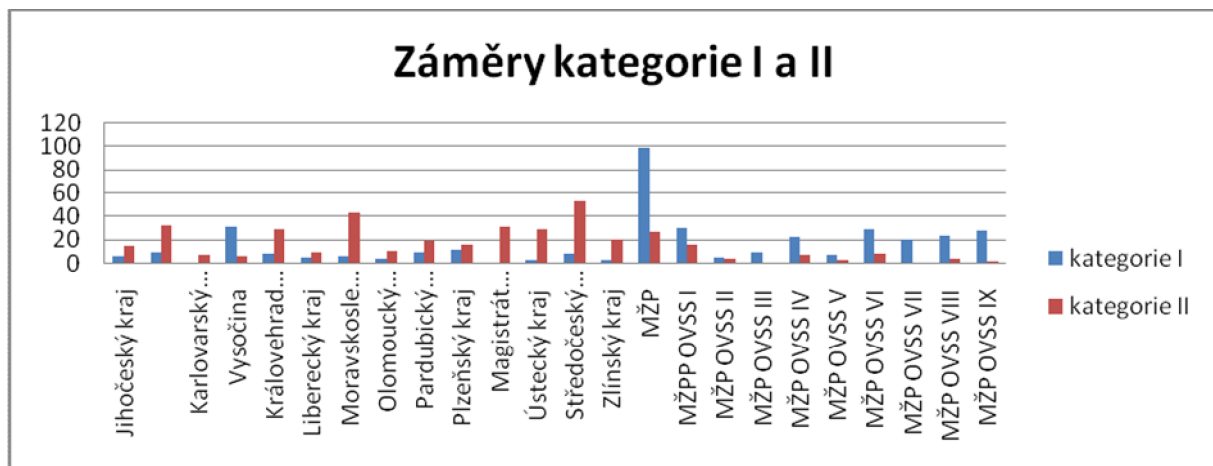

Graf . 68 (Orgány státní správy a Autorizované osoby ó komunikace s oznamovatelem zám ru)

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

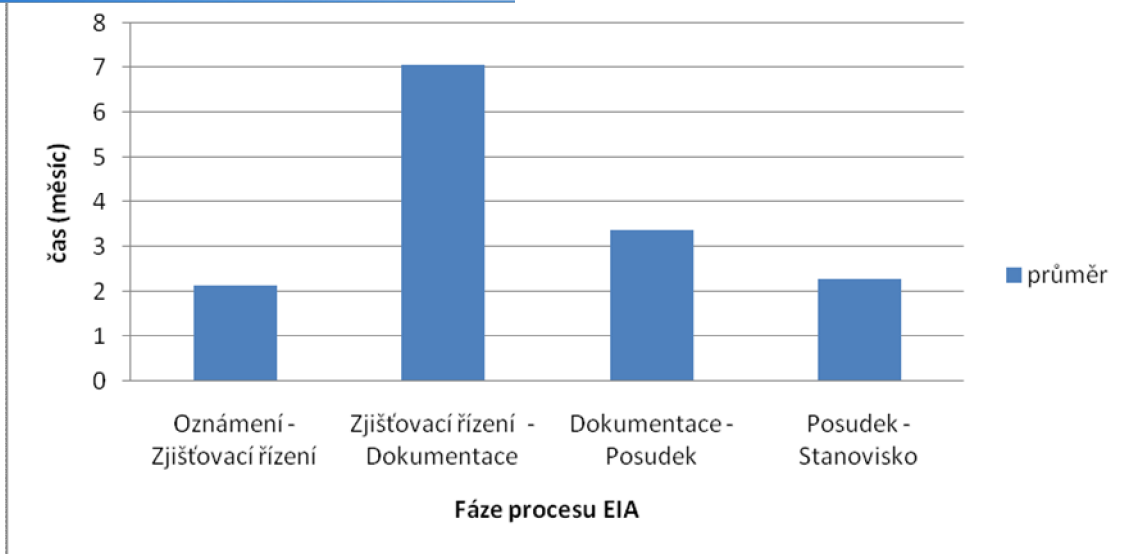
Graf . 69 (Celkový počet záměrů zakončených stanoviskem členno dle kraj , stav k 29. 11. 2009)

Graf . 70 (Celkový počet záměrů v kategoriích I a II členno dle kraj , stav k 29. 11. 2009)

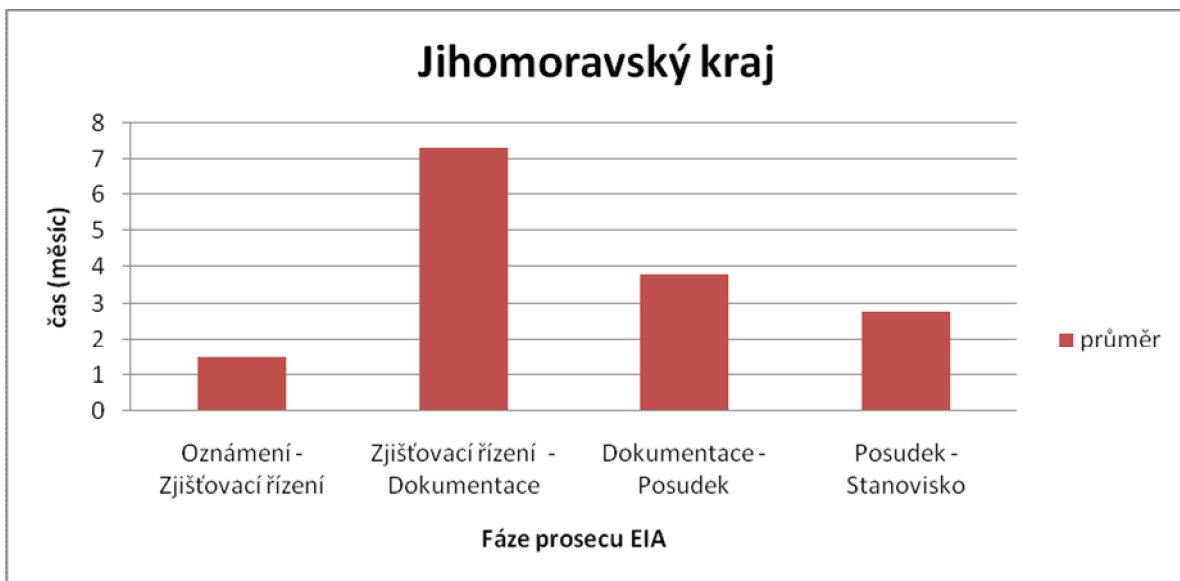
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

český kraj

Graf . 71 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Jiho českém kraji, stav k 29. 11. 2009)

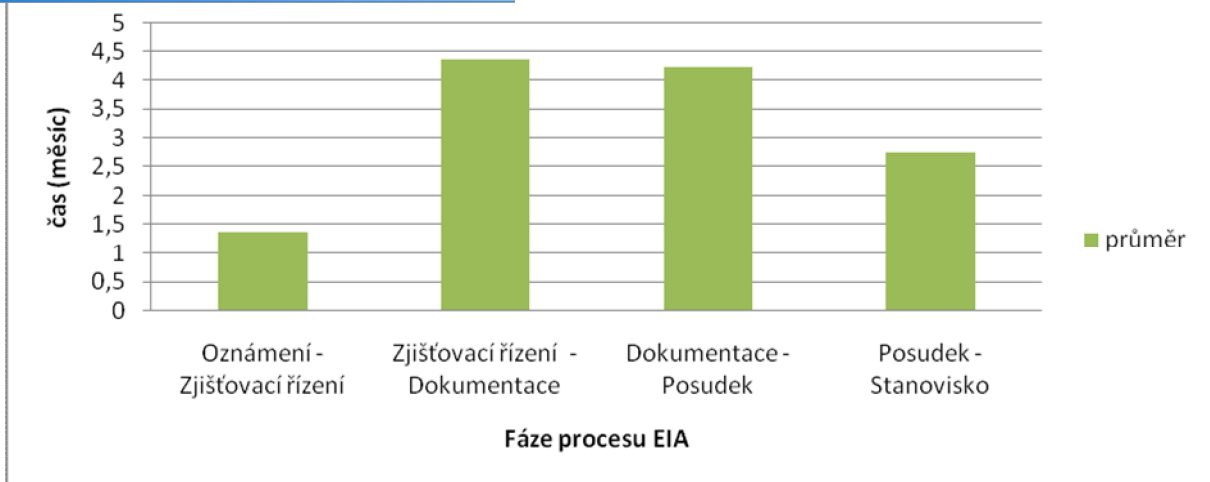
Jihomoravský kraj

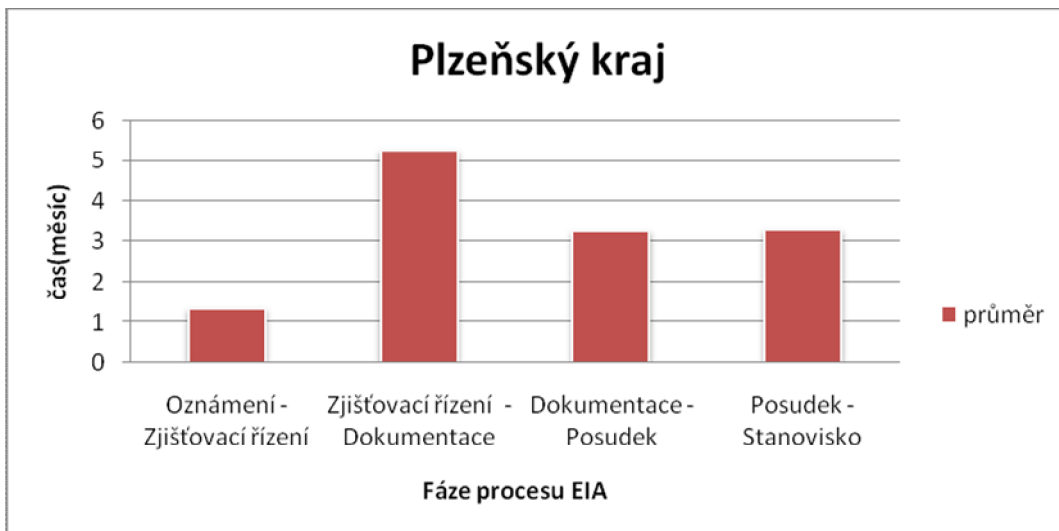
Graf . 72 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Jihomoravském kraji, stav k 29. 11. 2009)

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Karlovarský kraj

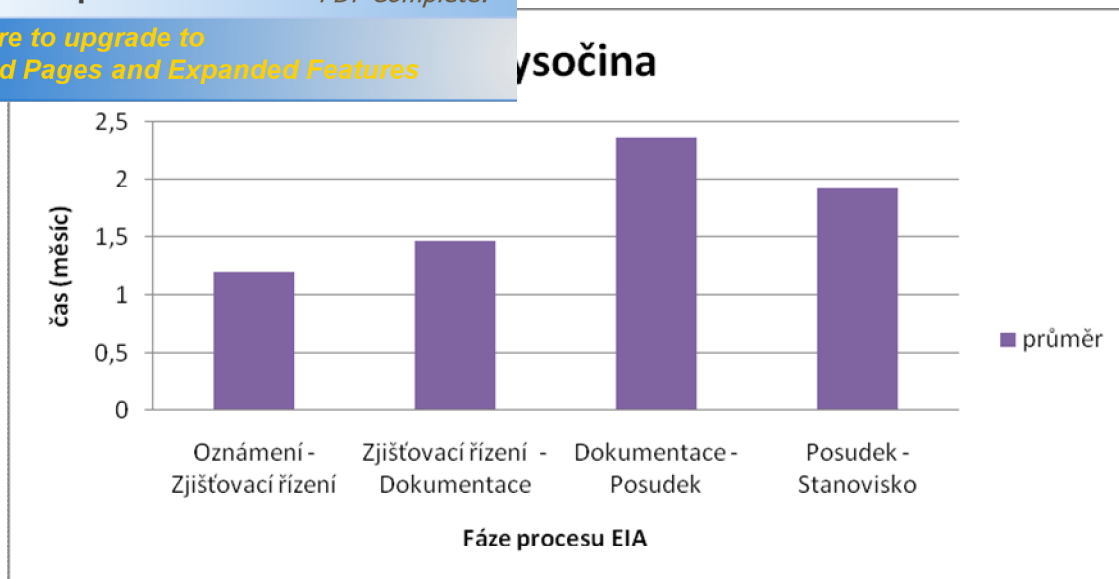
Graf . 73 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Karlovarském kraji, stav k 29. 11. 2009)

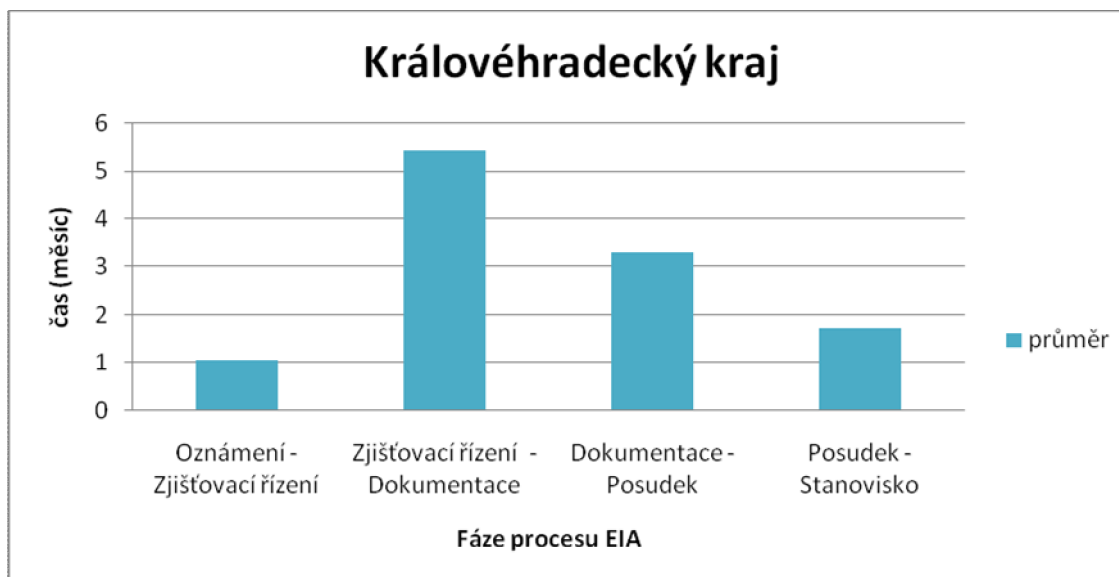
Graf . 74 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Plzeňském kraji, stav k 29. 11. 2009)

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

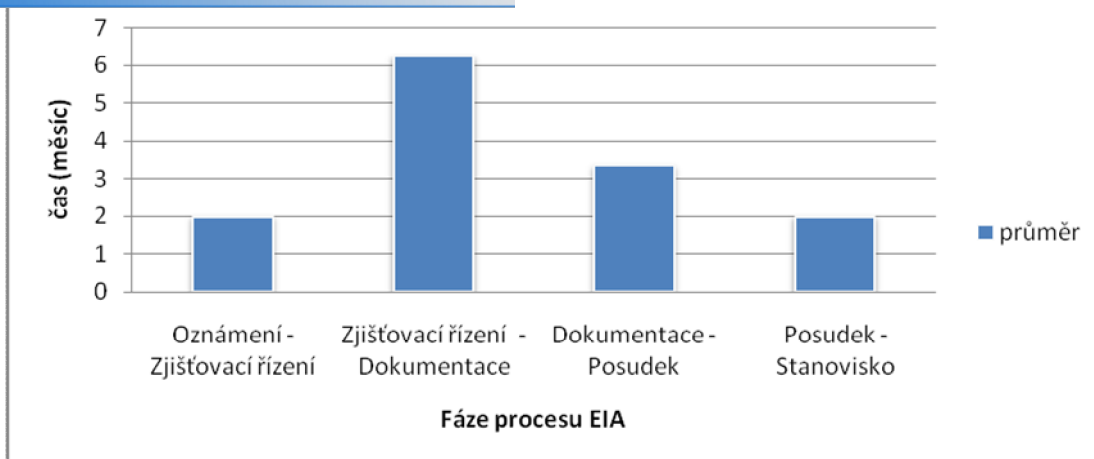
Graf .75 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v kraji Vysočina, stav k 29. 11. 2009)

Graf .76 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Královéhradeckém kraji, stav k 29. 11. 2009)

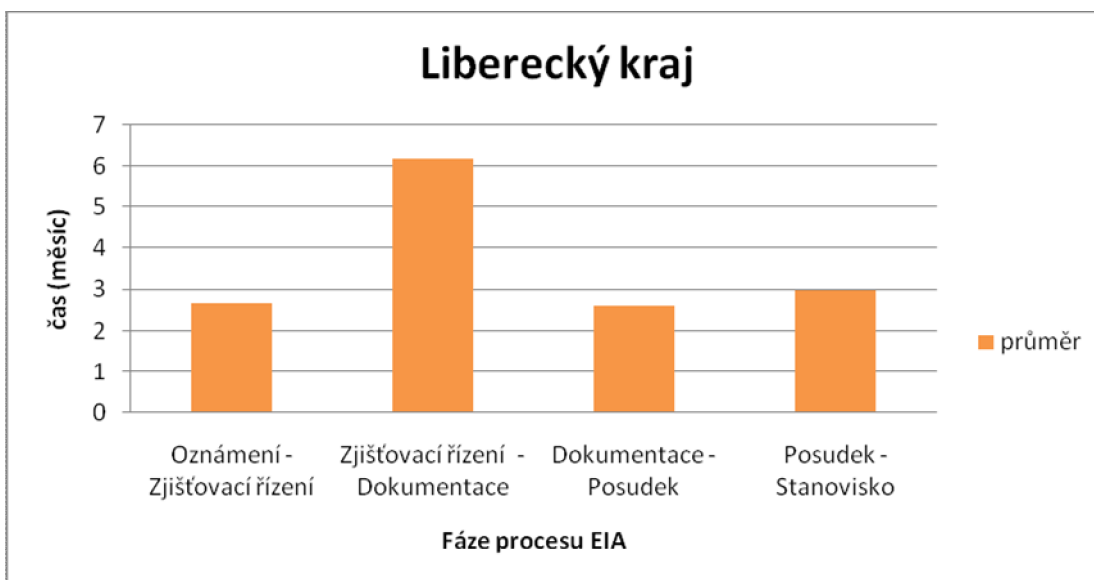
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Pardubický kraj

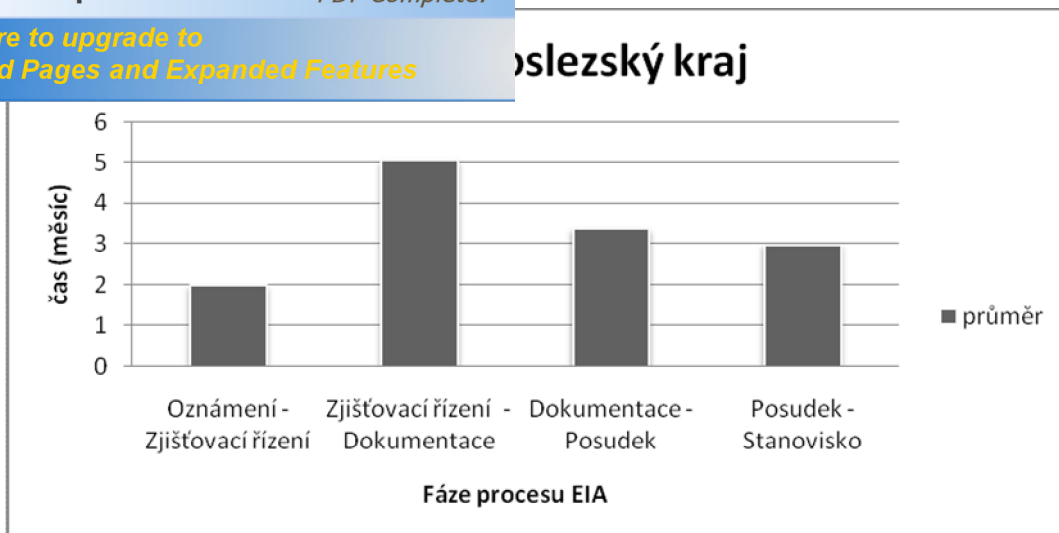
Graf . 77 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Pardubickém kraji, stav k 29. 11. 2009)

Liberecký kraj

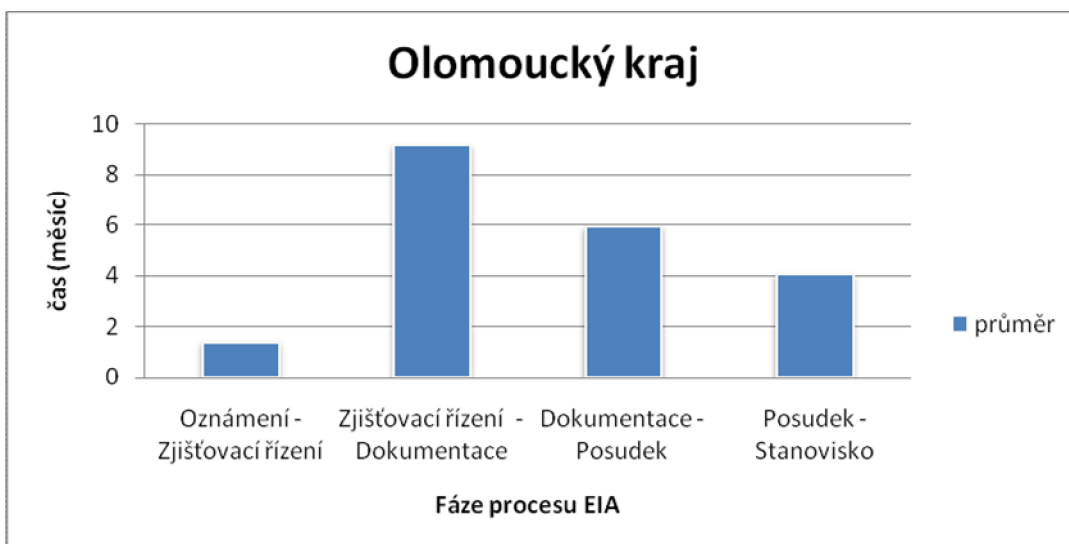

Graf . 78 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Libereckém kraji, stav k 29. 11. 2009)

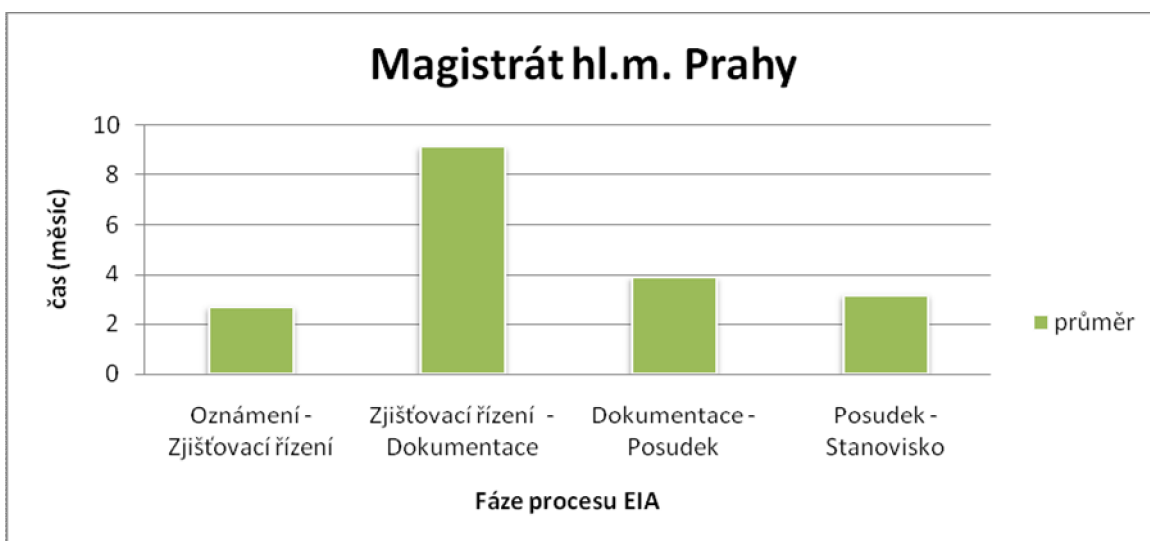
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Graf . 79 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Moravskoslezském kraji, stav k 29. 11. 2009)

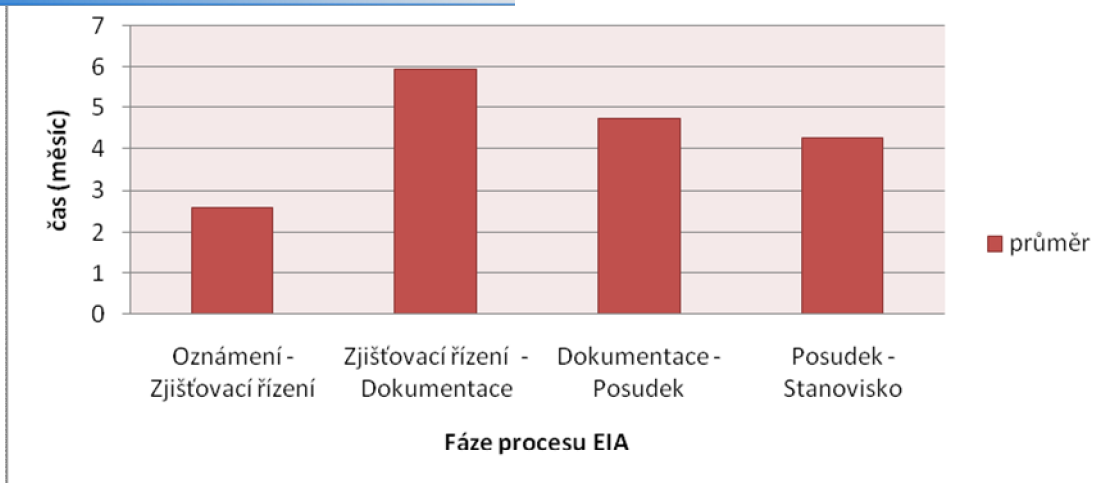
Graf . 80 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Olomouckém kraji, stav k 29. 11. 2009)

Graf . 81 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Magistrátu hl.m. Prahy, stav k 29. 11. 2009)

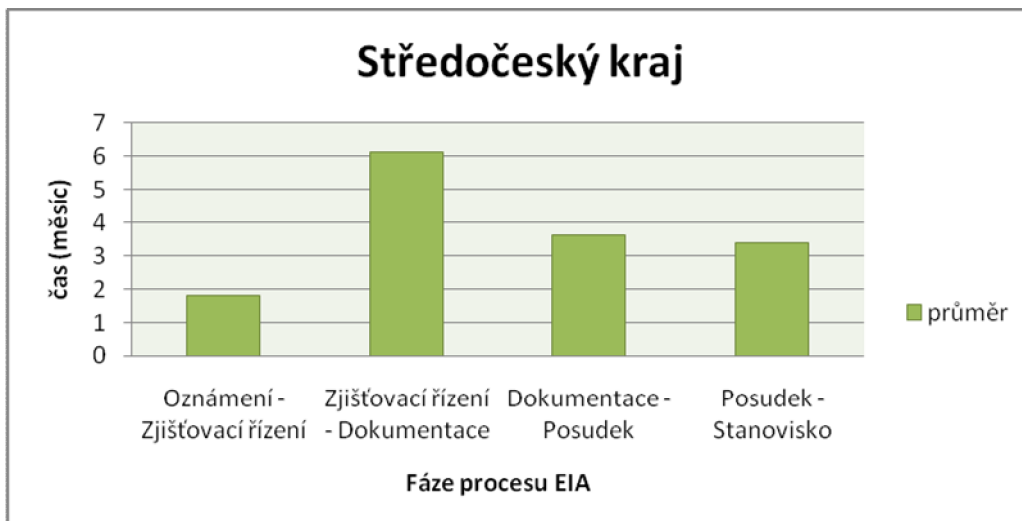
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Ústecký kraj

Graf . 82 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Ústeckém kraji, stav k 29. 11. 2009)

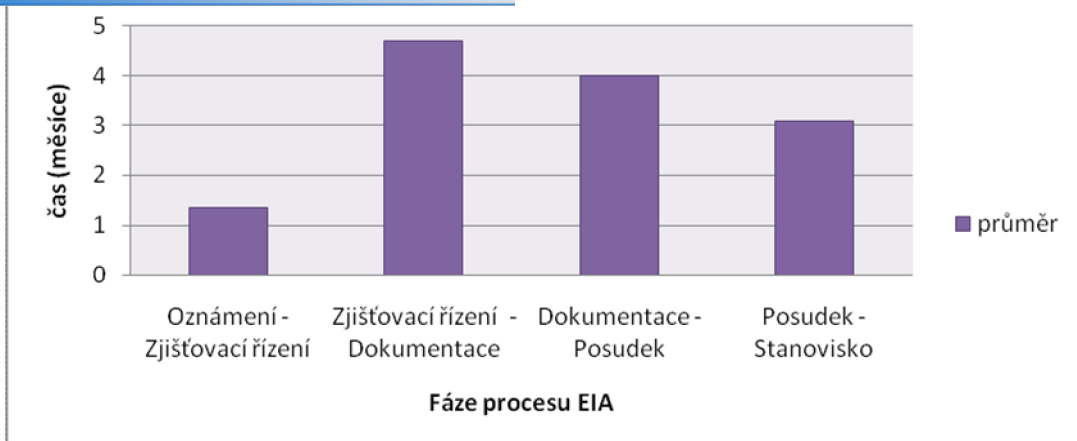
Středočeský kraj

Graf . 83 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Středočeském kraji, stav k 29. 11. 2009)

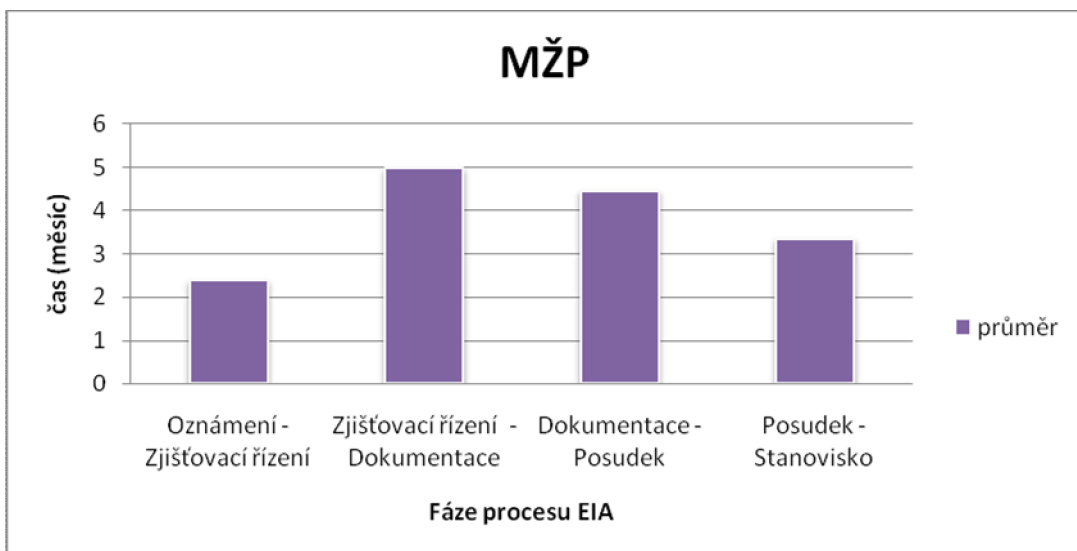
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Zlínský kraj

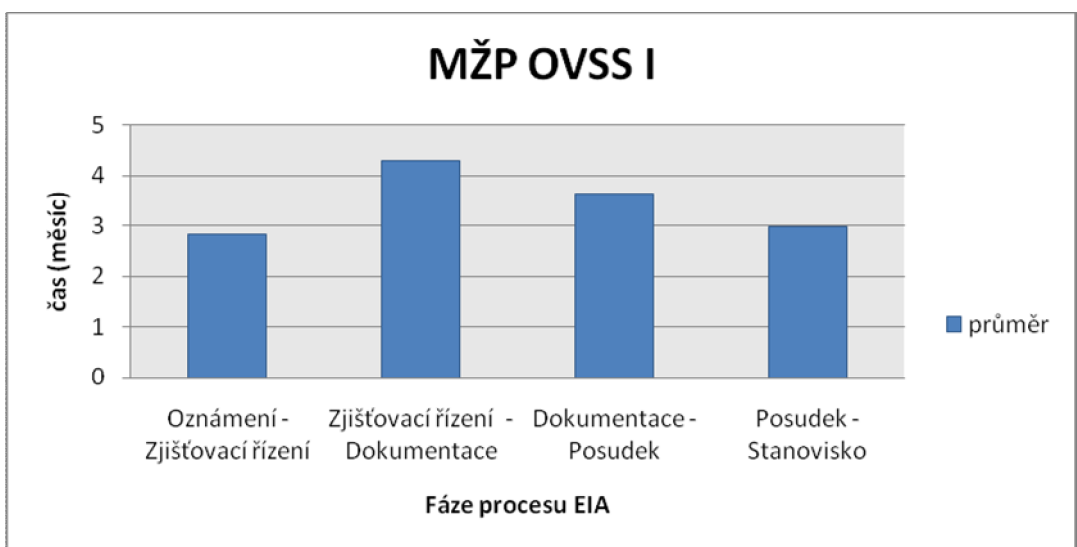
Graf . 84 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v Zlínském kraji, stav k 29. 11. 2009)

MŽP

Graf . 85 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v MfP, stav k 29. 11. 2009)

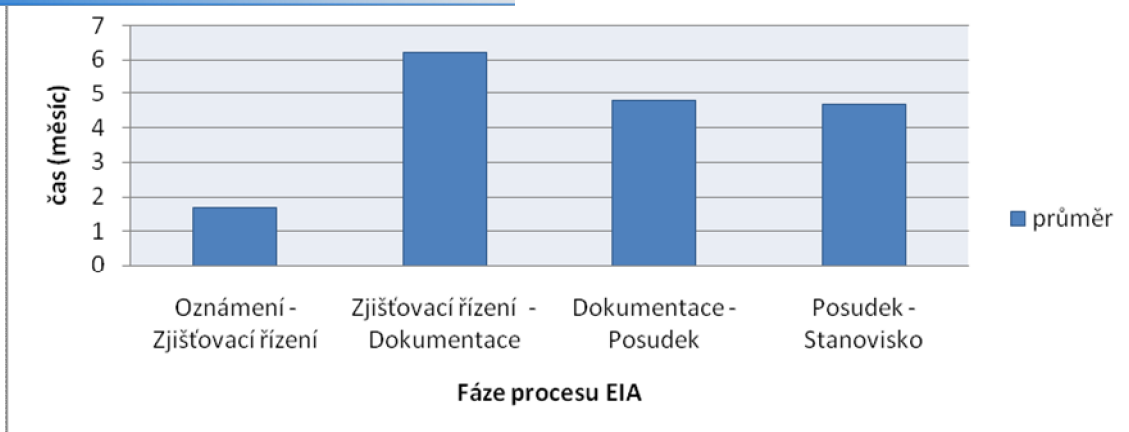
MŽP OVSS I

Graf . 86 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v MfP OVSS I, stav k 29. 11. 2009)

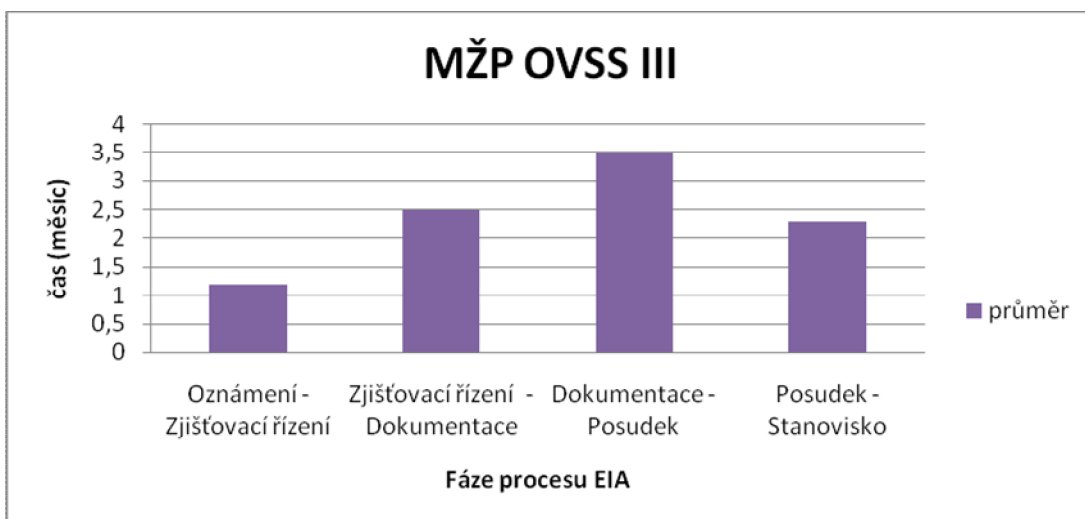
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

MĚP OVSS II

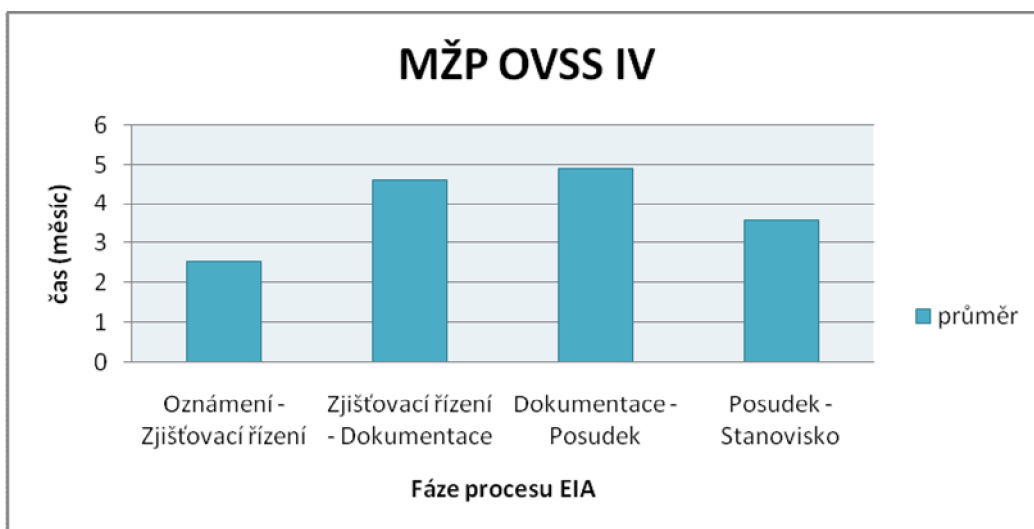
Graf . 87 (Pr m rný as pro jednotlivé fáze procesu EIA v MĚP OVSS II, stav k 29. 11. 2009)

MŽP OVSS III

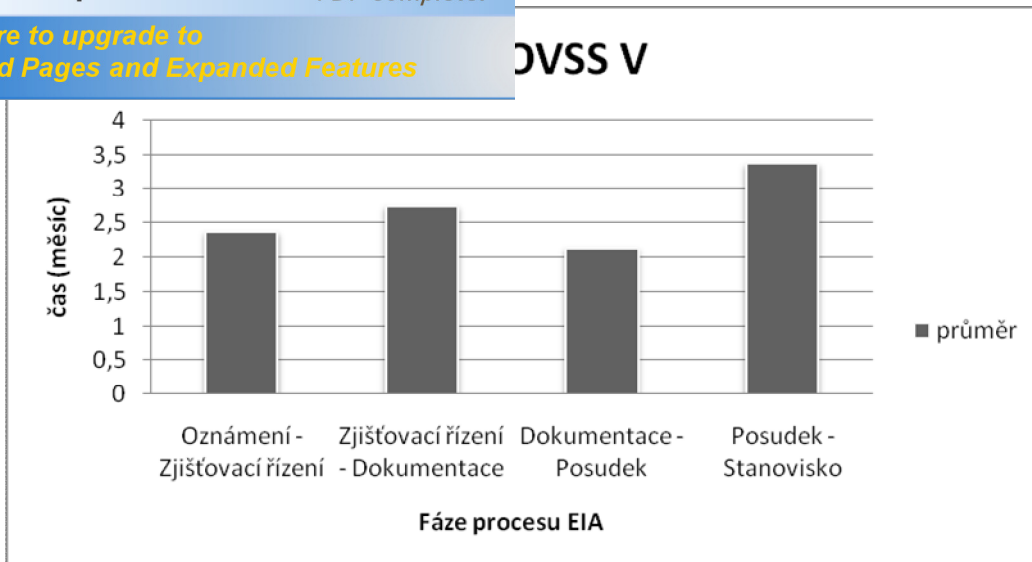
Graf . 88 (Pr m rný as pro jednotlivé fáze procesu EIA v MĚP OVSS III, stav k 29. 11. 2009)

MŽP OVSS IV

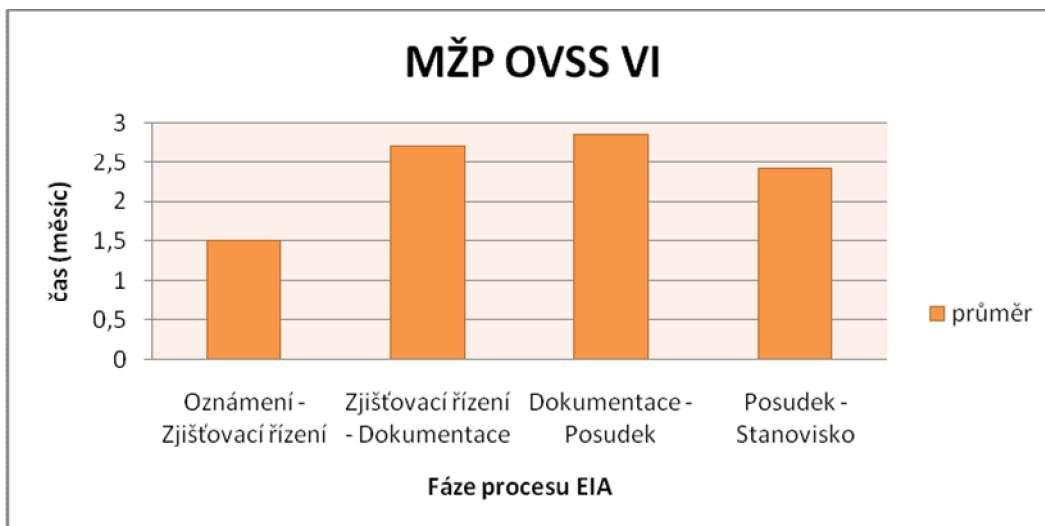

Graf . 89 (Pr m rný as pro jednotlivé fáze procesu EIA v MĚP OVSS IV, stav k 29. 11. 2009)

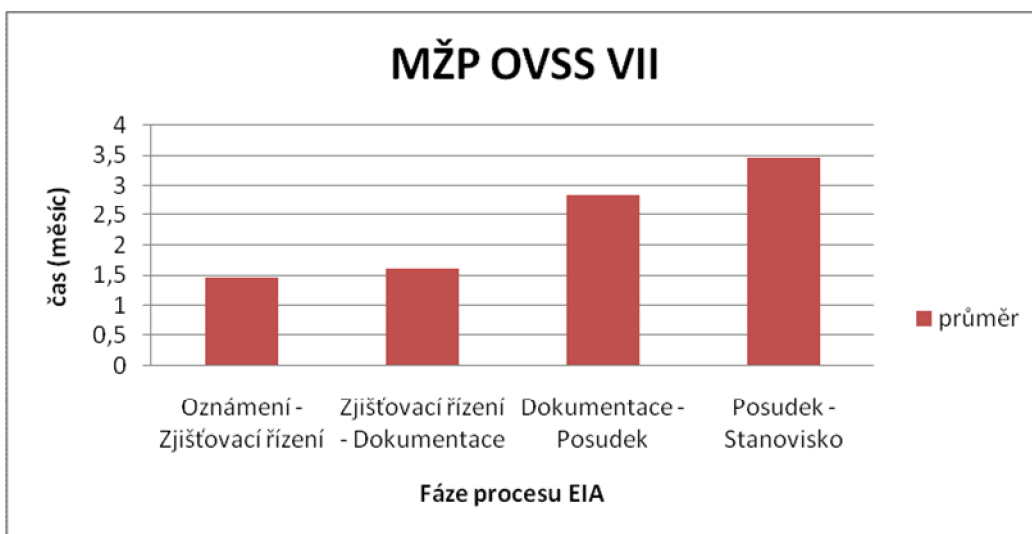
Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

Graf .90 (Pr m rný as pro jednotlivé fáze procesu EIA v MfiP OVSS V, stav k 29. 11. 2009)

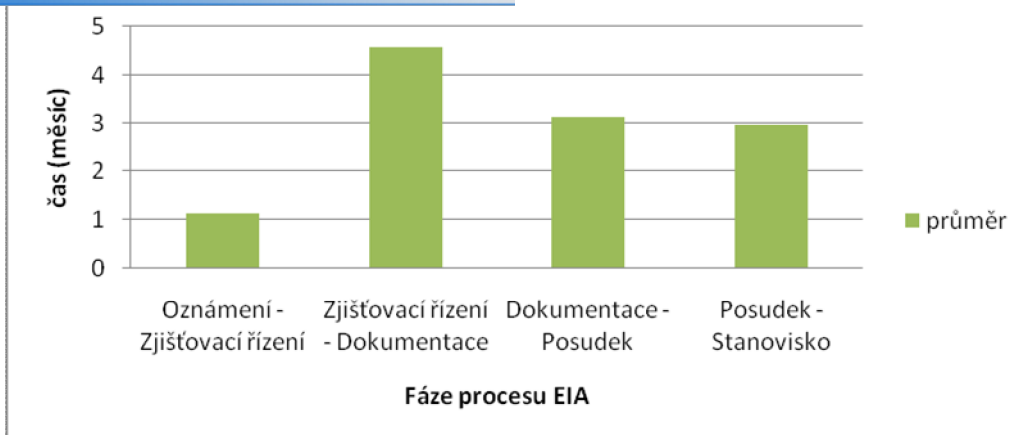
Graf .91 (Pr m rný as pro jednotlivé fáze procesu EIA v MfiP OVSS VI, stav k 29. 11. 2009)

Graf .92 (Pr m rný as pro jednotlivé fáze procesu EIA v MfiP OVSS VII, stav k 29. 11. 2009)

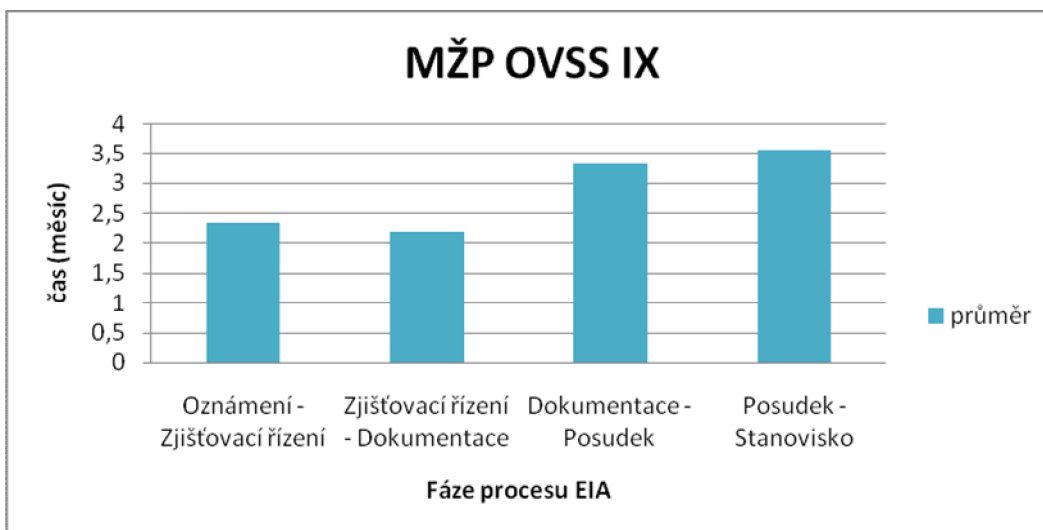
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

VSS VIII

Graf .93 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v MfP OVSS VIII, stav k 29. 11. 2009)

MŽP OVSS IX

Graf .94 (Průměrný čas pro jednotlivé fáze procesu EIA v MfP OVSS IX, stav k 29. 11. 2009)